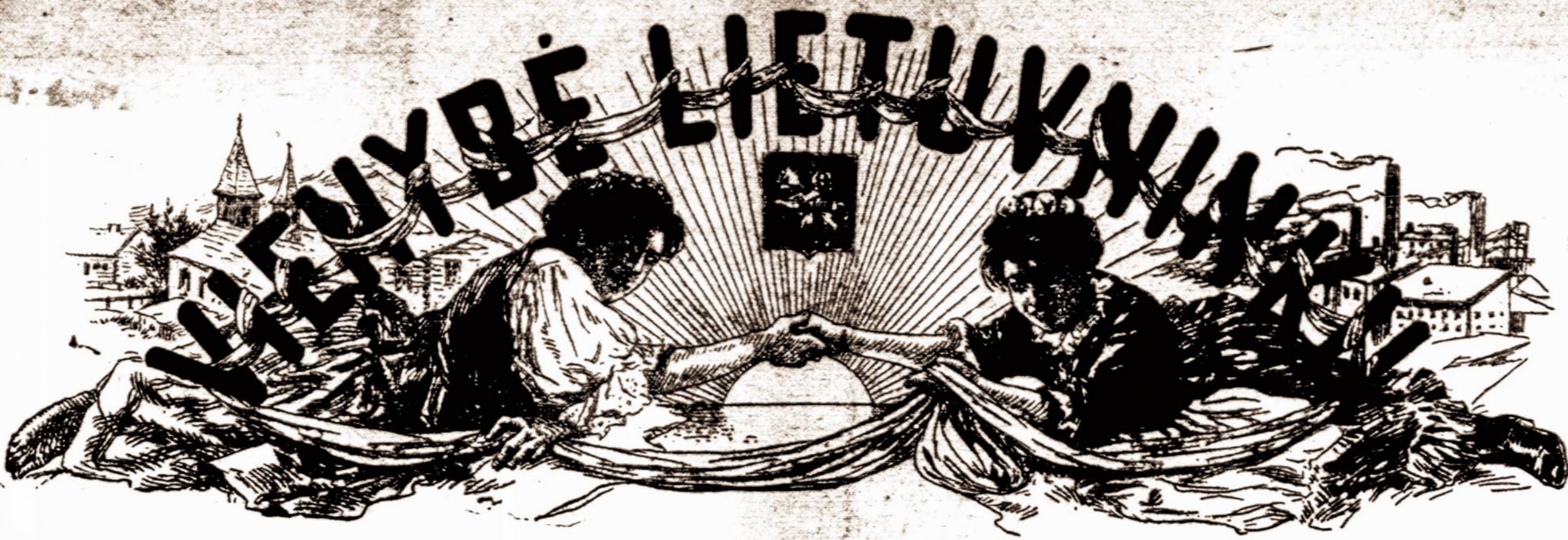

„Vienybė Lietuvių“
 IŠEINA KAS SEREDA
 BROOKLYN, N. Y. NEW YORK.
 Prenumerata metams: \$2.00
 Suvienytose Valstijose..... \$2.00
 Europoje ir kitur..... \$3.00

Prenumerata mokama iš virsaus
 Prenumerata metams skaitosi nuo
 laiko užsirašymo, ne nuo Naujų
 Metų.

Apžarsinimų kainų klauskite
 laišku.

J. J. Paukštis ir K. Brazys
 120-124 GRAND ST.
 Brooklyn, New York.

THE LITHUANIAN WEEKLY
„Vienybė Lietuvių“
 PUBLISHED
 EVERY WEDNESDAY
 BROOKLYN, N. Y. NEW YORK
 Yearly subscription rate:
 In the United States..... \$2.00
 To Foreign Countries..... \$3.00

Advertising rates on application.
 Address all communication to
 publishers:
J. J. Paukštis & K. Brazys
 120-124 GRAND ST.
 Brooklyn, N. Y. New York.

Visuomenės, literatūros ir politikos savaitinis laikraštis.

Nr. 34. Brooklyn, N. Y. 23 d. Rugpjūčio (August) 1911 m. Entered as Second Class Matter October 23, 1907, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under Act of March 3—rd, 1879. Metai XXVI.

DELEI LIETUVISKO DIENRAŠČIO.

Pirmutinis ženklas, pagal kurį pažįsi kokios nors tautos pakilimą kulturoje, bus tai jos dienraščiai. Juo daugiau kuri tauta turi dienraščių, tuo greičiau šviečiasi jos žmonės. Kiekvienas naujas dienraštis, ypač pas tuos žmones, kurie jų visai neturi arba turi labai mažai, reiškia milžinišką žingsnį pirmyn. Absoliutiškai niekas kitas tokio žingsnio visuomenės gyvenime nepadarė, kaip laikraščiai, o tuom labiau dar dienraščiai. Kažin tik ar nesvarbėjusis ir lietuvių gyvenime tebėra neišrišta klausimas, — tai dienraštis.

Daug jau buvo kalbėta, daug sukoneveikta nekaltos poperiaus beraginant mūsų publicistus pasirūpinti dienraščio įsteigimu, vienok ikšiolei, bent pas lietuvius amerikiečius, dienraščio uždėjimas tebėra, yt koksaš neįsėjamas sfinksas. Šitas darbas prieš mūsų laikraščių leidėjus stovi lig kokia baidi šmėkla, kurios nuveikimu reikia užgimti kokiems milžinams, su nežemiškomis spėkomis, su neišpasakytos išminties galva ir aitvaru tuointimos nesandėiu piningus. Nes dienraščio sumanymas pas mus tebėra laikomas už piningus rįjančią lervą...

Tiesa, tam davė labai atšaižų pavyzdį likimas nelaimingųjų nabašninkų „Vilniaus Žinių“, kurios, anot pasklidusių legendų, „suedė nabago Petro Vileišio kapitalus“ ir pačios pasimirė, atimdamos norą ateityje visiems kitiems publicistams kėsinties su dienraščiu užmačiomis. Kokios priežastis nuvarė į kapus „Vilniaus Žinias“, čia nevieta mums ginčyties. Tik drąsiai galima sakyti, kad ne piningų stoka. Mūsų nuomone, bus visai kitos priežastis, negu ikšiol buvo manoma.

„Vilniaus Žinios“ — reikia neužmiršti šito — paėmė labai plačią išmesti vėleną iš mūsų sužėlusųjų dirvonų; pradėjo jos iš sykiu radikališkai vesti gryninimą lietuviškosios kalbos ir rašliavos. Tiesa, tas mūsų gyvenime padarė neišpasakytos svarbos darbą, kurio lietuvių raštijos istorija Petri Vileišiui niekad os neužmirš, — tik tam pasidėkavojant mes šiandien turime kur-kas tyresnę kalbą ir kalte tapo prakalta kelias lietuvių kalbai ir mūsų raštijai iš seno-

viškosios rutinos — iš „Suvalkijos tarmės“ ir iš fanatiškai šaltos „Varpo“ laikų rašybos; ikšiolei buvo nuodėmė laikraščiui nesilaikyti tų dviejų literatiškojo fanatismo atributų. Bet mūsų pirmutinio dienraščio laikuose tas buvo labai nepaprasta žmonės nesuprato, kas buvo jų naujame dienraštyje rašoma. Protestavo žmonelės prieš jiems naujus žodžius (paprastai žemos kultūros žmonės protestuoja prieš viską naują, prieš viską, kas jiems nepaprasta, ir jų mažutei galvai sunku suimt), protestavo prieš rašybą, kiti reikalavo dienraštyje pasakų, treti novenų ir evangelijų, ketvrti reikalavo „mokslo“, kaip ir dabar tūli mūsų žmonės iš laikraščių dar būtinai reikalauja „mokslišku straipsnių“ nors kas tai jie būtų, tai ir jie patįs nežino! Pagaliaus paties dienraščio padėjimas abelnai lietuvių tautoje dar nebuvo suprastas, ir neužteko lietuviams — nei kaimiečiams nei inteligentams dvasios platumo, kad supras ti dienraščio uždavinius ir tik tiek iš jo reikalauti, kiek dienraštis privalo duoti, — nebuvo ganėtinai vyrišku mo, kad dienraštį, kaip didžiausią kultūros apsiereikimą, kaip užkurtą tautos šventinyčioje aukurą, visiems kas gyvas parenti. Tai buvo dar pirmieji mūsų dienraščio žingsniai. Net nėra ko perdaug anų laikų lietuviams už tai išmėtinėti.

Antra, ir bene bus svarbesnė „Vilniaus Žinių“ puolimo priežastis, tai paties šito dienraščio nenustovėjimas gyvenimo formose. Kad mūsų kalbą ir lietuvišką rašliavą valė, tas gerai. Bet negerai, kad patsai dienraštis nesuprato, kas jis yra: ar visuomenės luomų kalendorius-rodyklė, ar liaudies referatų skaitytojas ir spausdinamoji mokykla, ar politiška tribuna, kokią partiją iškelti. Buvo mūsų pirmutinis dienraštis viskuo: su sykiu iškėlė kovą luomams, partijoms, pažvalgoms, tradicijoms, valdžiai, klerikalizmui. Ar indomu, kad toks dienraštis iš pirmųjų savo gyvenimo dienų turėjo įsigyti priešus ir labai galingus priešus, net tokius, prieš kuriuos sunku atsispirti ir su didžiausiais kapitalais? Greitai susilaukė prieš save reakciją. Bando paskiaus atsukti dienraštį į kitas vėžes. Bet čionai atsitiko

dar blogiau: pirmieji šalininkai veikiai dienraštį apeleido ir pasidarė jo priešais. Nebeteko sau rėmėjų nei iš tos nei iš kitos pusės.

Kaip paprastai būna politikoje, jeigu tik laikraštis įsileidžia į savo *sancta sanctorum* kokią nors partiją, tai tam pačiam momente užsideda jau vergijos rėžius, ir žėlėk Dieve, kad tik ant gero beišeitų! Gerai dar, jei laikraščio užtariamoji partija paims gyvenimė viršų, tai dar mums pasakui ir laikraščiui nuo politikierių stalo, kaip kokiam šunyčiui, kur jau atliekama kašneli. Bet jeigu tavo partija pralaimėjo, važiuok sveikas ant dviračio susikrovęs mantą! Amerikos dienraščiai šita labai gerai pastebėjo ir ilgais laikraštijos gyvenimo metais tą ištyrė. Šiandien ir Amerikos laikraščiai tik tie partijoms tarnauja, kurie tarnauja galingosioms. Silpnosioms visai netarnauja (išimant kelis menkučių dienraščių) nes... senai jau nuvažiavo elgetų vežimu. Rimčiausi šiandien Amerikos dienraščiai visai atsisalino nuo partijų. Ir visuomenė labiau užsitiki ir paremia tuos laikraščius, ir gerbia juos, kurie yra taip vadinami „neprigulaungi“.

Šitos dvi priežastis, o ne kas kitas nužlugdė mūsų pirmutinį ir labai gerą dienraštį. Vienok anaipol mes negalėtumėm „Vilniaus Žinių“ palydėti į kapines su papeikimo žodžiu. Jos matė priešais save baisiai didelius ir užleistus dirvonus, kuriuose nebuvo kam dirbti. Ir jos pasiėmė tą nedėkingą darbą. Tas tai darbas buvo nepakeliamas ir jas pačias nuslogė. Niekas neužmirš, tuom labiau neužmirš mūsų laikraštijos istorija šitų milžiniškų nuopelnų gerbjamajam mūsų vientaučiui Petri Vileišiui, kuris uždėjo dienraščiu pamatus. Tas dienraštis praskynė platų mūsų raštijos kelią, pramušė „Europon langą“, kaip rusai sako apie savo Petrą Didįjį. Šiandien mūsų kalba tik ačiu „Vilniaus Žinoms“ taip toli nusivalė nuo polonizmo, rusicizmo ir germanizmo, kad ir plačiausių minčių rašytojas nebesiskolina žodžių iš svetimų kalbų, nebesigraibsto tinkamų išsireikštį sakinių po kišenę. Toliaus, kiek tai mūsų jaunų rašytojų rado sau tame dienraštyje tinkamą dirvą išmėginti savo spēkas, ir šiandien mes susilaukėm iš

tų nemažą kontigentą viešų darbininkų, kurie pirmiaus buvo ant rankos pirštų te suskaitomi!

Bet šiandien mes vėl nebeturime dienraščio... Nebeturim jo nei Europoje, nei Amerikoje. Čia gi, Amerikoje, ypač reikia dienraščio, nes turime į pusė milijono žmonių, kurie delei stokes greit visausaulinių žinių, vis ir vis atsilikime tebetūno. Delei šito net ir mūsų savitainiai laikraščiai niekad os nepasitvoja tokiais, kokiais yra kitų tautų savitainiai. Jeigu pas mus būtų dienraštis, tai jisai informuotų mūsų visuomenę žiniomis, ir palinosuotų nuo to darbo savitainius. Tada mūsų savitainiai pavirstų į vedėjus visuomenės gyvenimo. Juose būtų didžiausi dalis pavėdama rimtoms ir ilgems straipsniams, be kurių mes niekad os augstyn nepakilsime. Greitai pasidarytų mūsų laikraštijoje tokia revoliucija, kuri išsirtų iš mūsų gyvenimo tokius savitainius, kurie maitina publiką ant greitųjų pagriebtomis ir susenėjusiomis žiniomis. Priverstų mūsų laikraščius laikyties kokios nors rimtos pakraipos, priverstų rašyti įžengiamuosius straipsnius. Tiesa, tas būtų sunkiau mūsų redaktoriams, kurie dabar rėdo laikraščius „su žirkėmis“, tai yra iškarpinėja iš kitų laikraščių žinias, o patįs nieko gyvenime netveria, — nes po teisybei nei nėra kada jiems tuomi užsimti. Nei jie patįs neturi laiko lavinties, nei lavinti mūsų visuomenės, nes praverčia laiką ant karpimo ir vaginėjimo žinių, kuriuo darbu tada užsimtų dienraštis.

Labai reikia apsidžiaugti sumanymu lietuvių amerikiečių dienraščio. Bet ir čion sumanytojai privalo iš laiko apčiupinėti tą dirvą, kurion jie nori įžengti. Privalu jiems pasinokinti iš tų lekcijų, kurias davė „Vilniaus Žinios“. Dienraštis, kaip informacijų šaltinis, turi prisiziūrėti ir rimtus amerikonų dienraščius. Alfa ir omega dienraščio — yra *bepartiviskumas ir žinios*. Jeigu sumanytojai dienraščio iš anksto neapsirubežiuos šitomis dviem išlygomis, tai jie mūsų laikraštijos nei visuomenės nepakels. Jeigu jie stengsis su dienraščiu palaikyti kokią partiją ar kokias išimtinias pažiūras, kuri propu galima pranašauti tokiam

dienraščiui morališką ir medžiagišką pražūtį. Mūsų istorija juomi neapsidžiaugs, ir mūsų visuomenė jo neparems.

Kas išleis dienraštį, mums nesvarbu. Bet mes turime tiesą jau dabar reikalauti, kad žadėtojai dienraščio mūsų lūkesties nesuveltų. Lukkestis yra labai didelė. Visi dienraščio laukia, nes su juomi užgims mūsų laikraštijoje nauja era. Dienraštis palengvįs visiems savitainiams darbą, leis savitainiams atsistoti ant to kelio, ant kurio jie privalo stovėti, o ikšiolei be dienraščio negalėjo. Dienraštis užims žirių lauką, padaugis nesuskaitomus būrius laikraščių skaitytojų, kurie perskaitę trumpas žinias iš dienraščio, kreipsis prie savitainių, kuriuose įieskos išrišimo visokių klausimų ilguose ir gerai apdirbtuose straipsniuose, kurių ikšiolei nebuvo. Mūsų savitainiai gaus naujus tūkstančius skaitytojų, ir jau nebe tokių, kokių ikšiolei turėjome, nes dienraštis išmoks žmones skaityti ir protauti.

Tik mes perspėjame, kad laukiame *dienraščio gero*, kuris nepadarytų gėdos ir nuostolio mūsų būdinai ir nustumtų nuo kultūros tautai!...

Vargomatis.

POLITISKOS ŽINIOS.

AMERIKA.
 Nacionalinis Darbo ir Vaisbos departamentas šiandėl pradėjo labai plačius tyrinėjimus, kokios priežastis verčia gyvenimo reikmenis pabrangti. Valdžios komisoriai renka žinias iš stambesnių ir smulkesnių išdarbių bei vertelgų. Šitos žinios bus perduotos kongresui, kuris bus priverstas pasižiūrėti, iš kur gimė Amerikoje ta baidi šmėkla, pabrangimas gyvenimo produktų. O jau syki bus surasta jos šaknis, tada bus lengva šita piktybė išrauti. Šitą žingsnį labai nuoširdžiai sveikina visa Amerikos laikraštija. Augštos produktų čienios ikšiolei gimdė Amerikoje streikus, sumšimus, agitacijas, demagogiją ir visuotina suirutę. Ar anksčiau ar vėliau valdžia turėjo šituo užsimti, kaip tą yra vadariusi Vokietijos valdžia, kuri propu produktų čienias turi stipriai

paėmusi į savo rankas.

Priimt ar nepriimt į Suvienytų Valstijų sąryšį Arizoną ir New Mexiką? — šitas klausimas duravo kongrese ištisas šešias savaites. Senate ir atstovų rūmuose vienintėlis buvo pasipriešinimas, kad šitos dvi valstijos, savo konstitucijon indėjo straipsnį, kuriuomi leidi žmonės visuotinu balsavimu išmesti prasikaltusius teisėjus, kurie ikšiolei Amerikoje būna tik per augščiausią valdžią prašalinami, o kiti net visam gyvenimui būna išrinkti. Kongresas po ilgų ginčų vienok šitas dvi valstijas priėmė. Bet štai prezidentas Taftas, tarsi atkeršydamas kongresui, kuris numarino jo sumanytą sutartį su Anglija ir Francija, uždėjo ant kongreso nutarimo veto, ir Arizona bei New Mexika pasilieka vėl nepriimtos. Prezidentas nurodo, jog šitokis tų valstijų konstitucijų straipsnis atneša pavojų visai laisvos respublikos valdžijų sistemai; jog laisvas atšaukimas teisėjų atgabensias didelę anarchiją, kadangi, sako turtingi kapitalistai ir pikto noro korporacijos sukurstys liaudį prieš sau nepatinkamus teisėjus, ir liaudis, kuri lengvai sukurstoma, galės ir labai gerus, tik neprielankius korporacijoms teisėjus bereikalo išmesti. — Iš dalies prezidentas gal turi tiesą. Bet delei šito nepriimti tų valstijų į federališką sąryšį vargiai bus politiškos gudrybės aktas. Reikėje buvo priimti ir leisti gi išbandyt, kaip tokis teisėjų atšaukimas ant žmonių gyvenimo atsilieps. Be mėginimų juk nieko negalima gero patirti.

RUSIJA.
 Paskutinę pagarbą valdžia atidavė savo jauniems piliečiams, kurie aukomis krito taip nesąmoningai sumanytoje rusų-japonų karėje. Šiandėl Peterburge tapo pašventinta didelė ir puiki cerkvė naujame administratitės kieme. Pašventimą atidarė jaunutės caro dukteris: Olga ir Tatjana, podraug su kitais kumingaiškščiais ir jų šeimynomis. Čia tapo iš liaudies surinktų piningų — 250,000 rublių, pastatyta rusiškai-normaniško stiliaus cerkvė ir ant jos sienų tapo išrėžta varda daugiau negu 200 oficerių ir 6,500 kareivių, kurie žuvo japoniškoje juroje, karės laiku. Tuom tarpu mažukas Japonijos kar-

žygis, Togo, kuris tas minias rusų nuskandino, prie garsių muzikos aidų keliauja po Ameriką, o Rusijos cerkvių liūdna melodija atgieda „Amžiną atilsį“ savo tūkstančiams nekaltai nužudytų piliečių.

Ministerių Tarybos gauta Finlandijos seimo petičija. Joje final išstatymai reikalauja, kad sulgy naujo parėdymo ir atėmimo finansais patiens išleisti sva. bjuosius savo šalies istatymus, ministerija užtvirtintų labai pavyzdiną projektą, būtent apsergėjimo motinystės. Finali su mano įvesti visuotiną apsergėjimą ty moterų, kurios delei biednystės ar kitokių priežasčių, negali atsakaučiosiose salygose gimdyti kūdikius. Todel finų seimas inkurs tam tikrą apsaugą (insurance), kuri gimdančioms moterims išmokės tam tikrą sumą piningų, kaip valstijinė pagalba ant lygios, kaip ir kitiems sergančioms piliečiams, kurių visuotinas apsergėjimas jau manomas Finlandijoje įvesti. Kaip rusų ministrai su tuo projektu padarys, nežinia. Atmesti jų negali, nes tai pačių finų piningais toki apsauga bus išmokama. Bet priėmus, bus gėda visai Rusijai, kad pas ją pačią tokios svarbijos istaigos nepadarėta, kaip mažėje Finlandijoje. Rusų laikraščiai rašo: „Ištikro mėš turime mažėti Finlandijai pavydėti. Ji eina pirma visos Europos, o mėš, jos globėjai nei svajoti negalime jos pėdonais pasekti.“ Taigi, taigi.

Apie šio mėnesio pabaigą Maskvoje atsidaro visuotinas susivažiavimas visų žemietijų veikėjų, kurie po savo priežiūra turi pradienes kaimų ir valsčių mokyklas. Iš šito susivažiavimo Rusijos spauda labai daug tikisi. Tikisi netik padauginimo Rusijoj mokyklų, iškovojimo liuoseno mokslo, isteigimo žielo tinklo kningynėlių po Rusijos užkaborius, kur žmonės retai tepamato spausdinta žodį, bet dar tikisi vieno labai didelio klausimo išrišant. Tarpe kelio šimtų apskelbtų to susivažiavimo referatų, yra vienas referatas iš visų išsiskiriantis — tai p. nios Stefanovas. Referentė užsivadė tikslą praveisti rusų pedagogų ir žemietijų sritin „dabaigtinės apšvietos“ idėją. Šita idėja yra vokiška, jei taip galima pavadinti. Vokietijoje, nors po prievarta turi eiti mokyklon vaikai iki 14 metų, ir gana gerai prasinokina, bet vokiečiai labai išmintingai suprato, kad iš jaunos vaikų galvos mokslas labai tankiai išgaruoja, kaip tik jie pasineria pilkojo gyvenimo vilnyse, arba kaip pas mus ant piemenukų sakoma „kiaulė nunešė jų mokslą ant uodegos“. Todel vokiečiai neišleidžia iš po pedagogų globos ir ty vaikų, kurie užbaigia mokyklą ir pasitraukia į kaimo darbus. Ten yra įrengta vakarinės mokyklos, šventadienių pasikalbėjimai, surengiamos jaunuomenei paskaitos, rodama paveikslai, etc. Viskas tas jaunuomenei angant netik neleidžia mokslo už-

miršti, bet dar ją dapildo įvairiomis žiniomis, supažindina vis daugiau su svietu ir gyvenimu. Užtai vokiečiai visur ir visuomet moka išvesti kovą už savo tautos gyvastį, visur jie užbėga ir atranda sau kelius ant industrijos lauko, pirmiau negu kas kitas, nes pas juos kiekvienas žmogus yra giliai apšvietas, nors didelių mokyklų ir neužbaigęs. Tokius tai uždavinius manoma Rusijoje praveisti ir per šį rusų pedagogų susivažiavimą. Ir tas būtų vienas iš didžiausių Rusijos liaudžiai žingsnių.

PERSIJA.

Kaip ir reikėjo tikėtis, pirmutinė valstija išikišo į Persijos politiską betvarkę — Rusija. Šianedėl iš Peterburgo gauta Persijos per sergėjimas, jogei Rusija nedaleisianti jokių susikirtimų aplink persų sostapi- lę Teheraną per 30 mylių. Tas reikėtų suprasti, jog Rusija leidusi pabėgti exšachą, priversta yra apginti persus nuo jo užpuolimų. Reikia vienok abejoti, be- gu Rusija tik iš tikros širdies tą daro. Bene ji nori surišti rankas ir kojas persams ir palengvinti exšachui Mohamedui užimti sostą... Taip, sako, mišlija ir Anglija su Vokietija, kurios jau esą pasirengę, kaip tik exšachas pribus laimim- gai 30 mylių artumo į Tehe- rangą, tuojais išikišti, ir ta- dą įvyktų barniai tarpe šitų dviejų šalių ir Rusijos. Ru- sams neužsitikti ir pati per- sų valdžia. Todel išleido aštrų apskelbimą, sulgy kut- rito visi Rusijos pavaldiniai yra draudžiami imti dalyvu- mą persų naminėje karė. Jeigu sugaus dalyvaujant, tuojais bus deportuoti iš Persijos į savo tėvynę.

Šianedėl pranešė Paryžiaus laikraščiai, jog į Per- sijos suirutę prisidėjo jau ir kita valstija, būtent Vokietija. Rusija išsiderėju- si sau teises pertiesti gelž- kelį iš Šiaurinės Persijos iki vokiečių linijai Bagdade, o Vokietija gausianti kitus ištaigumus, tarp ko kito jai atsidaro atviras kelias įve- žti Persijon rusų linija visus savo išdirbinius. Bet Vokietija į politiskus reikalus nesikišianti. Tą palieka Rusijai. Suprantama, jog dabar Rusija pasilikty šei- mininke ant pusės Persijos. Tačiau dar nežinoma, ka pasakys Anglija, ant galo kaip priims nekviestus sve- čius pati Persija. — Jeigu ji dar atgaus stiprybę ir pa- sekmingai apsidirbs su savo maištinguoju exšachu, už kurio galvą yra medžišio paskirta 100 tūkstančių tu- manų, ir ant kurio galvos jau keletas drasulių me- džioja.

VOKIETIJA.

Priežodis sako, jog: „Po bėdai ir žydo vaikas razum- nas“. Tas išsipildė su vo- kiečiais. Kada prasidėjo Marokoje pastarieji sumiši- mai ir betvarkė murinų val- stybėje, tada vokiečiai rėkte rėkė, jog reikia Vokietijai pasinaudoti ir neapleisti Marokos, kurią Francija ir Ispanija rengiasi gabalais išsidalinti. Tik mažą dalis blaivesnių vokiečių išanks-

tō pranašavo, jog kisan- t pirstus prie karšto Marokos kepsnio, galima bus skau- džiai nudegti. Taip ir at- sitiko. Francija ir Ispani- ja juk negalėjo vokiečiams apšleisti gerųjų Marokos kraštų nes čia juk ne vokie- čiai liejo savo kraują, beko- vodami su muriniais, tik francūzai ir ispanai. To- del iš Marokos gardaus kep- snio ir teko Vokietijai tik viena paklostė, tai yra Ka- merunos pustynės ir mažas gabalukas prido tolimiau- siame Konge, kurie nieka- dos nieko gero Vokietijai neatneš. Dabar tik apsi- žiūrėjo vokiečiai, kaip jie tapo prigauti (bent syki prigavo kas ir vokiečius!) ir visa spauda pakėlė baisų ermyderį. Kaltbybes mėto vieni ant kitų už aikvojimą Vokietijos kariškų spēkų, piningų ir nužeminimo vo- kiečių didžiaunump. Bet nesiranda kaltininko. Aiš- ku tik visiems, jog paskuti- nis vokiečių kariškas išbė- gimas Marokon buvo tai iš- bėgimas ant užsileidžiančio mėnulio.

ISPANIJA.

Paskutiniai atsitikimai Ispanijoje, kaip va maištas kareivių ant laivo „Numan- dia“, republikomų demon- stracijos Cadizoj, ir Barce- lonoj, suteikia valdžiai ne- mažą rūpestį, jeigu nesaky- sim baimę. Aišku, jog re- publikonų judėjimas gru- mena karaliaus sostui. To- del valdžia pradėjo labai gražuojū prie žmonių mei- lanties, juos glostyti dova- nomis ir prizadais dar di- desnių dovanų. Jau kele- tas nemažų demokratiškų liaudies reikalavimų šiane- dėl užganėdinta, bet visuo- menėje masa vis dar nerim- sta. Valdžia sėdi kaip ant karšto katilo.

IŠ VISUR.

× Žydai kreips emigraciją į Palestiną. Bazelinje, Šveicari- joje, atsidarius vėlesniam posė- džiams čionai laikomo žydu sio- nistų kongreso, rugpjūčio 13 d. pakilo klausimas apie milžinišką žydu emigraciją iš Rusijos į Ameriką. Po ilgų ginčų nutar- ta pakreipti žydu emigracijos dalį į Turkiją, minėtina į Pale- tiną, kur žydai tikisi atgaivinti savo tėvynę ir turkų valdžia juos maloniai priimanti. Tam tikslui bus inkurta Berline bjuaras, kuris išovius žydu kalbįs važiuoti Pa- lestinon. Taipgi kongresas labai karštai pataria žydamis gaivinti savo senoviską hebrejišką kalbą ir literatūrą. — Kongresas užsi- darė rugp. 15 d., užgiedojimu he- brejiškoje kalboj hymno: „Ha Ikvah“.

× Aplink svieta per 39 dienas. Atgal koks mėnuo išsirengė ke- lionėn aplink svieta Paryžiaus dienraščio „Excelsior“ atstovas Jagerschmidt. Dabar jis iš Ja- ponijos jau pribuvo Kanadon ir atvažiuoja New Yorkon, užbaig- damas visą kelionę dar viena die- na anksčiau. Šitokiogreitumo dar niekas aplink svieta nebuvo pa- daręs.

× Liverpolio riaušės. Rugpjū- čio 14 d. Liverpolyj iškilo negir- dėtos riaušės, iš priežasties čionai duruojančio vežėjų ir laivininkų

streiko. Darbo agitatoriai St. George salėje šukurstė publika prieš valdžią. Minia iš 10,000 iš- siveržusi lauk ėmė mušti policiją ir deginti namus. Valdžia du sy- kiu perskaitė riaušių aktą ir pa- šaukė kariuomenę, kurios ne- vos riaušems padėjo galą. Riaušėse vienam policijantui su plyta su- davė per galvą ir ant vietos už- mušė. Taipgi sužeidė policijos viršininką Bolton ir apie 30 poli- cistų. Minioje sužeistų žmonių nebesuskaitoma daugybė. Lon- dono valdžios turėjo konferenci- ją, kurioje nutarė aštriomis priemonėmis riaušes sulaikyti. Li- verpolin išsiųsta 3,000 kareivių, kurie turės numalšyti apie 100, 000 riaušininukų.

Riaušės vienok nesustojė. Laik- raščiai praneša kasdien pasiba- sėtinus scenas. Delei streikų sustojė kepyklos ir prasidėjo ba- das. Tūkstančiai žmonių išplė- šė grosernias ir kepyklas. Nei kariuomenė nevalioja plėšimų su- stabdyti. Sakoma, jog ir visi gelžkeliai sustreikuosia. Apie 120,000 žmonių intrauka strei- kan.

× 12 užmušė prie kanuolės. Karse, Rusijoje, bebendant nau- ją plieninę kanuolę, plyšo kul- ka ir sudraskė netik pačią kanuo- lę, bet užmušė 12 arti buvusių ka- reivių. Čia buvęs komandierius del šito atsitikimo bandė nusizū- dyti.

× Popežiu išplovė kelį. Iš Romos rašo, jog popežiu Pui bu- vo padaryta kelyj skaudi opera- cija, delei kurios jis dar labiau nusilpnėjo. Doktorai sako, kad jisai sugyti, jeigu galėtų kas at- imti jam nuo operacijos sopę ir sugrąžinti miegą. Jie šito nega- lį padaryti.

× Vulkanas pasveikino kele- tius. Apie 30 keleivių, daugiau- siai sveltintaučių, gavo galą prie dailaus Japonijos ugnekalnio As- amay. Kalnas išrodė visai ramus. Tik staigu susirinkus būriui ke- leivių pasiūžūrėty į labai gražų kalną ir jo apylinkės pradėjo veržtis lava: kurie nespėjo pa- bėgti, tuos karšti pelenai sudegi- no ant vietos.

× Nuėmė minties fotografiją. Gerai mokslo dirvoje pažįstamas, francėzų komandierius Darget, šianedėl vėl darodė, kad galima mintis nufotografuoti. Jisai Pa- ryžiuje ant gatvės nuėmė su ka- mera einančių dviejų žmonių mintį. Ant negativo aiškiai pa- sirodė lazdukė ir bonka. Kiek- viename atsitikime, žmonės bu- vo išklausinėti. Vienas pasisakė mislingę pirkti lazduke, kitas pri- sipažino ėjęs išsigerti su draugu bonką vyno.

Iš Lietuvos.

Lietuvių Mokslo Draugijos su- sirinkimas. Liepos 25, 26, 27 ir 28 Vilniuje, „Rutos“ būste buvo 5sis Lietuvių Mokslo Draugijos visuo- tinas susirinkimas. Nerašysime čia smulkios to susirinkimo at- skaitos, neaiškinsime labai pla- čiai apie tos draugijos veikimą ir kt.: žingeidus skaitytojas visa tai gali rasti „Liet. Žinių“ NN. 80, 81, 82 ir 83. Tose pačiose „Liet. Žiniose“ bus atspaudžinta ir beveik visi susirinkime skaity- ty referatai. Tat mėš čia pabrie- šime tik indomesniuosis ir svar- besniuosis darbus ir apsiereiški- mus.

Pirmiausia reikia paminėti apie draugijos istaigas. Knin- gynas, muzėjus ir archivas, anot

komiteto sekretoriaus praneši- mo, kasmet vis didinas. Knin- gynan praėjusiais metais 85 žmo- nės paaukavo 1296 veikalus 1824 tomuose. Apart to prieš pat su- susirinkimą gauta iš F. Kaunac- kio Simano Daukanto (histori- ko) biblioteka ir archivas — vi- so 12 pūdų.

Fonde vadovėliams leisti yra 2218 rb. 74 kp. — mažne viskas amerikiečių aukos. Draugijos komitetas šiemet daug vargo tu- rėjo su J. Gabriu, kurio Geogra- fijos vadovėlis buvo išleistas fon- do piningais ir, pagal sutarties, vadovėlis skaitosi fondo nuosa- vybe tol, kol nebus išrinkti Gab- riui paskolinti piningai. Bet J. Gabrys dabar tos sutarties nepil- dās ir vadovėlius pardavinėjas patsai vienas.

L. Mokslo ir Dailės Draugijų namų statymui fonde yra dabar 11 tūkst. 420 rb. Aukos tiems namams nepergausiai plaukia. Komiteto nuomone, tam gal kal- ti kiek ir kauniskiai kuningų laikraščiai, kurie dėjo straipsnius priešingus tų namų idėai, ir atsi- sakė spausdinti komiteto paaiš- kinimus.

Pernai per visuotiną susirinki- mą buvo išrinkta keletas komisi- jų (etnografijos, gamtos, dainų, teisių papročių rinkimo ir kt.). Iš jų savo darbais pasirodė tik gam- tos mokslų komisija, kuri sutaisė ir išleido vadovėlį rinkti botani- kos dalykams; kitos visos komisi- jos tyli.

Iš nutarimų ir susirinkimo darbų pažymėtina. Išrinktos šios komisijos: parinkimui reikalin- gų vadovėlių ir apskelbimui są- lygų jiems leisti, medicinos-for- makologijos, rūpinimuis įrengti lietuvių kultūros parodą, kalbi- ninkų komisija sutvarkymui lie- tuvių kalbos ir rašybos. Taipgi ingaliota valdyba pirkti namams plečių ir rūpintis visais kitais re- ikalais, su tų namų ingijimu su- rištais.

Tokie maž-daug svarbesnieji draugijos turiai ir jos susirinki- mo darbai. Galima da pridėti, kad susirinkime dalyvavo nuo 130 iki 200 narių. Bet ir tai da ne viskas. Aprašymas būtų ne pilnas, jei nepažymėtume susirin- kimo ūpo. O tšai ūpas buvo gana pakilęs. Ypač tai buvo aiškiai matyti pirmąją dieną. Čia da nežinia, ar bus leista skai- tyti paskaitos, visi del to lyg su- sieržinę. O čia, valdybai išdavus pranešimą apie savo darbus ir nariams ėmus klausinėti šiokių ar tokių paaiškinimų, — ji (val- dyba — pirmininko asmenyje) užsiganėdina vien formalisku at- sakymu arba ir visai aiškiai pa- rodė savo penorą paaiškinti, o narių spiriama — atsako, bet neapsieina be kitų kaltinimo ar asmenišku užmetinėjimų. Kai- kurie nariai del to karščiuojasi, stačiai ima kaltinti Mokslo Drau- giją nemokėjime pritraukti prie savę ty tautos pajėgų, kurios paršyte prašosi, idant jas paimty darban... Ir beveik visus susi- rinkimas tokiems žodžiams prita- ria, ploja... Ir pirmąją dieną išrodė, kad draugijos nariai ir valdyba, tai kokie tai du priešai... Bet kitas dienas šitas įspūdis pa- mažu dilo ir užsibaigė susirinki- mas visai broliškai...

Reikia paminėti ir apie refe- ratas. Paskelbta referatų buvo gana daug — net 16, bet iš jų bu- vo perskaityta tik 11; 5 gi refe- ratų autoriai (Matulaitis 2-ju, Mar- tynas Yčas, d-ras Gaigalaitis ir M. Romer'is) nesiteikė perskai- tyti. Reikia pažymėti, kad į vi- są susirinkimą „gyvybės dvasią“ įnešė Vidunas savo paskaitomis. Jis drąsiai ir iš širdies tarė tą, „ka jo širdis jaučia“, kalbėjo

apie gyvus gyvenimo klausimus (žmogaus išaugimą surištą su tikyba ir kt.) ir visiems patiko net tuomet, kuomet švelniai, tar- tum juokais, bet teisingai pabrie- žė susirinkimo ir susirinkusiųjų blogiasias puses... Jis savo refe- ratais mokino ir džiugino klau- sytojus.

KAUNAS. Kuningų permai- nos. Paskirti naujai pašvesti kuningai: Gedvila į Liepoją, Keravičius į Ilukštą, Butrimas į Rietavą, Zadeikis į Pumpėnus, Šinkunas į Anykščius, Stonis į Subačius, Povilanis į Plunge, Remiazas į Girdiškį, Skirgaila į Pa- baiską, Lovėikas į Druksius, Son- da Saločius, Jusis į Palevėnį, Ka- zakevičius į Kurklius, Tvarjana- vičius į Viešintus, Gaidys į Gau- rė.

Perkelti kamendoriai: kun. Jonas Alekna iš Subačiaus į De- beikius, kun. Vaitekūnas, iš Rie- tavo į Radviliškį, kun. Ivanaus- kas iš Anykščiu į Vadoklius, Pa- nevėžio kam. kun. Cirankevičius persikelia į Vilniaus vyskupiją, Plungės kam. kun. Šufinskis pa- liuosuotas nuo užimamos vietos.

Mirė kuningai: 13 berželio Kražių altarista kun. Titas Ged- vila, 16 berželio Eigirdžių fil. Juozapas Rimkevičius.

(Liet. Ukin.)

PANEVĖŽYS. Šiais metais mokytojų seminariją pabaigė 24 mokiniai, tarp jų 3 lietuviai (o ne du, kaip pirmiau buvo ra- syta): Kubilius, Liormanas ir Romaševskis.

Septyniaklasė mergaičių gym- nazija baigė 30 mokinių: 17 žy- daičių, 7 katalikė ir 6 stačiatikės. Baigusiųjų katalikių tarpe yra viena nesulenėjusi lietuvaitė: Jonė Markevičaitė, kuri mano stoti medicinos kursuona.

Pipirukas.

VALKININKAI. Trakų pav. Liepos 11 d. buvo toks atsitiki- mas; buvo bažnyčioje Rudiškij mergaitė, norėjo būti išpažinty- ne. Priejo prie mergaitės kokia tai ponia, paklausė iš kur ta mer- gaitė. Mergaitė viską pasakė, kaip buvo. Ponia save pavadi- no pilnas, jei nepažymėtume susirin- kimo ūpo. O tšai ūpas buvo gana pakilęs. Ypač tai buvo aiškiai matyti pirmąją dieną. Čia da nežinia, ar bus leista skai- tyti paskaitos, visi del to lyg su- sieržinę. O čia, valdybai išdavus pranešimą apie savo darbus ir nariams ėmus klausinėti šiokių ar tokių paaiškinimų, — ji (val- dyba — pirmininko asmenyje) užsiganėdina vien formalisku at- sakymu arba ir visai aiškiai pa- rodė savo penorą paaiškinti, o narių spiriama — atsako, bet neapsieina be kitų kaltinimo ar asmenišku užmetinėjimų. Kai- kurie nariai del to karščiuojasi, stačiai ima kaltinti Mokslo Drau- giją nemokėjime pritraukti prie savę ty tautos pajėgų, kurios paršyte prašosi, idant jas paimty darban... Ir beveik visus susi- rinkimas tokiems žodžiams prita- ria, ploja... Ir pirmąją dieną išrodė, kad draugijos nariai ir valdyba, tai kokie tai du priešai... Bet kitas dienas šitas įspūdis pa- mažu dilo ir užsibaigė susirinki- mas visai broliškai...

Reikia paminėti ir apie refe- ratas. Paskelbta referatų buvo gana daug — net 16, bet iš jų bu- vo perskaityta tik 11; 5 gi refe- ratų autoriai (Matulaitis 2-ju, Mar- tynas Yčas, d-ras Gaigalaitis ir M. Romer'is) nesiteikė perskai- tyti. Reikia pažymėti, kad į vi- są susirinkimą „gyvybės dvasią“ įnešė Vidunas savo paskaitomis. Jis drąsiai ir iš širdies tarė tą, „ka jo širdis jaučia“, kalbėjo

Hol-Flet.

KUPIŠKIS. Ukmergės pavieto. Jau nuo senai apie Kupiškį ir jo apylinkes buvo žinomas rusas

vagis, Sieka pravadinčas. Visi žinojo, kad jis vagis, nes kelius kartus buvo pagavę vagiant, taipogi radę jo namuose vogtus daiktus. Kelis kartus kalėjimą pakliuvęs, vis išsisukdavęs, ar taip išbėgdavęs. Bet jį suėmė metai atgal ir, rasi, nebepaleis daugiau vogti.

Vagių gi ir be jo apie mus esama daugybė ir kai kurie žmonių gerai žinomi, bet žmonės nieko nedaro jiems, bijodami keršto. Bet ir vagius pradeda nesi-sekti. Štai berželio 10 d. suėmė su vogtais arkliais net Vabalni-kuose minėtojo vagies brolių ir iš- varė Kauno kalėjimą. Bet pa- silieka daugybė kitų. Kieno tai amatas mūsų krašte, visi žino.

Ar ne tas.

ERZVILKAS. Reseinių apskri-čio. Mūsų valsčiuje yra daug apsišvietusių ūkininkų, supran- tandžių mokslo vertę, kurie skai- to laikraščius ir leidžia vaikus mokslan. Apie Erzvilką galima patėmyti gražų būrelį mokslei- vių, kaip vyrų, taip ir moter- riškių. Kai kurie ūkininkai tu- ri savo grįčiose net po kelius moksleivius — sūnus, kurie mo- kinasi universitatėse, gymnazijo- se, mieste ir kitose mokyklose. Žinomas daiktas atrandame ir to- kių, kurie pavydi panašiams savo draugams-ūkininkams, ir viso- kriais būdais stengiasi juos ap- šmeižti kitų akyse ir atkalbėti nuo mokymo. Tarpe pastarųjų atsižymi vienas iš apšviestiesni- jų ūkininkų (bet matyt turintis mažiau proto), kursai labai mėg- sta pykinti kaimynus ir turi la- bai didelį patraukimą kvosti be- simokinančią jaunomene.

Neseniai vienas iš kaimyn- ūkininkų pasiryžo leisti mokslan dukterį, bet sužinojęs mūsų „di- dysis mokslinėis“ ir jo bendrai atbėgdami, visi pristoję prie ne- laimingų tėvų, reikalavo pame- sti mokyti, sakdami, kad jie ve- žą dukterį „peklon“, kad jie pražūdytą, paversią rusai ir tt. ir tt.

Ir dabar, nelaimingas „moks- lo platintojų“ ratas, nežino nei pats, kaip sutrukdyti besiplėto- jantį tarpe valstiečių apšvietimą.

Kiek apjuokos! Kiek apkal- bėjimo! Tai tikras mūsų gera- sis! Kokiems tikslams niekina mokslą?

Rugys ir Dirsė.

(Liet. Žinios.)

TELŠIAI. Telšių vyrų gym- nazija įieško latynų ir lietuvių kalbos mokytojų; algos 1,320 ru- blių metams; be to, galima dar gauti lekcijų iš pašalies. Pernai lietuvių kalbos mokė veterino- riūs p. M. Veitas.

Miškus parduoda. Išdo žemės ir miškų valdyba, kaip praneša „Vien“, žadanti šį rudenį par- duoti išdo miškų Kauno gub. už 778 tūkstančius rublių, o Vil- niaus gub. už 1,219 tūkstančių.

PRŪSŲ LIETUVOJE. Tėvy- nės Mylėtojų Draugija, kuri yra Amerikoje ir įsteigta knygoms leisti ir platinti mokslui tarp lie- tuvių, turi savo skyrių ir Prūsų Lietuvoje. Anot „Apž.“ Prūsų Lietuvos „Tėv. Myl. Draugijos“ skyrius turi dabar 43 narius, sky- rianus valdyba Tilžėje. Liepos 8 d. buvo Tilžėje metinis skyriaus susirinkimas. Buvo kalbama apie būdus, kokiais galima „Lie- tuvai tarnauti“ ir ką Prūsų Lie- tuvoje pirmiausiai turėtų lie- tuviai daryti. Pripažinta, kad pirmiausiai reikia „pergalėti gė- dą save skaityti lietuviu“. To- liau buvo kalbama apie skyriaus veiksmą ir apie Amerikos T. M. Draugiją, kuri berželio mėnesi- taip-pat, nulaikė savo susirinki-

mą. Po kalbų išrinkta valdyba. Pirmininku išrinkta Storasta-Vy- dūnas, raštininku Jonušaitis, iš- dininku — Petriks.

ROKIŠKIS, Ežer. ap. Liepos 11 d. mirė čia ūkininkas a. a. An- tanas Mainelis, pirmasai Rokiš- kio valsčiaus viršaitis baudžiavą panaikinus. Mirė turėdamas 80 metų. Mirdamas paliko užrašęs Rokiškio bažnyčios naudai dau- giau, kaip 20,000 rublių. Pala- dėjo a. a. A. Mainelį labai iškil- mingai.

Latvių socialdemokratai. Kaip praneša „Zihna“, latviai social- demokratai neseniai buvo suva- žiavę į VI-ji kongresą. Suvažia- viman buvo kviečiami atstovai atskirų organizacijų, tačiau at- vyko jų nedaug: 6 atstovai iš Rygos miesto ir po vieną iš Min- taujos, Lissesgalio ir Liflandijos gub. vasaros vakarų, pusės; be to, buvo atvykę du svečiai. Vyriausio- jo komiteto atskaitoje pažy- mėta buvo trukamas pinigų ka- soje, mat liovėsi siuntę skyriai. Sodžiuose taip-pat socialdemo- kratams nekaip teėtinasi. Visi nariai ūkininkai išstoje iš organi- zacijos; veikia sodžiuje vien „proletarai“ — bernai ir k., bet ir jie mažai, matyt, tesirūpin- a partija; literatūros veik niekas iš jų nebereikalavęs iš komiteto. Ypač nesisekė Mintaujos organi- zacijai: ji nustojo didesnę da- lies savo narių. Liepojas ir Ventspilės gi organizacijai visiškai išblaškyti.

VILNIUS. Kun. Michalkevi- čiaus nusprendimu kun. Doviada- vičiui atimta teisė laikyti mišias ir pasmerktas 2 metams vienuo- lynan. Apie tai esą jau pranešta ir p. gubernatoriui. Taip-pat esame ingalioti pranešti, kad šį rudenį, prieš pradėsiant rengti parapijonių sąrašus del tauty- bės), J. M. vyskupijos valdyto- jas paleisias raštą į vyskupijos katalikus. Cirkuliaras apie pa- maldų sutvarkymą buvęs skiria- mas dvasiškijai. Šiuo gi raštu išaiškiją žmonėms, kaip katalikų bažnyčia žiūrinti į tautų ir kalbų klausimus ir kaip reikėsią elgties, kai bus daromi sąrašai.

Šiauliai. Sodnų gatvėje yra čia lietuviu J. V. alinė ir čia pat alinės kieme pardavinėjami jau gatavi kryžiai ir kapų paminklai. Turgaus dienomis ir taip pakel- eiviai stato čia arklus; girtuok- liai čia-pat išėję iš girtuovės bju- roja. Paminklams tokia vieta, man rodos, visai nepiktinka; daug iš to yra pasipiktinimo.

J. Bartkus.

ALUNČIAI, Ukm. ap. Šio dvaro kumečiai visi (išskiriant vieną šeimyną) sulenkėję lie- tuviai. Kalba jie, rods, lenkiškai, bet atėjęs tikras lenkas mažai gal- tesuprastų jų kalbos: tai kaž- koks šiupinys. Žinau kai-ku- riuos, jogei jų tėvai kalbėjo tik- tai lietuviškai, o jie dabar kalba lenkiškai, nors nemokėdami. Sa- vo vaikus irgi mokia lenkiškai. Girdėjau, kaip vienoj grįčioj mo- tina kalbėjo į valgantį vaiką: „Nierukai z pirszcziukim, biesz z szaukszcziukim.“

Šnipas.

ABELIAI, Kauno gub. Liepos 1 d. čia atidaryta pašto skyrius. Žmonėms jis buvo labai reikalin- gas. Miestelis nemažas, prie ge- ležinkelio, valsčius labai didelis. Taigi ačiū tiems keliems žmo- nėms, kurie nepagalėjo nei lai- ko nei skatiko, kad įvykinus to- kį svarbų dalyką. Dabar laiškai ir laikraščiai nebesivalkios bent po svetimas rankas, kaip pima būdavo valsčiuje.

Ten buvęs.

RYGOS gub. gyventojų sulig paskutiniojo sąrašo, yra 1,455, 000 žm. Pagal tautų Rygos gub. yra: rusų 5.4 nuosimčiai, lenkų 1.2 nuos., igaučių 39.9, žydų 1.8, latvių ir lietuvių 43.9, vokiečių 1.8. Pagal tikėjimo kiekvienam šimtui gyventojų atsieina katali- kų 2.27, liuterų 79.87, stačiatikių su senatikiiais 15.58, žydų 2.24. Mokančių skaityt kiekvienam tūkstančiui atsieina: vyrų 755, moterų 779.

Naujos mokyklos. „Vien“ praneša, kad Kauno gubernijos — atidaryta dvi nauji liaudies mokykli: Skapiškyje ir Obeliuo- se.

SUBACIUJE, Ežerėnų ap., sta- toma naujas garo malūnas. Gir- nas tam malūnui, kaip rašo „S. Z.-T.“ parsisūdinama net iš Francijos. Spėjama, kad jos mals dvigubai tiek, kaip papras- tai.

Vilniaus gub. pirmoje berželio mėnesio pusėje buvo 41 gaisras: 6 per neatsargumą 7 del kaminų iš krosnių blogumo, 10 iš padegi- mo, 4 nuo perkūno ir 14 iš neži- nomų priežasčių. Nuostoliai del tų gaisrų kilusieji siekia 57,691 rb. 40 kap.

TRAUPIS, Ukmerg. apskričio. Neseniai vaikščiojo po mūsų apy- linkę elgetaudamas seniukas, viena akia aklas. Gerai jam klo- jos. Gyrėsi seniukas žinąs, kokie būsią ateinantieji metai, koks būsią derlius laukuose ir dar- žiuose, dagi žinąs, ar būsią karai. Pasakojęs tai, išsiima kartas ir pasižada, kaip ant delno, atspėti visą žmogaus ateitį, jei tik už tai duosiančios jam moterėlės „ne- sarmatliav“ lašinių šmota. Mo- ters nesigallėjo lašinių, mergai- tės stomenų, by tik pasakytų, ar jos veikia ištekės, ar daug kam jos patinka. Seniukas irgi žino, kaip atsakyti, kiekvienam nule- mia graži pačia ir gražų vyrą. Galima spėti, kad seniukas išvi- liojo daug lašinių, nes mūsų žmo- nės tokios „štukas“ dar patin- ka.

K. Laukininkas.

VARŠAVA. A. a. Stasys Rau- ba (Valstybės banko buchalte- ris), miręs prieš keletą metų Var- šavoje, turėjo susitaupęs kelis tūkstančius rublių. Šiuos pi- ningus jisai palikė savo žmonai drauge su testamentu, kuriam įrašė, idant mirus a. a. Raubos žmonai, tie pinigai būtų atiduoti Lietuvos reikalams bene tik švietimo ir spaudos. Ekzekuto- riams paskyrė savo brolių kuningą, kuris klebonauja šale Novo-min- sko, profesorių J. Radziukyną ir kun. Budzeiką, kuriuodu, tebe- gyvena Varšavoje. Žinau, jog a. a. Raubos žmona jau bene du metu kaip pasimirė taip-pat Var- šavoje. Taigi laikas būtų išgirs- ti, kaip sunaudota minėtasai a. a. S. Raubos palikimas. Būtų kei- sta, jeigu ligišiol nieko tame da- lyke nebūtų ekzekutorių padary- ta ir pinigai liktų nesunaudoti.

Z. Galėnas.

Nauja gubernija. Vidaus rei- kalų ministerija galutinai nutarė sutaisyti naują Lodžiaus guber- nija. Tam tyčia panaikinsią da- bar esančią Kališo guberniją: visos gubernijinės įstaigos iš Kališo miesto būsiančios perkel- tos Lodziun; be to, prie naujos gubernijos būsiančios paskirtos kai-kurios Petrakavo gubernijos apskritis.

(Viltis.)

KAUNAS. Šv. Kazimiero Draugijos visuotinėsi susirinki- mas. Į šiemetį susirinkimą at- vyko daugiau 160 narių. Išlau- sinus mišių, atidarė posėdį semina-

rijos salėje vyskupas K. Cirtau- tas, sveikindamas atvykusius na- rius ir girdamas Šv. Kazimiero Draugiją už tai, kad ji daug da- ro lietuvių apšvietimui, paskui suteikė savo palaiminimą.

Iš pirmininko kun. Dambraus- ko pranešimo, perskaiyto susi- rinkime, pasirodė, kad Šv. Kazi- miero Draugija nuolat auga ir vis daugiau atranda sau pritarė- jų. Matyti tai ir iš ileidžiamųjų knygų skaičiaus. Šiais metais išleista šia kiek knygų: „Kaip tręšti žemę“ — 2000 egz., „Apie sodną“ — Parašė Martišius — 2000. „Šv. Povylas Apaštalas“. Parašė kun. Skvireckas—10.000. „Dievo rykštė ir malonė“. Vys- kupo Baranausko — 10.000. „Blaivybės Apaštalas Metju“. Busilo — 10.000. „Ar aš turiu du dūšią“. Iš Duplessy vertė Ge- rutiis — 200. „Kalbos dalykai“. K. Būgos — 200 „Šventųjų Gyvenimai“ III dalis — 10.000. „Šių laikų studentija“. Forste- rio — 259. „Žemės amžius“. Iš Duplessy vertė Gerutiis — 2000. „Kooperacijos žiedai“. J. Zvy- go — 300. „Teisybė ir mielašir- dystė“ — 10.000. „Kauno Ka- lendorius“ 1911 metams — 10. 2000. „Pulkim ant kelių“ — 11.878. „Šventasis Raštas“. 4 sąsiuvai, VI-tas tomas — 1500. „Šventųjų Gyvenimai“ IV dalis — 10.000. „Lietuva“. L. Giros — 10.000. „Eilės“ M. Vaitkaus — 2000. „Žaidimai“. M. Gri- gonio — 2000. „Ligonijų priete- lis“ — 12.000. „Įvedimas į Šventąjį Raštą“. Kun. Skviree- ko — 300. „Sociologijos rankve- dėlis“. Kun. Šaulio — 500.

Iš kitų svarstyty susirinkime dalykų paminėtina užmanymas ingyti savo namus, kuriais rū- pinaties susirinkimas pavedė val- dybai.

Valdyba palikta ta pati, tiktai vieton persikėlusio Rygon kun. Bikino sekretoriumi išrinkta kun. Dobužinskas. Į garbės narius susirinkimas pakėlė Mitienę Ve- roniką ir Petrikienę Viktoriją.

Mirusiųjų narių atmintį susi- rinkimas pagerbė atstojimu ir sukalbėjo „Amžiną atilsį“, o ant rytojaus už mirusius Draugijos narius atlaikyta Mišios.

Londonas (Anglijoje). Nedė- dieny 23 d. liepos š. m. atvyko į Londoną žinomas mūsų tautietis Gabrys iš Paryžiaus, delegatas į Tarpautinį kongresą Londone. Didelį jis įspūdį padarė tarp Londono lietuvių, kalbėdamas ko- kių tikslu atvykęs į Londoną ir aiškindamas, kaip yra svarbu su- pažindinti lietuvius su kitomis tautomis, o ypač užsienioiuose, kur dar lietuvių mažai tepažįsta.

Ypačiai jis nudžiugino klausy- tojus, kalbėdamas apie dalyva- vima lietuvių Chicagoje ameri- koniškai-tautiškoje šventėje, kur lietuviai pasižymėjo senobiskais kuningaiškių ir karžygių dra- bužiais ir dainomis.

Pabaigoje 2 vyrų perėjo nusi- emė kepures per publiką, ir su- rinko aukų apie 12 rub. 50 kap. Aukos skiriamos Informacijų Bjūruui. Didžios padėkos verta vietiniam klebonui kun. K. Matu- laičiui už surengimą tokių pra- kalbų ir Gabriui už pamokinimą mūsų lietuvių.

Juozas Latvys.

(Šaltinis.)

IŠ LATVIJOS.

„Jaunas Dienas Lapas“ re- daktorių E. Pipinį gubernato- riūs nubandė 100 rb. ar dviem sa- vaitėm arešto už patalpinimą N146 neteisingos žinios, pjudan- čios latvius prieš vokiečius.

Bedarbė Finlandijoje dabar at- sirado labai skaudi. Užmokės-

nis už darbą beveik per pus su- mažėjo visose darbo įstaigose. Tankūs streikai darbo sąlygų ne- pagerino, bet privertė daugelį dirbtuvių liaudies dirbus.

Kruppo fabriky atstovai iš Vo- kietijos neseniai apžiūrinėjo vie- lų fabriky Rygoje, ketindami tą fabriky atpirkti. Kruppas yra žinomas pramonininkas Essuose, Vokietijoje, dirbęs įvairius gink- lus, ypatingai armotas.

Iškeliaujantiems darbininkams žinotina. Vokiečių valdžia išlei- dus įsakymą, sulig kurio neįleis į Prusiją vaikus jaunesnius 14 metų, keliaujančius drauge su tėvais uždarbjauti.

LIEPOJUS. Laike liepos mė- nesio per Liepojaus uostą išva- žiuo Amerikon 8400 žmonių. Tačiau nemažai išėivių grįžta atgal, nes Amerikoje bizniai da- bar puola ir valdžia vis labjaus varžo ateivius. Neseniai garlai- vis „Birna“ parvežė atgal 500 iš- eivių, o dabar sugrįžęs „Kūrsk“ pargabeno iš Amerikos 870 išei- vių, ipuolusių į didelį vargą sve- timos šalyse.

Čia nutarta antroje pusėje rugsėjo mėn. š. m. padaryti visų Liepojaus gyventojų surasą. Tam tikslu miestas būsią padalintas į 125 apskričius. Į pagalbą ma- noma pakviesti vidurinių mokyk- lų mokinius, panorėjusius prie to prisidėti.

(Ryg. Garsas.)

PERŽVALGA.

// Išsirišė ir vėl užsimezgė.

Tūli mūsų laikraščiai, pasinaudo- dami poperiaus kantrumu ir li- tarų nebylumu, sutvėrė paskuti- niu laiku nepaprastą šabasą delei atvažiavimo Amerikon kuningų Tumo ir Ališausko. Didžiausis užmetimas yra kuningui Ališaus- kui, būk jisai išdavinėjęs val- džiai revoliucionierius. Užmeti- mas, kaip matote, yra svarbus. Iš kur jis atsirado? Anuose lai- knuose kokis tén „agitatorius“ parašęs laikraštį (į „Skardą“), jog kun. Ališauskas padedąs poli- cėjai įieškoti lenko „socialisto“, kuris nušovęs „juodašimtį“ lie- tuvi. Tą žinią „agitatorius“ sura- šęs iš trečiųjų lūpų. Ir taip buvo visų priimta už teisybę. Bet ilgai- niui išaiškino dalykas. Pasiro- dė, jog kun. Ališauskas šitame atsitikime pareikalavo iš val- džios, kad suimtų lenką žūdiką, kuris nužudė lietuvi, iš priežas- ties dabar einančios kovos tarpe lietuvių ir lenkų. Dabar gi šitas „agitatorius“, matydamas, kas per gecos mūsų laikraščiuose nu- nai pakilo, rašo į „Tėvynės“ re- dakeciją (Žr. N32) laišką, kuria- me perstato visą dalyką kaip bu- vo, atitaiso savo klaidą ir isteisi- na kun. Ališauską. Ir mazgas re- gis išsirišo.

Vienok užsimezgė išnaujo. Po- to, kaip „Kova“ ir „Keleivis“ iš- triubijo savo skaitytojams, jog kun. Ališauskas yra „šnipas“, „oberpoliemeisteris“, ir tp., gir- dėtis, jog kun. A. žadaš patraukti tuos laikraščius į teismą už ap- šmeižimą. Bet „Kova“ nuo savo žodžių neatsitraukia ir žada stoti prieš kun. Ališauską net su fak- tiais, prirodydama, jog jis yra šnipas. Turėsime painų klausimą: arba kun. Ališauskas prisi- ims ant savęs tokią baisią dėmę, arba „Kova“ turės nukentėti už palaidą liežuvį Ateitis tuojaus parodys. Pakol kas nėra galima dabar tikėti nei kun. Ališauskui, nei „Kovai“. „Kova“ gi ypač nediskretiška, nes bekevodama su „šnipais“ ir „provokatoriais“,

pati perėjo į jų rolę, kadangi — pabrūkšt! ir išdavė, kas buvo ra- šęs prieš kun. Ališauską į „Skar- dą“, — tai buvęs... K. Jurgelio- nis.

Perdaug kvailas reikalavimas. Netik vieni patis kairieji mūsų vientaučiai neprielankiai žiūri į atvažiavimą Amerikon kuningų Tumo ir Ališausko, bet ir patis dešinieji. Štai klerikalų organas „Draugas“ (N36) atspausdino ko- kio tén p. K. R. (matomai chi- cagiečio ir pridėsim dasiprotėji- mą — bene kuningo) ilgą straip- snį. Rašytojas skersai ir išilgai kritikuoja kun. Tumo pasielgi- mus. Didžiausią kun. Tumui pri- meta kaltbę, kam jisai drangu- jasi su visokių pažirų lietuviams ir kam jisai agituoja savo vien- taučius prieš tėvynės reikalą. Anot p. K. R., kun. Tumas nepri- valo šaukti „Patria“ (Tėvynė), bet „Deus et Patria“ (Dievas ir Tėvynė). Sako, mės nebetkokius Lietuvos reikalaujame, tik „ka- talikiškos Lietuvos“. Straipsnis nuo pradžios iki galui atmiestas viduramžiniu fanatizmu, ir nesitė- bime, kad net „Draugo“ redak- cija nebeiškentė nepridėjus trump- putės priesagos, jog šitą nuomo- nę paliekanti pačiam autoriui.

Kodel mės augščiaus pavadiname kvailu reikalavimą „katali- kiškos Lietuvos“? Todel, kad jis jokiū būdu nebetinka šios gady- nės supratimui. Šiandien, kada mės dirbame visų lietuvių tauti- niam atgijimui, išmintingi žmo- nės niekadous nebeatatys panašių reikalavimų: „katalikiškos Lietu- vos“, „protestoniškos Lietuvos“, „laisvamaniškos Lietuvos“, „so- cialistiškos Lietuvos“ ir dar ki- tokių kokių „lietuvių“. Religi- jos, filosofijos, partijos, etc. yra, jei taip galima pasakyt, mūsų tau- tai tik rūbai, o tauta visuomet pa- siliks tik tauta, kokius ji rūbus simtamečių gadyneise nedevėtų ir kokius ji naujais nepamainytų. Ir kada mės tą fanatizmą išsibo- dėsim! Kada mės pripažįsime pilietystės teises savo tautos dar- bininkams, kurie dirba tik tau- tai, o ne religijai, partijoms ir partijėlėms!

// **Nepamirškime laikraštini-** kų susivažiavimo! Ateinantį ne- dėdlinį prasidės Serantonos lie- tuvių laikraštiniųkų antrasis susi- važiavimas, kuris trauksis tris dienas: panedėlį, utarninką ir se- redą (rugpjūčio 28, 29 ir 30 dienomis). Kaip buvo laikraš- čiuose kalbėta, jon kviečiama ne- vien visų laikraščių leidėjai ir re- daktoriai, bet ir visi lietuvių vei- kėjai: laikraščių sandarbininkai, publicistai, korespondentai, seo- nos mylėtojai, paskaitų rengėjai ir kiti visuomenės vadovai. Suva- žiavimui bus paduota dvi progra- mos: viena laikraštijos, o kita apskritai visuomenės reikalų svarstymui. Leidėjai gali būt už- sinus nedėlioį ir kituose pirmės- niuose posėdžiuose, o visuomenės reikalai bus apkalbėti paskuti- niais posėdžiais.

Atvažiuojantie svečiai, kurie neturės Serantonosavopažįstamų, galės užėiti pas Dr. J. Šliupą (1419 N. Main Ave., Seranton, Pa.). Istenai dasižinos geresnes vietas nakvynėi ir apstojimui. Suvažiavime ketinama būti apa- čiai svečių, tarpe kitų bus ir sve- čiai iš Didžiosios Lietuvos, ku- ningai Tumas ir Ališauskas, taip- gi svečiai iš Prūsų Lietuvos, p. J. Vanagaitis. Be to: 28 d. rugpjū- čio vakare bus surengtos prakal- bos, kuriose kalbės angščiau mi- nėti iš Lietuvos svečiai. Posė- džiai gi susivažiavimo bus laiko- mi svetainėje po No. 110 W. Market str. Providence, Scran- ton, Pa.

Kurie vientaučiai važiuos į šį susižavimą per New Yorką, gal nepatingės išvažiuoti ankščiau. Tada galėtų su brooklyniais nuvažiuoti Scrantonan dar nedėlio vidurdienį.

// Pasarga prieš prigavikus. Mūsų korespondentas p. P. M. rašo mums šioji laiškelį: „Kokis tai šuleris iš Amerikos, ir pasivadinęs save „daktaru V. Martišium“, nukeliavęs į Tilžę (Prūsose) praėjusią žiemą apgavo keletą žmonių ant šaunos sumos pinigų ir išdūmė Tikrasis Dr. V. Martišius, rašo, Tilžėje visai nebūvęs ir gyvena Londone nuo 5 d. gruodžio 1910. — Tilžiskiams reikėtų būti atsargiesiems su priėmimu visokių „tautiečių“ ir „kovotojų“, neturinčių liūdimų nuo žinomų ypatų ar draugijų, kurie prisidengę tautos ar socializmo idėa išnaudoja lengvatiškius žmones ir užkerta kelią geriems žmonėms“.

Tikrasis Dr. Martišius, regis, tas pats, ką kadaisiai buvo T. M. D. sekretorium, ištikro gyvena Londone, ką liūdią laiškelis vieno londoniečio rašytas: į vieną mums artimiausių žmonių. Sako: „Susipažinau su daktaru Martišium iš Chicagos, kuris čia (Londone) praktikuoja miesto ligonbūtyje. Dr. M. čia išviso tik 7 mėnesiai, ir atkeliavo tiesiog iš Amerkos“. Regimai, kad Tilžę aplankė koksai tikras šuleris, tuom patim laiku nusibastęs iš Amerikos (gal būt net ir iš Chicagos). Žinodamas apie iškėlimą Martišiaus Londonan, tas šuleris galėjo lengvai jį nuduoti ir prigaudinėti žmones.

// Lietuvių kalbos syntaxė. Neseniai išėjo iš po spaudos labai visų laukiamas veikalas: „Lietuvių kalbos sintaxė“ parašyta Rygiškių Jono, vieno iš geriausių mūsų kalbos žinovo. Ikišiolei mes savo syntaxės aturėjome. Rodo iš Kriausaičio gramatikos jau buvo laikraščiai maž-daug stūgėnę rašybą, bet ilgainiai šita rašybą vėlei pradėjo skirtis. Mat nebuvo dar tikrai nustatytų kalbos ir rašybos dėsnių, nebuvo mūsų kalbos tikros rėdos. Nauja syntaxė daug mums pagelbės. Tik mūsų laikraštinkams ir šviesuomenei reiktų šitą syntaxę perstudijuoti ir vėšiai išreikšti savo kritiškus pastebėjimus. Šito prašo ir pats autorius („Vilties“ N83). Jisai taipgi dar neuzitiki savo veikalo tobulumui. Ir neindomu. Mūsų kalba tebesitvarko iš dešėto tarmių į vieną literatinę kalbą. Tam reikia daugelio metų.

Nepasikakina dar šiaja syntaxė, nors ji iš daugelio atžvilgių brangintina, ir Lietuvių Mokslo Draugija, kuri savo visuotiname susirinkime dabar atsibuvusiame Vilniuje, nutarė išrinkti prie L. M. D. tam fikrą kalbos komisiją, kuri turės parūpinti taip gerą kalbos ir rašybos vadovėlį, kad juomi galėtų vadovautis visa mūsų spauda.

// Redaktoriams straipsnis. Ant mus rankų parėjo N6 ir 7 mėnesinio laikraštuko „Aidas“, einančio iš Waterbury, Conn. Įžengiamajame straipsnelyje redakcija peržvelgia mūsų laikraščiu redakcijų psichologiją. Labai taikiai pasakyta, jog mūsų redaktorai (dauguma bent jų) neturi jokio prakilnesnio tikslo. Redaguoja laikraštį, — et, by tik „užredaguoti“ Kas linksmina siela, kas kelia prie pažangos, meilės ir doros, tuo mūsų redaktorai savo laikraščiu nepašaušia. Partijų laikraščiai, jei rašo apie sau neprielankią srovę ar dogmatą, lipina straipsnius

iš tokių žodžių, ko vengia net keikūnas ruskas išvoščikas. „Nesmaugkime teisybės... Stengkimės paremti viską ant artimo meilės, teisybės ir doros“ — sako „Aidas“.

Tokių nuomonių jau buvo ir pirmiaus mūsų laikraštijoje. Bet mums malonu atžymėti, kad jų tankiau jau pradeda rastis. Juo daugiau taip pradės rašyti, tuo greičiau mūsų laikraštija pakils iš mėšlyno, kurian buvo nuklimpusi.

// Nauja lietuvių gymnazija ineina darban. Gavome iš naujai įsteigtos Telsiuose (Kauno gub.) vyrų gymnazijos pranešimą, kuriuomi paskelbama, jog kvotimai ir priėmimai į šitą naują gymnaziją atsibūsia 26, 27 ir 28 d. rugpjūčio, į 1, 2, 3, 4 ir 5 kliašas. Išdavę kvotimus kitose gymnazijose, o nepriimti tenai delei nebuvimo vietos, čia priimami be jokių kvotimų. Nežinia tik, iki kokio amžiaus čia priima į kliašas. Būtų geistina, kad Lietuvoje atsirastų bent viena mokslnai, kuri priimtų mokinius visokio amžiaus, kaip va Amerikoje daugelis yra tokių mokslnaviečių, pvz. Valparaiso universitatė. Tokia mokslnavietė turėtų milžinišką pasisekimą, nes ji būtų visuomet pilna jau paaugusių ir užsidirbusių mokslnui skatiko žmonių.

// Vanagaičio kelionė. Mums rašo p. Vanagaitis iš Union City, Conn. Laikęs prakalbas Waterbury, Conn., kur gavęs „Birutės“ skaitytojų 50; o Union Cityje užsirašęs penketas, nežūrind, kad tenai yra tuom tarpu skaudi bedarbė. Visur lietuvių savo brolių, Prūsų lietuvių judėjimui užjaučia. Kaip pereita subata, p. Vanagaitis turėjo kalbėti Bostone ir kituose miesteliuose. O šiomis dienomis (utarninke ar seredoj) ketina grįžti Brooklynan ir keliauti į Pennsylvaniją. Bene pirmiausiai aplankins Serantoną, kur Dr Šliupas ketinas jam padėti surengimą prakalbų neyien ant vietos, bet ir kituose aplinkiniuose kasyklų miesteliuose.

// Lietuvių ūkio ir pramonijos parodos. Nors mes, amerikiečiai, ir negalime dalyvauti D. Lietuvos parodoje, vienok labai malonu savo vientaučiams pranešti, jog šiemet Lietuvoje rengiama net dvi parodos: 1) Šiaulių ūkio ir smulkiosios pramonijos paroda atsibus 3, 4 ir 5 dienomis rugsėjo, 2) Marijampolės ūkio paroda — jungtinė iš trijų draugijų: „Zagrės“, „Marijampolės ūkininkų Draugovės“ ir „Žiburio“ — atsibus 28, 29 ir 30 rugsėjo bei 1 spalio dienomis. Parodos yra labai didelis kultūros žingsnis. Ir todėl jos džiuginą net mus, toli už jurių-marių gyvenančius.

// Folkloro medžiaga. Išėjo antras leidinys žurnalo „Živaja Starina“, organo Imperatoriškios Rusų Geografų Draugijos. Tarpe kito atspausdinta ant 51 puslapių gana platus rinkinys: „Medžiaga lietuvių liaudies vaistinkystės“, surankiota G. Petkevič(aitės!), greta lietuvių ir rūsų kalbose tekste. Čia netik svarbi folkloro medžiaga, bet dar užvadinimai lių ir vaistų gynai lietuvių ir rūsų kalbose, daugeliu pagelbės rinkėjams lietuviškai-rusiškojo žodyno, kurio, deja! ikišiolei dar neturime.

// Rašo Petrauskas. „Apie 10—11 rugpjūčio apiešiu Paryžių ir važiuosiu Milanan. Turiu daug darbų, tai jau laikas pra-

dėt dirbt. Dabar lankau įvairius dailės ir kitokius muzėjus, teatrus ir viską pažymiu.— Tai jau ši meta nepasimatysime, bet ateinančiais metais — tai „štur“...

PRIE LAIKRAŠTININKŲ SUSIŽAVIMO.

Kalbama apie laikraštinkų susižavimą. Kasžin, iš katoros pusės čia būtų žingaidu skaitytojų klausytis? Vienas—kitas atsakys, jog, po teisybei nei nežingaidu. Juk buvo net ir tokių kalbų, kad „redaktorai susižavuos, pasibars — ir viskas“.

Netaip čia būtų svarbu imti ir rašyti, jei tas susižavimas ištikro būtų tokiu, koku jau buvo pereitasis, jei nebūtų matoma platesniu apžvelgimu pajudinta būsinčio susižavavimo uždaviniai. Tas jau pareiškia, kad rengiamas yra inteligentų, visuomenės veikėjų susižavimas. Tai jau kas kita.

Tačiau, kas gi pasirodo? — pasirodo daug neaiškumo; pasirodo, jog nevisur taip suprasta, kaip yra projektuojama. Susižavimas, kaip tēmyta, daugumai atrodo tik sutarties delei juos (laikraštinkus) paliečiančių dalykų. Ir vieni atsako („Kel.“ redak.—S. M.) dalyvauti jame, kiti nors neatsisako, bet stato susižavimui svarbiausiai tą, kad redaktorai ir bendradarbiai susižavintų išimokyt etikos (!), „Laisvės“ išsireikšimas). — Gerai. Vis tai gyvi norai, vis tai nenumojimas rankomis.

Jei imt vienų laikraštinkų susižavimą, tai jis bus tik delei jų — jų reikalų, kurie prie dabartinių apyvostų reikalauja bendro aptarimo; bet šalia to stovi ir visuomenės reikalai, jeigu kalbame apie laikraštijos etiką; visuomenė turi gauti augstesnius moralus nuo laikraštijos. Ir idant išvyti iš mūsų laikraščių tą neetiškumą, tai jau vargiai tą beatsieks tokis susižavimas, kaip nekurių buvo suprasas, — butent tik vienų laikraštinkų, — čia yra didesnė svarba tame, kaip jau buvo nekurių pabrėžta, jog tokiam susižavimui turėtų dalyvauti inteligentai, visuomenės veikėjai, kurie pajudintų dar kitus visuomenės klausimus, kokie, beabejo, dar mažai, o gal ir visai nebuvo niekur judinami. Tik čia to susižavimo būtų gal svarbiausias uždavinys; nes nuo to priguli ir pačios laikraštijos etika, kuomet pas mus bus geriaus sutvarkytas visuomenės kultūros darbas.

Kalbant apie laikraštijos etiką, pridėsiu ir aš savo triskatikį. Jei jis bus perpigus, lai nepyksta už tai; o jei ir pyks — tiek to... Nesakau, jog laikraštija tokia neetiška, kaip daug skundžiama; šisbriaua jau kaip kuomet ir tai; bet tai netaip daug opu, — opjausia, kad joje mažai gyvumo, mažai to visuomenės reikalų apibūdinimo, idant visuomenė daugiaus priršti prie kultūros darbo. Daug kas kaip ir te išire; visuomenė atšala, nustoja energijos veikti ir jau daugiaus atsi-randa tarpe asmenų tokių ar kitokių kivirčių. Ir neretai, apsidairius, ateina mintis, — ar čia žengimas ar sustojimas? Ir ar čia priėjus pasimato, jog toji visuomenė daugiaus ko nori, negu jai buvo duodama ikišiol. Tai sąlyga, ant kurios stovi tolimesnis visuomenės darbo klausimas.

Kas-kita su etika. Laikraščiai ir dabar nevienodai palyginami iš etiško atžvilgio; ačiu laikraš-

čių vedėjams, kaip kurie laikraščiai augsteliau etikos prisilaiko. O visą laikraštiją vienodai augščiaus pastatyti etikoje, tai bus bene tuščias manymas ir darbas, nes ir kulturingi kitataučiai neetiškų apsiereiškimų taipgi neišvengia, kuomet pačių leidėjų tikslas yra ne visuomenės tobulinimas, bet... savas „dievaitis“.

Jau praktika bei patyrimai nuo perėjusio laikraštinkų susižavavimo parodė, jogei sutarties ryšai tarp mūsų laikraštinkų bei redaktorių delei jų asmeniškų pažiūrų ir „savojo lenky-niavimo“ neužsimėgė, ir labai abejotina ar kada užsimėgs, jeigu bent tik tarpe leidėjų.

Grįžtu dar vėl prie mūsų santykių. Historijoj galima rasti daugel pamokų, — mūsų praeties veiksmuose galima patēmyti daug neuoseklumų ir jie gali būti taipgi geros pamokos. Gal mus aiškiausia pamoka iš to išvedimo, jogei nėsant sutarties, nėsant padėto tvirtė pamato visuomeniniam kultūros darbu pažangesnėj visuomenėj (inteligentijoj), randasi visi tie neuoseklumai, tie neetiškumai. Lietuvių išeivija pergyveno daug tokių jos pribudime mišrumą; ji visuomet krypo ten, kur kreipė to laiko žymų „veikėjai“, o mūsų veikėjai, išskyrus jų tik kokį vienakitą jie patis neišilaukė lygsvaroje, mainėsi, krypo; su jais sykiu krypavo ir mūsų visuomenė; tas pats inėjo ir laikraštijon.

Tatai gi nepertoliausiai nužengta ir dabar. Todel ir kalbant apie pagerinimą laikraštijos gali būti aišku, jogei jos pagerinimas priguli ne nuo vienų vedėjų ir bendradarbių — jeigu tik šiaip būtų viskas jų pačių suprasas, kaip ikišiolai — bet ir nuo to, kaip bus sumaniai veikiamas darbas ant vietos, kaip toji inteligentija, kuri tankiausiai veikia bile tik veikti — atliks savo veikimą. Tik kuomet visuomenėj bus pažangesni elementai, tik tuomet galima lauktinuojos pažangumo; ir man rodos, jog vieno mūsų publicisto žodžiai turi daug tiesos, jog: „kokia visuomenė, tokia laikraštija“.

Reiktų dar šis-tas bent iš dalies sakyti apie mūsų veikimą. Šitas gal ir ten-pat susižavimave bus giliaus ir nuodugniaus aptartas.

Mūsų veikimas, tobulinimas visuomenės rymo ant tos mažos inteligentijos, kurios ištikrųjų trūksta! Tai būtų dar viena bėda; bet šalia tos yra ir kita. Patēmyta, jog veikėjas tankiai, paliauja veikęs tik delto, kad už pajudinimą kokių senų veikimo papročių, iš tos ar kitos pusės gauras aštrią padėką. Yra pas mus ir nemažai prasilavinusios jaunoumenės, inteligentijos; bet būna ir taip, kad tas ar kitas, toj ar kitoj partijoj matydamas visą svarbumą, (pavyz.— scenoje, paskaitose ir t.p.) eina tik iki partijos programo slenksčio ir čionai jau apsisotja ir užnot dirbti suatsidėjimu, —visai nustoja. Ir ikišiolai amerikiečiai tose partijų vilnyse tebesimaudė. Vos pereitu metu lyg netikėtai pasirodė su naujesniais tikslais apie dvi draugiji (Liaudies Mokykla, Aušra). Tačiau ar visur veikėjai inteligentai vienodai jų tikslus suprato ir ar visur juos vykdė? O juk tai galima sakyti, buvo dalis vidurinio kultūros darbo.

Laikraštijai taipgi daug šio-to stokuoja — stokuoja gilesnės inturos. Paėmus kadir publicistiką, kuri turėtų būti mūsų visuomenės švyturys, ir palei kurią mes galėtume jau toliaus nužen-

gusių ir žengiančių geru taku pasekti, pasimokyti — tuotarpu vos viename-kitame laikraštij surasi šitą iš publicistikos rašonia, mūsų pačių gyvenimas peržvelgiama. Didesnė jų dalis, tai bile kaip tik užpildyta, nežūrind, ar skaitytojai tas ką gali suteikti, ar ne. Šitoji tai dalis gal daugiausiai ir priguli tik laikraštinkams; nes jų pačių ištekliaus gali jiems padėti ir laikraštij augščiaus pastatyti; gal tik tas ir galima nuo jų tikėtis, kaipo laikraštinkų.

Daug yra dalykų nemažai užimančių, bet delei siauros apibriežos čia negalima paminėti; ir tai, juos pradendant apkalbėti, jau reiktų vieno-kito išgirsti balsą, sykiu ir kritiką, idant paskiaus vieno ar kito veiksnio padaryti analizą; o dabar tuotarpu — tik balsas. Gal inteligentija ras kitoki, tinkamesnį būdą visuomeniniam kultūros darbu. Bet jis neatidėtinias! Kartą Amerikos veikėjams inteligentams reiktų uoliai imtis už jo, reiktų daugiaus pesimizmo palikti namiej — tai yra kartą susižavintų ir tartis apie tai, nes visuomenė tarsi nuilsus, ji laukia pajudinant gilesnių gyvenimo dirksnių, kad pagaliaus ji galėtų taipgi tapti gyvesne — nes juk tik ant to stovi kultūros pažanga.

Jonas J.

LIETUVIAI TAUTŲ KONGRESE.

Londone 26—29. VII. '11.

(Nuo mūsų korespondento.) Gale liepos mėnesio š. m. susižavio Londone iš viso pasaulio kampų visų tautų mokslninkai, visuomenės veikėjai, rašytojai, idant surasti priemones tautų neapsikantos prašalinimui ir jų suartinimui.

Iš lietuvių tame kongrese dalyvavo p. J. Gabrys, Lietuvių Informacijos Bjūro vedėjas, sykiu su kitų tautų garsiais veikėjais.

Kongresas prasidėjo mokslninkų antropologų konferencija; svarstoma buvo pasekmės įvairių tautų maišymosi tarpe savęs. Apie lietuvių maišymąsi su slavais, volkiečiais ir suomiais (kurais, lyvais, estais) kalbėjo p. Gbrys, jis išrodinėjo, jog lietuvių, maišydami su slavais (lenkais ir rusais) ir vokiečiais pasiduodavo jų in-tekmei ir ištausdav; atbulai, maišydami su suomais, juos nutautindavo lietuvių naudai; tokiu būdu lietuvių—latvių tarpe sutirpo kurai ir lyvai ir estų siena pasiliko kaskart stumiamą šiaurėn. Patēmytina, jog pastaruoju laiku, sustiprėjus lietuvių kultūrai jų ištautėjimas į slavus ir volkiečius sustojo.

Kongrese pirmoji vieta buvo paskirta rytų tautoms: indusams, chinams, japonams, pagaliaus juodskūriams, idant tuomi paroddyti, jog baltoji žmonių veislė visai neniekina kitų žmonių veislių. Išviso kongrese dalyvavo pusantro tūkstančio žmonių, atstovaujančių daugiau negu 50 įvairių tautų. Čia buvo daug atstovų iš prispaustųjų Europos tautų, kurios stengėsi išrodyti beteisę, sunkų jų padėjimą po kitų stipresniųjų valdžia.

Apie lietuvius, kaipo atskirą tautą, jos sunkų padėjimą po rusų ir vokiečių valdžia kongrese kalbėjo p. J. Gabrys, Lietuvių Informacijos Bjūro įsteigėjas. Negana to, jis indavė kongresui memorandum'ą apie lietuvių tautą, dviejose kalbose: francūzų ir anglių.

Po viešai p. J. Gabrio kalbai apie lietuvius, kreipėsi į visi mokėsti, — vieton pusės dolerio

mokslninkai, klausinėdami apie lietuvius...

Sunku dar šiandien įspėti visą naudą iš to pirmojo viešo lietuvių pasirodymo ant Tarptautiškos arenos. Svarbu tas, jog yra pasauliui visų tautų atstovų akyaizdoje pranešta, jog lietuvių tauta gyva, nori plėtotis, lavintis ir užimti tinkamą sau vietą visos žmonijos tarpe.

Labai svarbu, kad memorandum'o spausdinto francūziškai ir angliškai (angliškame tekste neįspasakytai daug klaidų, apie francūzišką negaliu spręst, nes jos nemoku) tapo išdalinta 500 eg. kongreso nariams; tiems gi nariams, kuriems pritrūko, p. J. Gabrys pasizadėjo vėliau prisūsti į namus.

Patēmyta, jog memorandum'o atspaudimas tai yra nuopelnas Lietuvių Informacijos Bjūro ir jo vedėjo nuopelnas.

Ką dabar pasakys visi tie apie L. I. B., ką dar vos jam užgimus ant jo kalnus emė verstis?

K. P.—s.

LAIŠKAI IS LIETUVOS.

ALEKSOTA, Suv. g. Liepos 24 d. čia atsibuvo mėnesinis „Blaiivybės“ skyriaus susirinkimas, pas p. Milėių, kaipo tinkamo būsto savininką. Indomu tik tas, kaip čionai žmones ignoruoja jų poneliai viršininkai; nors daugeliui ir iš toli reikėjo ateiti ir darbas pamesti, bet pirmininkas visai į susirinkimą nepasirodė. Matyt čia poneliai aršiaus su žmonėmis elgiasi, negu Amerikos kuopų ir draugijų viršininkai. Tik paskiaus dažinujom, kad pirmininkas išvažiavęs į savo tėviškę, ir nieko pirmiaus apie tai nepranešęs (pirmininku yra Garliavos kuningas). Taip ir atidėta susirinkimas iki parvažiuos kumingėlis.—p. Babravičius tik pasakė dailią prakalbą, kaip reikia palaikyti tą puikų sumanymą — blaiivybę; kaip visiems reikia, be skirtumo pažiūrų ar lyties, kovoti su girtuoklyste.

Draugija jau treti metai gyvuoja, turi ir 200 sąnarių, ir savo puikų chorą, kuris bene bus šaunesnis už visos apylinkės chorus. Linkėtina ir broliams amerikiečiams pradėti rūpintis apie blaiivybę. Kiek man būnant Amerikoje buvo žinoma, amerikiečiai į šitą didelį klausimą tebežiūri per pirštus, nors šiandien lietuvių amerikiečių girtuoklybė yra viena iš jų didžiausių nelaimių.

Tėmytojas.

SCENOS MYLĖTOJŲ ATIDŽIAI.

Baltimore, Md.— Čia susitvėrė kooperatiška literatiška draugija arba bendrovė, kuri turi tikslą leisti sceniškus veikalus bei kitokius originalinius raštus. Pradžioje savo darbo, kaip girdėtis, minėta bendrovė žada išleisti puikų scenos veikalą, historišką tragediją „Rutvilė“, — Žemaitijos Mergelė, 5-kiuose aktuose, 7-juose atidengimuose, parašyta p. V. Nagurnoskio.

Juozas Stuobrys.

DAR PRIE WATERBURIU LIETUVIŲ HISTORIJS.

(Užbaiga.)

Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Draugystė inkurta 1890 mete 4 d. sausio. Narių yra 250; pinigaiskas stovis apie \$6.000. Pradžioje šių metų numazino nariams apie lietuvius, kreipėsi į visi mokėsti, — vieton pusės dolerio

mėnesį, dabar moka tikrai po 25 centus, o sergant pašalpos \$5.00 į savaitę.

Martino Liuterio Dr-tė uždėta 1902 mete; narių turi apie 150. Toje draugystėj kitoki negali prigulėti, kaip tikrai protestonai ir kalbantys lietuviškai. Taip viskas būtų gerai, bet tikrai mažai kur prisideda prie tautiško judėjimo.

Simano Daukanto Teatrališka Kuopa, pastaruoju laiku kažkur dingo, nieko apie ją negirdėti.

„Artojas“ — gymnastikos klubas, buvo susitvėręs, bet dėlė pinigų stokos paliovė gyvavęs; o kur dar buvo likę kasoje pinigai, — apie 30 dol., nutarta paaukauti Tautos Namui Vilniuje, kaip tikrai ištirs, kaip jįsai yra rengiamas.

Šimet susitvėrė Paskolos Rate-lis.

Lietuviškos mėsinycios ir gro-sernės. 1. Juozas Baltrušis, užsėdėjo 1902 mete. Dabar jįsai laiko dvi krautuvi, vienoje duoda ant knigučių, o antroje vien tikrai už pingus. Tai gal vienas iš waterburiečių lietuvių, kuris iš mažo taip augstai finansiskai pakilo, nes jįsai dabar yra vertas apie 50 tūkstančių dolerių. Dirba pas jį trylika bučerių.

2. Jurgis Pricevičius užsėdėjo krautuvi koki aštuoni metai atgal. Pusėtinai stovi, turi porą gražių nuosavybų nusipirkęs.

3. Jurgis Griškauskas ir Jonas Jokša. Užsėdėjo krautuvi koki aštuoni metai atgal. Turi savo nuosavį mūrinį namą, vertą apie 40 tūkstančių. Dirba pas juos bučerių apie 10 žmonių.

4. Jonas Suližinskas ir Kazys Laurinaitis; uždėta kokie penkti metai. Dirba 4 darbininkai.

5. Jurgis Kazemėkas, užsėdėjo kokie penki metai atgal; dirba penki darbininkai.

6. J. Čeponis užsėdėjo kokie septyni metai atgal; dirba kokie 6 vyrai.

7. Jonas Pamaras ir Co., užsėdėjo jau kokie ketveri metai atgal; dirba darbininkų kokie aštuoni.

8. Strikulis ir Co., užsėdėjo 1909 mete; dirba penki darbininkai.

9. M. Dvileckis ir Co., užsėdėjo 1910 mete; dirba 6 vyrai.

10. Jokimas ir Juozas Tamošaičiai; uždėta 1910 mete; dirba keturi vyrai.

11. Stočkaus ir S. Pricevičiaus uždėta 1910 mete; dirba 3 vyrai.

12. V. Valantinavičius, užlaiko grosernę; uždėjo 1910 mete.

13. Jono Šeštoko mėsinycia, uždėta apie šeši metai; dirba 4 vyrai.

14. V. Šeštokas užlaiko pašaro krautuvi, uždėta kokie aštuoni metai atgal. Puikią daro apyvartą.

Lietuviški restoranai.

1. Juozo Galboggio ir Jono Miklinevičiaus.

2. Einikis.

Lietuviški barzdaskučiai.

1. Kazys Jasvinskas.

2. Vincas Brilius ir Juozas Vilkas.

3. Simonas Šilkaitis.

Lietuviški laikrodininkai.

1. Juozas Vasiliauskas laiko jau kokie penki metai, turi jau pirkęs savo namą ir laiko vieną darbininką; gerą daro apyvartą.

2. Geo. J. Trečiokas dar neseniai užsėdėjo; nepergeriausiai stovi.

Lietuviškos „Dry goods“ krautuvi.

1. Urbienės jau senai uždėta krautuvi.

2. Antano Bartuškos taipgi jau valanda.

3. V. Ramanauskas.

4. Jievos Petrauskienės; uždėta

1911 m. vasario mėnesyje.

5. O. Karbauskienė ir O. Bagdanavičienė užsėdėjo 1910 mete; užlaiko daugiausiai moteriškų skrybėlių krautuvi.

Lietuviškos čeverių krautuvi.

1. Geo. Žemaitis, atpirko nuo J. Tareilos, jau kokie septyni metai atgal; dabar turi įsitaikęs puikiai krautuvi iš visų lietuvių Waterburyje ir daro puikią apyvartą.

2. Juozas Ragieckas ir Co., atpirko nuo V. J. Kovo, suorganizuotą „Lietuvišką kompaniją“ — „Lithuanian Co.“; kaip dar neseniai užsėdėjo, tai ir apyvarta nepergeriausiai eina.

P. S. Yra dar tas blogumas, kad lietuviški biznieriiai nenori sintaikoje gyventi, nes tada nyksta lietuviškos spēkos, o tuomi žydeliai naudojami, kurių tarpe lietuvių yra pora užsilikę ir daro puikų gyvenimą iš lietuvių.

Lietuviškos vaisių krautuvi.

1. F. Muleckis, turbūt tai pirmas iš lietuvių, ką užsėdėjo; o kiti visi potam; nes pas mus toks paprattimas, kad ką vienas pradėjo, tai bando ir antras tąpatį daryti; taip atsitiko ir su „fruitstore“; ir dabar visi nekokią apyvartą daro.

2. M. Kirminaitis.

3. K. Asevičius.

4. Buvusi „Temperancų“ dabar neseniai atpirkta krautuvi Felikso Tamošaičio; varo vaisbą nuo kokios poros mėnesių atgal.

5. Ona Kiudulienė, užsėdėjo 1910 mete.

6. Baltrus ir Vincas Šnupjai, atpirko nuo F. Muleckio šimet.

Lietuviški duonkepjai.

1. Jonas Penikas ir Co., uždėjo dar kuningas Žebrys, kada dar Waterburyje gyveno. Kuningas Žebrys tai buvo pirmas, kuris parodė Waterburyje lietuviams, kaip reikia krautuvi uždėti, ir tokiu būdu iškirtė langą lietuviams ir pramonijos šviesą, per kurį visi pamatė, jog biznis tai yra kas kitas, negu dirbtuvės darbas; ir tokiu būdu jau mes dabar Waterburyje je turime dikčiai visokios rūšies krautuvių.

2. Pranas Matusevičius ir Co., užsėdėjo 1910 mete.

3. Liudvikas Šparadauskas ir Petras Jonikis, užsėdėjo 1911 m.

4. Nikodemus Želvyas, lietuviškas graborius, kuris gyvena Waterburyje kokie treji metai.

„Du lietuviški „ekmonai“, kurie patarnauja vestuvėse, krikštyuose ir šermentyse. Iš jų vienas: Juozas Grigorius, užlaiko didelį anglių ir malkų sandėlį — „Coal Yard“.

Lietuviškų karčiamų yra 22, kurios daugiausiai iš lietuvių gyvenimus daro.

Lietuviški advokatai.

1. Ed. Bobinas.

2. Jur. Šeštokas.

Banka C. K. Kazemėko, taipgi ir laivakortes parduoda.

Antras laivakortes parduoda J. Vasiliauskas. Pastaruoju laiku labai važiuoja lietuvių į Lietuvą, iš ko turi mūsų laivakorėjų pardavėjai nemažą uždarbį nuo išvažiuojančiųjų.

Lietuviška vaistinyčia — „Drug Store“. Užlaiko lietuvis J. Urba; senias, kaip tikrai užsėdėjo, nenorėjo kalbėti lietuviškai; bet neilgai taip laikėsi, nes lietuvių nėjo visai pirkti, — eidavo pas anglius, kurie laikydavo ir dar laiko po lietuvių savo vaistinyčiose ir daro biznį; tai ir mūsų lietuvių-anglis, pradėjo kalbėti lietuviškai. Permainė net ir užrašą, nes pirmiausiai buvo pasivadinęs „Smit“, o dabar tikrai lietuviškai vadinasi Urba.

Taip visko Waterburyje yra, tikrai dar vieno trūksta, — tai lie-

tuviško gydytojo, kuris, mano nuomone, padarytų neblogą pragyvenimą. Nes dabar tankiai pasitaiko, kad žmogus suseraga, o nemokė angliškos kalbos, kreipiasi prie visokių šundaktarių, kurie išnaudoja tamsų žmogelį, per tai užilgavoja ligą, ir potam jau ir prie geresnio gydytojaus atsikreipus, nieko geresnio negali padaryti. Buvo šia koks vienas atsitikimas, kurį pats savo ausimis žinau. Vienas žmogutis paįliogė, liego ir jįsai dailinojo per kokias ten bobutes, kad koksai ten Worcesteryje, Mass. yra labai senas gydytojas, kuris atspėja visokias ligas, jei jam prisiunčia žiupsnelį plaukų ir prideda porą dolerių atsakymui. Taip tas žmogutis ir padarė. O kada nieko nepagelbėjo, tai jis nurasė tam žiniuoniui, kad negelbėjo. Tai tas apgavikas atrasė: „Tu neišpildei taip, kaip prisakėta, užtai nei negelbėjo“ ir pabaigta. Piningų atgal nebegavo. Jau būtų laikas užbėgti tokiems apgavikams už akių. Aš manau, jeigu atsirastų geras gydytojas, suprantantis savo profesiją, galėtų apsigyventi Waterburyje, nes lietuvių čia apsigyvenę daugiausiai vienoje vietoj.

Šį pavasarį buvo keli išpardavimai lotų; nei vienus metus tiek daug lotų nepirko lietuvių, kaip šimet, nežūrint, kad ir darbai prastai šimet eina; išto galima spręsti, kad lietuvių mano ir ant toliaus pasilikti gyventi Amerikoje, nežūrint kokie metai nebūtų.

Lietuviai Waterburyje, ypač jaunesni vyruokai, griebiasi prie šiokių-tokių amatų. Kokie šeši metai atgal, tai lietuvių mašinistų visi kaipir nebuvo; bet dabar jau galima būtų priskaityti iki 50; jie dirbtuvėse turi gerus darbus ir puikiai uždirba.

Laikrodėlių dirbtuvėse taipgi randasi daugybė lietuvių, kurių pirma visai nebuvo, dabar kadir mažai mokantys, greičiau darbą gauna negu pirma, delto, kad lietuvių iš mažens papratę dirbti, tai ir dirbtuvėse nemėgsta tinginaiuti, per tai „bosai“ tokius darbininkus guodoja.

Abelnai žvelgiant į lietuvius, pastebim kad jie žengia dideliu žingsniu paskui kitus, jau toliaus nužengusių tautų darbininkus. Ir kaip daugiau uždirba pertai gerina savo gyvenimą, perka stuba arba mėgina krautuvi užsėdėti.

Juris.

Iš Amerikos.

Nuško traukinys. Fort Wayne, Ind. greitasis Pensylvanijos gelžkelio traukinys, išėjęs iš Chicago į New Yorką nuško nuo rėlių ir susikriuso keli vagonai. Iš sudužusių vagonų išimta keturi visai užmušti keleiviai, o 30 sunkiai sužeistų.

Katino laidotuvės. Philadelphia, Pa. vietinis milijonierius William Brooks, nugaišusiam savo katinui „Tiger“ iškėlė tokias laidotuvės, kokios vidutinis žmogus gali labai pavydėti. Prie kelių šimtų giminių ir pažįstamų, negyvas katinas tapo įleistas į duobę, ant kačių kapinyno, mahogany medžio grabe, apsuptame šilkais. Potam būsiąs pastatytas katinui ir antgrabinis akmuo. Šermentis apsiėję, žinoma su visu balium, į \$5000!

Iškasė du gyvu anglekasiu. Pottsville, Pa. kasyklose Big Mine Run ties Ashland, užgruvo

žemės tris anglekasius. Po 48 valandų laiko, gelbėtojai atkasė du anglekasiu dar gyvu: tūlą Dolan ir lietuvi Antaną Tamošaitį iš Girardvillės. Bet trečiojo, Petro Žemackio, neberado. Manoma, jog jįsai jau pražuvo.

Sudegino negrą. Coatesville, Pa. būrys miestėlių ir vaikų pabaldu ištraukė iš lignonučio negrą Zacharia Walker ir sudegino ant laužo. Negras buvo nušoves negrą bekaunuojant kokį ten atėivį ir benorint jį apiplėšti. Šitas bjaurus negrų lynčiavimo atsitikimas dar pirmas yra Pensylvanijos valstijoje, kaip jį stovi. Regimai tas blogas paprotys pareina iš pietų jau ir į šiaurę.

Cholera Amerikoje. Cleveland, Ohio, pasimirė keletas žmonių, kurių mirtis labai panaši į choleros. Miesto valdžia sumanė pastatyti chlorino plentą, kuris su pompomis valytų miesto triubose vandenį, nes menkiausias nesvarumas grėsia užkrėsti visą miestą su aziatiskąja cholera ir tyfoido drugiu. Spėjama, kad šitas ligas užnešė atėiviai, kurių šiuo laiku labai daug čia atvyko iš Rusijos ir Italijos, iš apimtų cholera vietų.

Socialistai apie konstituciją. Nesenai Wiskonsino atstovas, socialistas Bergeris, viešai apsiskele esąs dabartinės Amerikos konstitucijos priešas, nes ji esanti pasenusi. Dabar gi jo nuomonę sukritikavo kitas socialistas, Milwaukee prokuroras Hoan, kuris perėitį savaitę socialistų valstijos konferencijoje, irgi viešai užreikšė jog ir socialistų valdžioje Amerikos konstitucija būsiąs gera. Jei kas esą ir reiktų permainyti, tai jei bent ant devynių dalykų dėsimtas.

Nes Amerikos konstitucija, kasmetas plačiau išaiškina teismai ir pertaiso jos prasmę. Tokiu būdu Amerikos konstitucija iš socialistų autoritetu gavo dar ilgą laisvį pagyvent.

Juokdarių konvencija. Bostone, Mass. yra laikoma devinta metinė konvencija visų Amerikos juokdarių sąjungos, žinomos po vardu „American Press Humorist's Association“. Jie savo visus debatus veda daugiausiai juokais. Suvažiavo keli šimtai garsiausių juokdarių.

Skersai Ameriką oru. Pagarsėjęs skraidymais tarpe New Yorko ir Philadelphiajūs, taipgi tarpe St. Louis ir Boston, Harry Atwood, kitaip pramintas „Aerial Hobo“ (Orinis valkiuojas) žada greitai laiku skristi ant savo biplano skersai visą Ameriką — nuo San Francisco iki New Yorko. Užtai yra paskirta \$50,000 dovana. Suprantama, kad ir daugėnis orlaivininkų taja dovana pasigviešė, eis lenktynių.

Kongresas užsidarys, regis rugpjūčio 22 d. taigi šianedėl. Washingtonė pasiliks tyku ir tuščia.

Prigavo pačia. White Plains, N. Y. tūlas Ch. Burchard, pirma apsidėdimo nusidarė juodai plaukus. Mat buvo biskį širmas. Po vestuvių daryla nusišėrė, ir pasiliko širmu, kaip buvęs. Dabar jo pati, prigautoji Onutė, padavė vyrą teisman ir reikalauja persiskyrimo, nes vyras ją prigavęs, nusidarydamas plaukus, kad išrodyti jaunesniu. Teismas dar nežino, kaip padaryt, nes prigavimas aiškus, bet nėra kaip ir nubaust, ypač dar perskirti porą.

Zuvo du orlaivininkai. Chicago, Ill. rugp. 15 dieną su sykiu pražuvo du jauni oro lakūnai: William Badger, sūnus turtingos Pittsburgo šeimos, ir St. Croix Johnstone, gydytojo sūnus iš Chicago; pirmąjį suplėšė į skutimos explodavęs Baldvino sistemos biplano inžinas, o antrasis nukrito iš 1,000 pėdų augščio Michigano ežeran ir vos besurando jo kūną. Nelaimė atsitiko ant ketvirtos dienos orlaivijos lenktynių, kurios čia yra laikomos Grant Parke.

Prezidentas grumuoja kongresui. Ocean Grove, N. J. pajurėje, prezidentas Taftas laikė prakalbą akyvaizdoje 12,000 publikos, kur tarp ko kito plačiai užsiminė apie kongresą, kuris pakilo koją prezidento sumanytai ir taip pasekmingai ėjusiai sutarčiai su Francija ir Anglija, delei bendro susitarimo apie savi-tarpinį teismą tarpe šitų trijų valstijų. Prezidentas sako, nesileisiąs nei ant nago juodimo, ir jeigu kongresas atėinančiuose posėdžiuose tos sutarties nepriims, tai jįsai atsisauksiąs į laudį, gali būt, kad net visuotinam balsavimui šitą klausimą paduosiąs.

Mėsa eina brangyn. Neilgai duota buvo apsidžiaugti nupigimū mėsos, kurios, po teisybei, vasaros laiku mažai kas ir valgo. Mėsos trustai praneša, jog mėsa eis brangyn ant keleto mėnesių, taigi ant žiemos, kada daugiausiai jos valgo. Priežastį paduoda, būk pabrangės gyvulių pašaras-maizė.

TARP AMERIKOS LIETUVIU.

BROOKLYN, N. Y.

Prakalbos ir ginčai. Tie, kurie buvo užperėtos petnyčios (rugp. 11 d.) prakalbose, kurios buvo surengtos delei atvažiavimo čionai tolimo svečio — p. J. Vanagaičio, jau šį korespondencija nebebus naujiena. Bet aš noriu pasidalinti vakaro įspūdžiais su plačia publika.

Visu-pirmu paminėt reikia, jog išrodo lyg biskį keista, kad vakaras buvo padalintas į dvi dali: pirmoji p. Vanagaičio pranešimas apie Prūs lietuvius, antroje — jau buvo leista vietinių vadyrių diskusijos. Toliaus ir ant galo, nebe tik keista, bet truputį net kaktu, kad šitos diskusijos išsišėrė į pliką maišą Tas gal tik Brooklyne galėjo atsitikti...

Pora valandų traukėsi p. Vanagaičio pranešimas Tolimas svečias labai nuodugnai išvaizdino Prūs lietuvių padėjimą. Mūsų broliai metai į metus tai su prievarta tai su viliojimais tampa nu lietuvių tautos pavagiam. Mokyklose indiegia lietuvių vaikeliams vokišką dvasią, paskiaus, po mokyklai, tą dvasią stiprina vokiečių kuningai per vakarinių ir šventadienių susirinkimus, kuriuose verčiama vokiškai melstis, vokiškai giedoti, išgiriama vokiečių tauta, jų kalba, jų didybė, o į purvą suminama lietuvių kilmė, išniekinama mūsų literatūra; primeluojiama, kad lietuvių istorijos nei nebuvo, kad lietuvių esą Vokietijos pribūšė, kiuruos vokiečiai iš savo malonės tepriima, etc. Taip, šitas germanizacijos darbas per ilgas metų eiles ir vėda lietuvius prie paniekimo ir užmiršimo tautystės. Pagaliaus jaunikačius paima kariuomenė (ten po prievarta kiekvienas turi eiti). Čia jau tikra vokiečių kal-

vė! Iš kariuomenės sugrįžę jaunikačiai durtų su badikliu į savo tėvus ar brolius, jeigu jie ką pasakytų prieš vokiečius ir kaizerį. Ant galo, ir iš kariuovijos sugrįžusių lietuvių vokiečiai neapleidžia. Yra kaimuose tokios kariuovinių draugijos. Šios visus jaunikačius vėl suglėbja ir laiko geležinėse germanizmo replėse.

Bet šitokis padėjimas lietuvių jau tapo pramatytas. Kaip visur tautos kyla ir kaip Didžioje Lietuvoje bei Amerikoje pasirodė lietuvių tautinis judėjimas, taip ir Prūs lietuvių ir radėjo krutėti. Prasidėjo lietuvių sąmoningas veiklumas politikoje ir kultūroje. Kyla vietinė literatūra ir laikraščiai. Tų tarpe nemažą rolę atvaidino p. Vanagaičio leidžiamas laikraštis „Birutė“, kuris nuo rudens pradės eiti kas savaitė ir gis lietuvių reikalus. Tuo tikslu p. Vanagaitis ir Amerikon atvažiavęs, ir prikvietė savo brolius amerikiečius, kad parentų su prenumerata.

Didelį įspūdį padarė p. Vanagaičio pranešimas, ir 300 žmonių Taut. Namų salėje pakilo rankos ir triukšmingai ilgai nuplojo, užjaušdami savo Mažosios Lietuvos brolių vargams ir jų tautiniam atbudimui.

Eikim prie antros dalies vakaro — „diskusijų“. Pirmininkas (p. Liutkauskas) užviečia publika, jei kas dar nežaišiu, tai lai p. Vanagaitį užklausia. Nežinau, kaip ten atsitiko, kad pirmininkas rado reikalingu paminėti apie tai, kad pas mus traukia visokie misijonieriai: pernai buvo vienas (tai jau kapucinas), o šimet vėl atvažiavo du (tai jau kunigai Tomas su Ališausku). Račkauskas ima balsą ir nurodo, kad tarpe kapucino ir tarpe šitų dviejų kuningų misijos yra didelis skirtas — anas važinėjo tamsindamas žmones, o šitie reika pašalpą mokykloms, kurių geresnių neturint, mes neprivalome niekinti. Užbėga ant pagrindų Lapienius ir klausia publika: ar neišaiškintų kas, kodėl „tautiški“ laikraščiai prielankiai rašo apie tuodu kuningą. Tuojau išsoka Šukys, kuris verksmingu balsu agituoja, kad kun. Ališauskas esąs šnipas. Čia išsoka Račkauskas kuris reikalauja nuo Šukio faktų. Šukys nesusi-graibo, tik nurodo „Kovą“ ir „Keleivį“, kurie taip rašė. Beje buvė rašyta ir „Viltyj“, — tik jis neskaites, ale kitas jam sakęs, — kad kun. Ališauskui valdžia davusi pinigų važiuoti gydytis. Tai esą jau „aišku, kad šnipas“.

Račkauskas jam išaiškina, kad pagalbos pinigų valdžia duoda dangeliui kuningų, jeigu anie sunkiuose laikuose neturi. O kaslink intarimo kun. Ališausko, būk jis užrodes policiją ant socialisto, tai nurodo „Tėvynėje“ tilpusi laiška, kuriame tas-patsai „agitatorius“, kuris paleido pirmąjį intarimą, savo neteisingą žinią atšaukia. Tenai kun. Ališauską nuteisina ir sugrąžina jam nu plėštą garbę.

Vienok erzeliai nepasiliauna. Pirmininkas kaip ten prasitaria, kad pas mus mažai teisybės, daugelis mūsųiki kabinejasi prie niekų; esą „tie ką prisisege raudoną guzikutį“ kandžiojasi net tarp savęs; Baltrus kanda Raulą ir vadinai buržujum, jeigu šis geriau moka darbą ir stovi prie geresnės mašinos. Čia kaip padilgintas šoka Šukys į pirmininką ir griandįngai klydkamas nurodinėja, kad tie, kurie raudonus guzikučius nešioja, kariauja už visus gerus darbus, jie padrebina carus, etc. Pagaliaus Šukys nueina ant mūsų drangijų viršininkų, meta asabiškumus į akis Liutkauskui

KAZYS PUIDA

Zemes Giesme

APYSAKA.

PIRMOJI DALIS.

SAULUTĖ RAUDONA.

Raudonas, liepsnotas saulės kamolys ritos už tolimų, melsvu tašku juodijančių, miškų. Vasaros gaivios glostoma, gamta atskleidė paslapčiausius grožės ir gyvybės šaltinius ir gausiomis riekučiomis bėrė giedrą ir skaitumą.

Veslavos kalnas pasipuošė turtin-gu lapų ir žalumynų rūbu ir prakilnios didybės akimis žiūrėjo į po kojų gulintį Kau-ną, kuriame mažučiai, prie žemės prislėgti žmonių taškai kribždėjo, yt skruzdės, iš-draskytame skruzdelyne.

Ogintas ir Aldona lipo ant kalno. Abudu lig ko nepaprasto vienas iš antro tikėjos ir abudu lukuriaudamu tylėjo. Su-sėdo ant senos, sugriuvusios altanos laiptų ir tylos akimis žiūrėjo pro medžių tarpą į gyvo žmogaus gyvenimo panoramą.

Ten žemai — kova... kova... kova... Kova su viskuo, su visais, tik tai kovo su savimi nematyti, neužjausti žmo-gaus būtybės angelo ir velnio grūmimos, nebūna kruvinos sielos ašaros, širdis nejuo-čia pragaro kančių — duona, tai kovos tiks-las ir idėja.

O krūtinės gelmėse, sielos bažnyčiose užkampeliuose, kuriuose pasislėpė iš auko-ro išvytas Dievas, žiba silpnute kibirkštė-le Dievų maisto liepsna.

Audra bus, nes Dievai kerštingi... Ir palengvėliais žingsniais keršto liepsna žengia aukštyn, veržiasi laisvėn, tik tai jos veržimos nejuočia, nesupranta. Dažnai mirties glėbis užkloja visus troški-mus, nes liepsna nespėjo laužo ugnimi prabilti...

Jeį kartą nors vieną pajusi, suprasi Skirtumą savo iš minios visos, Gilybėje savo širdies tu atrasi Kitokias mintis, kitokią spalvą...

Patyloimis, galva linguodamas at-kartoją Ogintas K. P. Tetmajero eiles ir neužbaigęs nutraukė.

— Sunku būti tokiu, kokio poeta reikalauja... — lėtai atsiliepė Aldona.

— Reikia norėti tokiu būti.

— Suprantu... Bet sunku tokiu bū-ti...

— Ir tinginiuoti būna sunku.

— Žmonėse nerasti to, ko jieškai, ar ko visomis jėgomis geidi — skaudus apsi-vylimas

— Gyvenimo vainikas iš apsvylymo gėlių nupintas... Pasisekimai ištvirkintų žmogų ir tinginiavimo saldybių išmoky-tų...

— Tat ko jieškai: — naujų apsvyly-mų?

— Ogintas valandėlę patvlėjo.

— Jeigu jie neišvengtini ir mano ta-kan įžengę nenori pasitraukti...

— Tai kas bus?

— Kovosiu su jais, bet visuomet būsiu pasirengęs apsvylymą sutikti.

— Kas apsvylymą pasirengęs sutik-ti, tas kovon viso savęs neįveda.

— Taip manai?...

— Jaučiu audrą...

Ogintas krusterėjo. Iyig naujas skaudus smūgis būtų oru pralėkęs ir nema-tomais sparnais jį užgavęs.

— Iškur?

— Iš artimiausių.

— Aiškiau.

— Gana aiškiai kalbu.

— Senosios formos atgyveno savo amžių, aiškumo ne tik kalboje, bet ir ma-nyme reikia. Atsiskau suprasti spėjim-us.

— Sielos virpėjimais netiki?

— Tikiu, kruvinai tikiu! Šiandien matau netolimąjį rytojį, jo reginius, pa-veikslus, apsišėkimus... Jaučiu krūtinė-je, kuomet tu šale manęs sėdi kaž-kokios gaivios ramybės srovę zirzenant ir šiltu-čiai jaukumo spindulėliai glosto atšalusią širdį, galingą jausmų ištroškusių sielą...

— Vienintėlis juodas siūlelis tęsia-si rytojaus skystoje ūkanoje: tavo nepasi-tikėjimas manim. Žinau, kad tavo širdis

išalkus ir ištroškus; žinau, kad visais sie-los pasistengimais graibai iš mano jausmų verpetų deimantus ir juos savo krūtinėn dedi... Krauni juos šale gyvatės, kuri tavo meilę gali pasmaugti: šale tavo netikėji-mo...

— Netikiu rytojaus giedrą, nes dar už šios dienos giedrą skolos neužmokėjau.

— Kam ir kokios skolos?

— Nežinau, tik tai jaučiu, jogei ne-atlyginta skola toliau žengti neleis, čia nuo-šimčiai nenusikratysi...

— Tad imk gyvą kapitalą ir tavo skolą leisk man atmokėti.

— Ne, ne! Tai tokia skola, kurią kiekvienas turi už save patsai užmokėti.

Juodu minčių deivė atskrido ir nu-tūpė tarp jiedvieju.

— Kiek tu skolos užmokėjai už savo apsvylymus, troškimus, ilgėsio ir svajoji-mų galybę? — netikėtai užklausė Aldona.

— Duosniai už viską mokėjau. Yt neišsemiamų turtų valdovas riekučiomis barsčiau į visas puses gyvenimo aukšą už vieną tikrai rytojaus giedros viltį.

— Tai-gi, ir aš noriu sulyg mano iš-galių mokėti už vilties teisę...

— Bet aš už daugelį užmokėjau, už tave-gi pirmoje eilėje.

— Kiekvienas už save!

Sutemos visiškai užklojo miestą nuo jiedvieju akių ir tik žiebiamų žiburėlių daugybė kalbėjo apie tai, kad ten, žemai žmonių lizdai.

Juokingai ir skaudžiai išrodė tos klėtkos su gyvais, protaujančiais ir jau-čiančiais žmonėmis. Rodėsi, kad kaž-kok-sai milžinas duobkasys paėmė didįjį savo kastuvą ir vienu išmeigimu išmetė tuos žmones iš gyvenimo viešpatijos. Ir kan-kinių urvan įmesti baldosi siaurose gatvė-se, krapštos į aukštų namų pastoges, lyg kad stengtųsi vienas kito aukščiau, kad ir tame urve, pakilti...

— Ne visa gyvenimo skola pakelia-ma.

— Ar noromis, ar nenoromis, bet ji užmokėti reikia. Patsai anomet tvirti-nai, kad viskas reikia iš gyvenimo iškovoti, tai kam-gi šaldai manyje tos neišvengtino-sios kovos troškima, kam prievarta stumi mano krūtinėn baimę — noriu savo jėgomis ligi mano laimės saulėtekio pati viena eiti.

Draugai visuomet geistini, bet juk aš nieko daugiau iš tavęs neprašiau, kaip tik tyro draugiškumo jausmo. Ankštesnių ir sle-piamųjų tikslų neturėjau, norėjau tavo gy-venimo dėjomis savąjį papuošti ir turėti ranką, į kurią didžio sopulio valandą ir dvasios nupuolimo metą, drąsiai atsiremti galėčiau...

— Aš-gi tau tą viską daviau! — ty-laus išmėtinėjimo balsu prabilo Ogintas.

— Ir neišmatuotinas ačiū tau už tai... Bet šale to, ką man davei, pastatei kitą tikslo dievuką. Pasitikiu tavimi ir tavo jausmais, bet nepasitikiu rytojumi ir jo apsišėkimais. Ateik už poros metų ir tark tą-pat į mane, ką vakar sakei — tuomet pakarsiu ant apsvylymo sausos šakos mano neišitėkimą rytojumi ir būsiu ligi paskutinio mano būtybės virpėterėjimo ta-vo... tavo ligi žemės keršto dienos...

— Už poros metų ateiti... — yt dū-s-lus pūžėmų dundėjimas suvaitoją Oginto krūtinėje ir kurčiais verpetais ritosi tolyn.

— Taip, už poros metų... Nema-nyk blogai apie mane... Žinai gerai, kad aš pati, yt liūtas maisto, laimės, ir giedros, ir tos stebuklingosios ramumo tylos išalku-si esu... Supranti, kaip valios stygas tu-riu įtempti, kad tą tau pasakyti...

— Aš tik vieną žinau: ar žmonės nesupranta, ar tyčiomis stengiasi nesupras-ti...

— Kam skundi mane prieš patį sa-ve?

— Kad už akimirksnio išteisinti.

— Tai ko-gi nori?

— Giedros, ramybės ir tylos...

— Laimės ne?

— Tame visa laimė slepiasi... Ne tik sau jos trokštu... Ramybę ir tylą išda-lies turiu, giedros jieškau... Ir ne tik sau, tau norėčiau jų broliškai nudalinti, suteikt-i ir jas pamylėti priversti...

— Aš jas myliu.

— Bet toje meilėje nėra jų meilės drąsos ir galybės...

(T. b.)

VISUOTINOJI
Historija

(SATYROJE)

Teffi, Dymov'o ir Avierčenko's prisiskaitęs parašė:

T(oks)... Š(toks)... K(itoks)...

(Tąsa.)

Apie ateitį graikai sužinodavo iš Orakulo — nesumaišykite su Ilgardo ar Laukio parašytu Ora-kulu, kurį išleido «Lietuva» Chicagoje. — Svarbiau-sias graikų orakulas buvo Delfuose, kur kuningė*) Pythija, apžergusi trikojį ir apsvaigusi nuo šiltos ugnelės, sukurtos po trikojo, tauaijo pačius nie-kus. Graikai iš visų penkių dalių Graikijos rink-davosi tos Pythijos pasiklausytų.

Metskaitą graikai turėjo gana keistą, ne to-kią, kaip žydai ir katalikai. Žydai skaito metus nuo sutvėrimo pasaulės; katalikai — nuo Kristaus užgimimo. O graikai — nuo svarbesnių nuotikių savo tautoje, tai yra nuo Olympo žaislų. Tie žai-s-lai susidėdavo iš lenktynių; jaunikaiciai lenktynia-vosi, kiek įmanydami. Viskas ėjo, kaip iš pypkės, tik staiga Herodotas, historikas, užsimanė pridė-ti prie smagumo ir naudingą: pradėjo skaityti iš-traukas iš savo istorijos laike žaislų. Graikų «liantai» nusilpnėjo, publika nebėjo tu žaislų žiū-rėjų ir viskas pasibaigė kuoliūdniausiai: Olympų žaislai dingo, numirė ir palaidoti liko, o apie jų pri-sikėlimą iš numirusių niekur nerandame kad būtų užrašyta.

Karė su Persais. Miltijadas pas Marathoną.

Persų karalius Darijus labai buvo linkęs ka-riauti. Jam užsinerėjo užkariauti Athėnus. Ka-dangi turėjo daug visokių naminių nesmagumų, tad lengvai galėjo užmiršti apie Athėnus; delto tad liepė savo tarnams kasdieną priminti jam apie Athėnus. Tokiu būdu karalius atminė savo už-manyną ir iš anksto irzo ir miršo ant athėniečių, nors šie niekuo jam neprasikalto.

Galų gale Darijus pasiuntė į Athėnus savo karžygi Mardonį, bet šis liko sumuštas. Tuokart Darijus pasiuntė kariuomenę su kitu karžygiu. Ant nelaimės jie nežinojo, kad pakeliui užeis ant Marathoną, kur jų laukė Miltijadas. Šis išpė-riems kailius. Nors paskum graikai ir garbino Miltijado vardą, vienok jis tapo nuteistas užmokė-ti bausmę už tai, kad karėje ties Paros'u liko su-žeistas: mat, čia Miltijadui susidėjo nepagodoji-mas savo gyvatis, reatsargumas ir kitokios ap-kaltinančios aplinkybės.

Be Miltijado buvo garsūs ir Thēmistoklis su Aristydu: pirmasis negalėdavo užmigti delei Mil-tijado garbės laurų, antrasis gi nuolatos buvo do-ras ir teisingas, kas atsitinka labai retai net la-bjausia krikščioniškoje draugijoje.

Leonidas.

Kserksas užsimanė būtinai pavergti Athėnus; tad jis su nesuskaitoma — tuokart žmonės skait-linujamų mašinų neturėjo — kariuomene traukė Graikijon. Subūdavojo tiltą ant Hellesponto, bet audra tiltą išardė. Kserksas, supykęs, liepė nu-plakti vilnis, drįsusias kelti audrą: jūra nusiramino. Nuo to laiko žmonės ir pramanė rykštes.

Graikai, užsiėmę Olympo žaislais, nebeturėjo laiko patis eiti į karę; todėl pasiuntė Spartos ka-ralių Leonydą pas Thermopilį persų pasitiktų. Kserksas pareikalavo nuo Leonydo ginklų. Šis atsakė:

«Ateik ir pasiimk.»

Persai taip ir padarė: atėjo ir pasiėmė.

Nepoigam atsitiko mūšys pas Salaminą. Kser-ksas, užsiranęs ant augšto sosto, žiūrėjo į mūšį. Paregėjęs, kad graikai be juokų pleškina ir muša persus, nusirainė, nusirito nuo sosto, ir sugrįžo Azijon.

Paskum kariuomenes susiėjo palei Platėją (tik-tik ne palei Platelius Telsių paviete). Oraku-las (irgi ne tas, kurį «Lietuva» išleido) išpranaša-vo, kad ta pusė pralaimės, kuri pirmoji pradės kauties. Abi pusė laukė. Laukė dešimtį dienų. Dešimtos dienos pavakariu staiga kaž-kas sutratė-jo: plyšo Mardonijaus kantrybė, ir jis pradėjo mūšį. Kaip orakulas pasakė, taip ir atsitiko: Mardonijus liko sumuštas iš visų galų.

Kiti garsūs vyrai.

Thēmistoklis, savo sanpiličių verčiamas, tu-rėjo išėiti keliautų. Bekeliantamas jis užsuko

*) Senovėje kuningai neturėjo gospadinių; jų vietoje buvo kuningės, kurios tik tuo skyrėsi nuo gospadinių, kad šios yra «kuningienės», o anos bu-vo pačios kuningės.

pas persų karalių Artakserksą, kuris, pasitikėda-mas daug gero iš Thēmistoklio, davė jam visokių dovanų; bet Thēmistoklis apgavo savo geradarį ir užuot jį gelbėti sunkiame reikale, paėmė ir nusi-nuodijo.

Nepoigam pasimirė ir Aristydas. Respublika puikiai jį palaidojo ir jo dukterims davė Solono įsakytą krautį: po tris rūbus ir po vieną dorą.

Thēmistokliui ir Aristydui nukelivavus amži-natvėn, Athėnuose atsirado Periklis, mokėjęs puikiai rėdyties, kas labai gerą įspūdį darė ant estetiš-kių athėniečių jausmų. Periklio intekmei pasidė-kavojant, ne tik viešan bet ir privatinian Athėnų gyveniman intėjo prabingtis (raskaziūs): vyrai valgė ir gerė be šakučių, o moteris neturėjo tiesos; tai žiūrėti, nesa tai buvo labai nepadoru. Beveik su kiekvienu žmogumi azustalėje sėdėjo filosofas, o klausyties įvairių filosofiškių kalbų athėniečiams buvo taip pat smagu, kaip ir mūsų gadyneje gerą kokį kalbėtoją, kurs daug rėkia, dar daugiau kei-čia, nieko nepasako ir su kuriuo išeina taip: «rėkė už kvoterį, o pasakė už pentuką».

Periklis glėbėjo mokslus ir vaikštinėjo pas heterą (palaidūnę) Aspaziją, kad su ja pafilosofa-vus apie «žemesnius žemiškuosius» dalykus. Be to jis aiškino jai eksperimentalinę fiziką (laiks nuo laiko).

Abelnai, filosofai, kad ir ne heteros, būdavo labai gerbiami ir augštai statomi. Jų išsireiški-mai būdavo užrašomi ant sienų įvairiuose švent-namiuose. o ypač ant kolumnų Apollono šventna-mio Delfuose. Geriausie jį išsireiškimai užsiliko iki mūsų laikų; štai jie: «Jeį du barasi — trečias nesikišk!» arba: «Su geraiis darbais nesikubink!» Štai dar vienas: «Jeį draugas skęsta — pastumk jį giliau!» arba: «Jeį nenusiimsi kepurės prieš prezidentą — busi suspenduotas!» Daugelis pa-našų išsireiškimų, kuriais remiasi ir mūsų draugi-jiniai santykiai, galima būtų prirokuoti, bet pa-kaks ir paminėtyju.

Periklis pasimirė nuo trando.

Garsus buvo ir Alkybijadas, kuris, norėdamas ingyti žmonių užsitikėjimą, nukirto savo šuniui uo-degą. Tuokart athėniečiai, kaip vienas žmogus, paskyrė Alkybijadą laivynės viršininku. Paskui athėniečiai buvo besikėsiną patupdyti Alkybijadą kalėjiman už kanakokias peštynes, bet jis ištruko ir pabėgo į Spartą. Iš Spartos atbėgo į Athėnus, po tam pasigalėjo tai padaręs ir vėl pabėgo į Spartą, o iš Spartos į Athėnus, paskum pas Persus, o nuo Persų vėl į Athėnus, ir vėl į Spartą, gi iš Spartos apent į Athėnus. Jis bėgiojo, kaip biesų vejamas. Jo beuodegis šunytiš penkioliktame bėgime nebėš-

(Da bus.)

laikė ir pastipio; tai atsitiko 412 m. prieš Kristų. Ant šunyčio kapo riogso paminklas su parašu: «Keleivy, aš pastipau!» Senovėje ir šunis turėjo paminklus, tad ką besakyti apie žmones.

LIETUVIŠKI ŽAIDIMAI.

Lapė varo į olą. Vienas paima lazda, abiem rankom laiko, o kojas išžarginęs stovi, lazda laiky-damas. Paskum visi į eilį sustoja, vienas kitam inkimba užpakalyj už drapanų, ir visi kojas praskė-čia, taip kaip pirmasis. Kitas paima koją minkš-tą daiktą, susuka kiekčiaus, paima į ranką, ir atsi-stoja netoli užpakalinio, ir netoli pirmojo, ir klaus-ia pirmininko, kuris lazda laiko: «Ponuli, ar nematei lapės?» Šis atsako: «Žiūrėk anam gale dvaro, penki šunis varo, du medėjai šauda, netoli olos gauda.» Dabar šis su kančium nuo galo pra-deda vieną vyti; vieną kartą turi apibėgti aplink visus, ir iš galo užbėgęs per visų tarpkojas perli-s-ti, ir pirmojo vietą užimti, kuris lazda laikė. Ir vėl klausia pirmojo; taip-pat ir šis turi atsakyti, kaip anas sakė, o šis kitą nuo galo aplink veja; jeigu spėja, tai uždrožia belandant per užpakalį, o šis išlindęs per tarpkojus iš to lazda ima. Tol žai-džia, iki pabosta; žaidžia tankiausiai tik vyrai.

A. Č.

CIGONAS.

(Žemaitių tarmė.)

Oi aš esmi didis ponas,
Šlaunus ir dabnus cigonas;
Kun aš noriu, tun darau,
Stainie žirgus uždarau.

Vogsma arklį stambų jauną,
O nieks mūsų nesugauņa.
Daubos ir tykus krūmai,
Tatai cigonų numai.
Augštas dangus ir debesis,
Tai cigonų apklojėsis;
Daubos vandens bėgimas,
Tai cigono gerimas.
O kad šaltis kūną graužo,
Susikursim didį lauzą,

Męs tenai apėsėdami,
Padoriai šildydami.
Po jomarką vaikščiodamas,
Su makaru linguodamas;
Kur aš gausiu sau maina,
Vogti bėrą ar širvą.
Ir atėjo vaito sūnus, —
Vaito sūnus tai bagotas,
Su zumšinėms aptavotas.
Męs vaito neuvožojam,
Per zumšines pakavojam.
Ir atėjo senis vaitas, —
Varo mumis į dvarą.
Ir į pirtį sudaro.
Kaip išaušo pirma diena,
Mūsų galva visų skausta.
Svadin mumis į dybą, —
Męs nedarėm tą žbitką.
Kaip išaušo antra diena,
Mūsų galva jau neskausta.
Varo mumis iš sodos,
O kokios čia mums rodos.
To cigono juodos akys,
Nepamato tamsi naktis;
Kur yr stori lašiniai,
Arba riebi užtriniai.
Kur mės gava šilta pirti,
Kun privogė išsivirti,
Ar storųjų lašinių,
Arba riebių užtrinių
Už avino pavogimą,
Ir už gaidžių išpjojimą,
Kaip kirto per zumšines,
Lend kiaurai lig s. es.
(Iš seno rankraščio).

KVIETKOS.

Įvairios kvietkos: lelijos, rožės,
Žaliosios mirtos ir daug kitokių.
Kvapsnės bei spalvų yra visokių,
Ir vis kiekviena kitokios grožės.
Ten gražiažiedis, čia balsaminas,
Tai vėl gvazdikas, tai pinavyjas,
Tai tulipanas, tai šalavyjas,
Dyguš erkėtis, puikus jurginas.
O tų smulkiųjų, tai kaip žvaigždučių,
Pilni darželiai, eilėms prisėti.
Vardai taip keisti, nei negirdėti, —
Visai kitoki, kaip mūsų senūčių.
Antai vazose langus dabina,
Vienoms nuvytus, kitos vėl kelias.
Rodos kasdieną mūsų mergelės
Niekio nedirba, tik juos sodina.
Smažu gėrėtis gamtos grožybėms,
Kada visokios kvietkos sužysta.
Bet ne visi tą grožę pažįsta,
Daug veda kovą su aplinkybėms.
Tarp jų ir man tos kvietkos nuobodžios,
Jomis tegėris, tie, ką pasėjo.
Mano jau kvietkos gal peržydėjo,
Veltui dar kreipjas ten akis godžios...
Štai jau ir skina kvietkas puikiausias,
Visos pateks jos eilėn vainiko.
Apvainikuos tą kas jiems patiko,
Ir tas pasaulij bus laimingiausias.
Kvietka brangioji, kame tu esi?
Ar žydi puikiai? Ar gal jau vysti?
Ar tą kurs myli ta'ę pažįsti?
Ar kuomet laimė tu man parneši?
Pinavyjas.

INTEKNE DANTŲ ANT ŽMOGAUS GYVENIMO.

(Tąsa.)

Iš to mės gauname išvedimą, kad, jeigu tauta nori sau sveikų ir protingų piliečių, tai pirmiausia jos priederme yra rūpintis apie savo žmonių sveikatą. Ir jeigu tų tautos narių sveikata priguli, iš daugelio atžvilgių, nuo dantų sveikumo, tai jau prasime, kokią svarbą rolę dantis užima žmogaus gyvenime. Imant atidžion, kad nuo 74% iki 97% kūdikių, lankančių mokyklas Amerikoje, turi netikusius dantis, turime prileisti sau, kad tai didelis, o gal ir perdidelis suliegių nuostimtis. Tokie kūdikiai visados turi nusilpnintus savo žibėčiojimo organus. Jų kūnas nėra taip penimas, idant jis galėtų formuoti naujas celes, senosioms nykstant jis nebegali nei smegenų formuoti, ir pasilieka tai nusilpnintas, jog pasijunta bešas ubagu fiziškai ir dvasiškai; o neturint gyvos ir darbščios dvasios visi žinome kad tokiam žmogui šiame pasaulyje vis bus ūkanotos dienos. Toksai kūnas nebegali atsiginti nuolatos užpuolančių bakterijų, nes celes kurios turi gaminti tam tikras antitoxinas, yra jė peršilpnos, ir bakterijos, įžengusios į tokį kūną neberanda sau jokių priešų ir čste suėda.
Chicago's sveikatos skyrius ilgai negalėjo su-

prasti, iškur atsiranda paš vaikus skarletina, difterija ir kitos limpančios ligos; tik per ilgą surastą, jog vaikai, kurie turi išpuvusius dantis, visados nešiojasi daugybę visokių bakterijų, savo dantų išpuvusiose duobelėse. Tos bakterijos užsilaukų tose duobelėse, ir kada joms atsieina proga, tai jos tuojaus gamina ligas. Kūnui atsiradus silpnamė padėjime tosios bakterijos ant sykio pastoja veiklios ir užkrečia tomis ligomis netik tą vaiką, bet gali užkrėsti net ir visą mokyklą. Jeigu prileisime, kad ačiu neatkreipimui atidžios ant kūdikių sveikatos, auga silpnesnė gentkartė, tai mums rodos, kad užuot eikvojus kasmetas milijonus dolerių užlaikymui kalėjimų, beprotamųjų ir ligonbūčių, reiktų nors 1/3 dalį to paaukauti prižiūrėjimui sveikatos tų kūdikių, iš kurių darosi ištyžusi gentkartė, idant padaryti stiprią tautą.

Augant naujai gentkartei, su sveiku kūnu ir protu tuftų išnykti tie visi beprotamiai ir kitos nereikalingos įstaigos. Čia turiu pasakyti, kad šitas dalykas pas amerikonus jau tapo pastebėtas, ir mums šitas netaip jau apėina. Prakilnesni amerikoniai stropjai darbuojasi šitame dalyke, tai yra pagerinime ateinančios gentkartės dantų. Įžymios organizacijos šitam tikslui jau sudėjo apie kelis milijonus dolerių. Ypatingai šitame atsižymi «American Dental Society» su savo darbu ir pinigais. Nepraslinks gal ir 5-ų metų, kaip Sovietų Valstijų publiškose mokyklose bus užvesta liuosos dantų klinikos neturtėliu vaikams, lankantiems viešas mokyklas. Clevelande jau yra. Chicagoje keliose mokyklose bus jau ateinantį rudeni, taip kaip ir New Yorke bei kituose didelėuose miestuose; o su laiku ir žėdno miestelio vieša mokykla turės savo «free dental clinics».

Žinoma tas viskas bus užlaikoma sumokėtai piliečių mokesčiais ir valščiaus išdu. Bet noriu atkreipti čia atidžią, kas pasidarys su mūsų, lietuviškų bažnytinių mokyklų kūdikiais? Jų tėvai moka taksas, iš kurių dalis eina užlaikymui liuosų dantims klinikų viešose mokyklose; bet jų vaikai iš to nepasinaudos; vaikai einantys į bažnytines mokyklas, bus neapžiūrimi; jeigu kas ir norėtų atkreipti ant jų atidžią, tai jų užveiztojai, tai yra kuningai, neprileidžia. Jeigu mės nesirūpysime ateinančia gentkarte, tai pasakykite, — kame mūsų tautos atėitis?

Tikriems Lietuvos tėvynainiams jeigu ir užsi- meza kas-nors gero ir prakilnaus, tai žiūrėk, kuningai iš vienos pusės, o socialistai iš kitos pusės, kaip įmanydami viską daro, kad tik suardyti pradėtą darbą. Nesakom nieko socialistams už neapkentimą tautos, nes tai yra jų principas, kad tautas ir su joms viską, kas yra geras, sugriauti. Bet daug ir labai daug užmetame mūsų dvasiškajai, nes ji yra mokintoja tamsios minios; ji menasi esanti nenulaužiama šaka mūsų tautos. Dvasiškija turėtų atkreipti atidžią į tokius dalykus, kaip į bažnytines mokyklose esančių kūdikių sveikatą. Sakome, gaila yra tos eilės vaikučių, kurie lanko bažnytines lietuviškas mokyklas, nes jie yra tiesiog paliekami ant pražūtis.

Taip dalykams stovint, ar nelaikams mūsų viengėnams pradėti darbą, iš kurio būtų nauda lietuvių tautai, o su tuo ir visai žmonijai? Gal but, kad senai atėjo laikas mums paties rūpintis savo tautos ir savo tautiečių ateicia: steigti tautiškas mokyklas, kningynus, traukti jaunimą krūvon ir rodyti jam gerą kelią, kad atrasti gyvenimo mokyklą.

Teisybė, beveik visi tie darbai jau yra pradėti; šiek-tiek jiems padeda mūsų didėsios organizacijos: T. M. D. ir S. L. A. Vienok reikiu dar labiau vi- siems sukursti, paremti jau dabar vedamą žmonių švietimo darbą ir pagalvoti apie naujus liaudies švietimo kelius.

Dr. A. J. Žimontas.

Kopernikas.

(Užbaiga.)

Kopernikui Italijoje buvo gana smagu ir jis ilgai nenorėjo grįžt namon; tik po 10 metų išbuvi- mo (1506 m.), būdamas 33 metų amžiaus, užbaigė mokslą ir gavo diplomą. Paprastai Kopernikas diplomų garbės ir pagyrų labai neapkentė. Ap- skritai, tas 10-ties metų gyvenimas Italijoje, kaip tuometiniame kultūros centre, padarė jį skeptišku į senovės mokslus; padarė jį humanišku ir neap- kenčiančiu desperatizmo; ir šie ingyti principai pasiliko jame ant visados.

Pagrįžęs iš Italijos Kopernikas apsigyveno pas savo dėdę vyskupą; iš čion dar kartą jis važinėjo Krakovon, bet jau tik ant trumpo laiko. Namie jis užsiėmė mokinimusi graikų kalbos ir vertė kla- sikus iš graikų į latinų kalbą. Tik kada jo dėdė vyskupas numirė (1512 m.), Kopernikui prisieji- pildyti savo kuningiškas pareigas, ir tik šiame lai-

ke jisai pradėjo rašyti savo veikalą. Nors savo veikalą apie dangiškų kūnų judėjimus jisai greitai parašė, bet jo nespausdino, nes tuomet priešintis mokslui, kurį bažnyčia pripažįsta, buvo labai pa- vojinga. Prie to gi Kopernikas buvo ramaus bū- do, nelinkęs kovon, nors jis ir buvo persitikrines, kad jo pasaulinė sistema nėra klaidinga. Nors jis ir nespausdino savo veikalą, bet žodžiu apie tai kalbėdavo, taip kad jis greitai laiku pragarsėjo, kaipo įžymus astronomas. Kada popežius Leonas X norėjo pataisyti kalendorių ir kreipėsi į svietiš- kus matematikus ir astrologus, prašydamas jų pa- gelbėti tame darbe, — tarpe išrinktųjų mės jau randame ir Koperniko vardą; bet jisai atsisakė, nes jokiū būdu negalėjo susitaikinti su tais ponais mokslinčiais, kurie niekaip negalėjo daleisti, kad žemė keliautų aplink saulę — jie tvirtino, kad sau- lė sukasi apie žemę.

Nuo 1516 m. Kopernikas mažai ką mokslui veikė, — jis pakliuvo į politiškąją srovę. Mat tuo- met čjo nepabaigiami ginčai tarpe kryžiuočių ir Lenkijos už Ermelandą, kuris tuomet beveik sa- vystoviai valdėsi. Keletą kartų kryžiuočiai išlau- zė į Ermelandą, viską naikindami, dalykas net li- gi to daėjo, kad visi kapitulos kanaaninkai išbėgio- jo į užsienius, ir tiktai įvykus Krakovoje sutarčiai, Ermelandas gavo šokią-tokią ramybę.

Tuom laiku, kada Kopernikas buvo užimtas politika, laisvamanybės dvasė vis labiau platinosi. Retkarčiais pradėjo pasirodyti karčios satyros ant bažnyčios tėvų; humanizmas pradėjo užimti vis platesnes žmonijos sroves. Tuom laiku pradėjo platinis tik ką užgimusi reformacija; miestų gy- ventojai visur atsiliepdavo ant Liuterio šauksmo, nors kaimiečiai vis dar senovės laikėsi. Tarpe Ermelando kapitulos reformacija neišaukė jokio pasipriešinimo, ir jie Liuterį vadindavo net moky- tu tobulum vyru (vir acutus, doctus, facundus), bet iš to nėra ką stebėtis; juk kapitulos nariai bu- vo mokyti vyrai. Reikia pridurti, kad ir pats Ko- pernikas, kur kas buvo smarkesniu laisvamaniu už Liuterį; tik jis savo idėjų neskelbė, ir reikia manyti, kad Kopernikas su savo draugais kur kas smarkiau kritikuodavo Romą; juk jam buvo žinomi ligi smulkmenų visi popežiaus paleočių viduriniai dar- beliai; juk jis žinojo slaptąsias paleistuvystes ir užmušystes popežiaus Bordžio ir jo dukters Luk- recijos. Kiek vėliaus, Kopernikas rods net priešio- nisi protestonizmui, ir suprantama kodėl: pats Liuteris Kopernikas išvadino kvailium (Narr.), o atsiradęs Kalvinas taip jau degindavo heretikus; kaipir šventoji inkvizicija — reiškia protestoniz- mas jau buvo pakrypsęs iš gerų vėžių. Kaip ten ne buvo, bet Kopernikas nesilaikė nei už kataliky- bės nei už protestonizmą, — tą patį galime pasakyt ir apie daugelį tuomlaikinių humanistų, Tokie žmonės per daug buvo pralenkę gadynės dvasią, ir jie turėjo arba laikyties nuošaliai, arba žūt.

Bet arba gi Kopernikas atrado, kad ne saulė apie žemę keliauja, bet žemė apie saulę? Ant šio klausimo mums labai sunku atsakyt. Žinome tik tiek, kad Kopernikas turėjo kritišką pažiūrą į vis- ką, o užvis labiausia į jo numylėtą astronomiją, ir pirma, negu ką nors tyrinėti, jisai perskaitė visus senovės mokslinčių veikalus, tarp kurių galime pa- minėt: Pithagorą, Filotejų, Niketasą, Anaksiman- drą, Platoną, Heraklitą, Ciceroną, Diogeną, Ptolo- mėjų ir daugelį kitų. Tuom laik visa astronomija rėmėsi ant Ptolomėjaus veikalų ir pripažino jo sistemą, nors Ciceronas, Platonas, Plutarchas ir Aristotelis jau buvo rašę (nors neaiškiai), kad sau- lė stovi, o žemė sukasi. Vienok tas nebuvo apdirb- ta į jokią sistema ir gulėjo tik kaipo medžiaga. Ot čion tai Kopernikas ir surinko visus skirtingus pa- tyrimus pirmesniųjų astronomų, apdirbo ir sutvar- kė į vieną tobulą sistemą. Mums čion nėra vietos išguldyti jo sistema — tai reiktų perrašyti veika- lą «De revolutionibus orbium coelestium». Ma- nau, kad tas visiems yra žinoma, jogei jo pamati- niai išradimai ligi šiai dienai viešpatauja, jei bent tik tą pažymėsime, kad Kopernikas žemės orbitą skaitė už apvalų ratą, kurio centre yra saulė, o iš- tikruję gi žemės orbita yra elipsis, kurios viename fofuse yra saulė.

Ir tik ant galo, draugų verčiamas, Kopernikas atspausdino savo kningą. Spausdinimas turi gana ilgą savotišką istoriją; bet jos mės čion neminėsi- me; pažymėsime tik tą, kad toje kningoj yra para- šyta prakalba, kurioje sakoma, jog kningoje tal- pinamos teorijos yra tik hipotezėmis. Dar iki nesenų laikų buvo manyta, kad ta prakalba parašyta paties Koperniko su tikslu intikti dvasiškajai, ir tik nese- nai tapo prirodyta, kad ta prakalba yra parašyta leidėjo Ozianderio, po kuriją nepadėta jokio pa- rašo. Taigi tas prirodymas numeta nuo Koperni- ko silpnadvasiškumo dėmė, nes prakalba parašyta prieš autoriaus norą. Pasirodžius tai kningai, dvasiškija sutiko ją tylėjimu; tiesa, keletas baž- nyčios autoritetų kalbėjo, kad tos kningos autorių reikia nuoplakti, kad ta kninga yra «beprotė», skan- dališka ir t. t.; bet jokių oficiališkų persekiojimų

nebuvo. Tik vėliau (1616 m.), kada jau Koperni- kas buvo senai numiręs, kuomet jo idėjos išsiplatino ir buvo popularizuojamos ir platinamos per tokius kovotojus, kaip Bruno ir Galilejus, tuomet indexo kongregacija nuteisė Koperniko raštus. Bet jau buvo per vėlu — uždraudimas nieko negelbėjo. Apskritai imant Koperniko kninga iššaukė mažą sensaciją; dvasiškija prijautė ką tokį negerą, nesu- tinkantį su šventu raštu; drangai irgi jos nesupra- to — matė tik jo dailų aiškinimą, bet ne tas visas tiesas, kurių prisilaiko dangiški kūnai. Tas su- prasta tik pabaigoje XVI metašimčio. Ir dabar, kada išgirstame apie žemės judėjimą, mums pris- mena daugiau Galilėjus ir Bruno, nors jie tik da- dėjo keletą prirodymų ir popularizavo Koperniko veikalą. Ant galo vėlesniuose laikuose Koperniko vardas buvo kaipir užmirštas; buvo jam bepriskai- toma menka vieta astronomijoje; bet šiandien kiek- vienas mokytas žmogus žino, kiek darbo, mokslo ir pasišventimo yra padėjęs Kopernikas, kol atra- do tą, ką šiandien net mūsų pradinėse moksleinėse išguldinėjama.

Būdamas 60 metų seneliu Kopernikas jau nie- ko mokslui neveikė. Jisai dar pildydavo savo ku- ningiškias pareigas, bet laikėsi nuošaliai. Reikia patėmyt, kad jis šalip kuningystės ir mokslo, užsi- iminėdavo ir ligonių gydymu. Yra daugelis pri- rodymų, kad tarpe jo pacientų buvo ypatos užiman- čios svarbjas vietas, kaip va: vyskupas Dantiskas, Farberis, Gize ir kiti, kurie su pasigyrimu atsilie- pja apie Koperniką—gydytoją. Koperniko gyve- nimas senatvėje buvo gana ramus, tik numirus vyskupui Ferberui ir jo vietą užėmus Dantiskui tarp vyskupo ir Koperniko kilo inciden- tas už Oną Selings. Mat Kopernikas ją laikėsi už gaspadinę ir gyveno, nežiūrint kuningystės, kaipir su pačia, ir tas nieko nestebino, — juk tuomet kiek- vienas kuningas ar vyskupas turėjo jei ne po vie- ną tai po dvi ar tris suguloves. Vyskupui susipjo- gus su Koperniku, pirmasis pareikalavo tos gaspa- dinės prašalinimo, nors pats turėjo netik pas save, bet ir didesniuose Europos miestuose suguloves. Ir nabagui Kopernikui prisiejo persiskirti su savo milimaja.

Mums mažiems žmogučiams žiūrint į tą milži- ną išrodo, kad jis tik mįslijo, tyrinėjo ir be paliovos rašė. Bet ne taip yra. Kopernikas buvo tokiau kaipir kiekvienas paprastas žmogus — kuningavo, gydė, linksminosi, užsiėmė mokslu ir turėjo net mylimąją, ir tik tą laiką, kuris likdavosi nuo pa- prastų užsiėmimų, pašventė astronomijai. Ar tai ne geras pavyzdys žmonėms, kurie nežino, kur su- naudoti liuosas valandas?..

Paskutines dienas Kopernikas praleido suvis nuošaliai. Vieni jo draugai išmirė, kiti išsikirs- tė; tik kai kurie dar jį atlankydavo 1542 m. jis apsirgo, atsigulė patalan ir vis čjo blogyn, nors pas jį visuomet būdavo gydytojas. 23 gegužės 1543 m. jo draugai indėjo į jo rankas jo kningą, kada jis buvo apmiręs, kaipo paminklą jo geniališ- kumo ir darbštumo; bet jis jau neatsipeikėjo ir už poros valandų numirė.

Koperniko lavonas tapo palaidotas Frauen- burge. Jo priešai išmislijo, būk jis prieš mirsiant išsižadėjo savo heretiškąjo mokslo; bet tas tai gry- nas melas. Jis pasiliko visuomet ištikimu savo mokslui.

P. Norkus.

VII—30—11.

APIE LATVIŲ KALBĄ.

(Tąsa.)

Ar galima viso pasaulio kalbas išvesti nuo vienos pirmakalbės? Ne, Viena, kad vienos bendros pirmosios kalbos nėra buvę. Nors sakoma visi žmonės galėjo kilti iš vienos poros, tačiau rei- kia neužmiršti, kad pirmutiniai žmonės neturėjo kalbos. Žmonės daugelį metašimčių gyveno be kalbos ir kalba tarp jų vystėsi labai palengva. Įvairiose žemės skritulio vietose kalbos kilo atski- rai viena nuo kitos.

Kaip kilo kalbos? Pas kūdikį pirmieji garsai išėina iš burnos nesąmoningai ir be jo paties noro. Tik daug vėliau pradeda garsai riščies su protavi- mais. Taip ir žmonijos kūdikystėje pirmieji žo- džiai yra kilę iš nesąmoningų garsų, kurie išsprū- ta dideliu susijudinime. Tačiau jaunas žodis (interiectio) negali būti vienintėliu kalbos šaltiniu. Mums reikia daug žodžių, kurie bando atvaizdint gamtos garsus (pav. kūkuot). Katroje kalboje yra daug tokių onomatopoeiškų (gamtos garsus pamėgdžiojančių) žodžių, tie yra labai seni. Bet dauguma tokių žodžių, kurie savo garsais nors ir atrodo kilę iš gamtos pamėgdžiojimų, vienok rei- kia visai ką kitą. Kaip yra šitoki: žodžiai atsiar- dė? Ikiol dar nebuvo kalbos iš žodžių, žmogus iš- reiškimui savo minties ir jausmų panaudodavo mi- miką ir mostagavimus. Prie mimikos tai ir pris-

ir kitiems, klykia už jų „cariskumą“, etc. Kazin ir kaip būtų užsibaigę tos „diskusijos“, jeigu p. Augūnas nebūtų susipratęs išeiti prieškai ir prašėkėt, jog čionai vakaras ne riesenai, o rimtam pasikalbėjimui ant p. Vanagaičio tamos apie Prūsų Lietuvių padėjimą. Šis pagaliaus, kaip šaltu vandeniu perpylė per „diskusantus“: tūli lipo veik ant sienų, kad dar reikia ginčyties apie „Snipus“, „carus“, etc. Bet didžiama visgi išreikalavo tas keistas „diskusijas“ paliauti.

Taip ir užsibaigė vakaras, kuris buvo surengtas prakilniam tikslui keletu viengėnių pasitriusimu, bet paverstas tapo į jovalinę tų, kurie negauna kitokios progos išsikolioti „šnipais“, „provokatoriais“ ir t. p., kaip tik kieno parengtose susirinkimuose. Ant kiek p. Vanagaičio plati prakalba sujudo mus brolių prakilnuiosius jausmus, ant tiek patis broklyniečiai suspėjo tuos publikos jausmus apdrėbti nešvarumais. Tiek tik mūsų pažingėta pirmyn, kad nebesikolijama „versiais“, „bulveskučiais“, ir tam panašiais epitetais, kaip buvo anais laikais. Bet, nors versiais nebesivadina, tačiau po žmogišku kailiu dar visgi jo balsas pasigirsta ir gana...

Antanas.

CHICAGO, ILL.

„Svečiai—nebuveliai! Lietuvių švietimo Draugijos „Saulės“ delegatai— kun. Kastantas Olsauskis, Draugijos pirminkas, Kauno klebonas ir kun. Juozas Tumas, buvęs „Vilties“ Redaktorius, lankydami Brolius-Lietuvius Amerikoje, Chicagoje rengia antrą eilį pasikalbėjimų: 1. Apie lietuvių kultūros reikalus ir 2. Apie vienybę tarpe išeivių ir Tėvynės.

Gerbiamieji broliai chiegiečiai!

Ar jūs visi pasiilgę Tėvynės? Ateikite, kam kur parankiau, atsikvėpti jos dvasia kuria pasirūpys paskleisti šie žinomi Tėvynės mylėtojai, seni veikėjai.

Prakalbos steigiamos vakarais 8 val. mušus, šiose vietose: Liepos 31, Pamedelyje — Šv. Jurgio par. svetainėje, 32-ros Place ir Auburn ave., Rugsėjo 2 d., Sereidoje — Apveždos Dievo par. svetainėje, 18-ta gat. ir Union ave. Rugsėjo 4 d., Pėtnyčioje — Šv. Jurgio par. svetainėje (atkartojimas). Rugsėjo 5 d., Subatoje — Šv. Kryžiaus par., J. J. Eliošiaus svet., 46-ta ir Wood gat.

Pasikalbėjimų rengimo Komitetas.

„Saulės“ Valdyba

Kaune

Nepaprastasis Visuotinis Lietuvių Švietimo Draugijos „Saulės“ susirinkimas, įvykis berželio 21 d., s. k., 1911 metų, pirminkaujant Jo Ekselencijai Žemaičių Vyskupui G. Cyrtautui, vienbalsiai ingaliavo Laižvos kleboną kun. Juozapą Tumą ir Kauno šv. Kryžiaus kleb. Kun. Kastantą Olsauskį rinkti aukas „Saulės“ Padedogijos Kursų, Buehalterijos Kursų ir kitų mokslo bei auklėjimo įstaigų Kaune namams pastatyti.

Visotino susirinkimo Pirm. Žem. Vysk. G. Cyrtautas. Kaunas, berželio 21 d., 1911. Antspaudo vieta“.

Toksai plakatą tapo išdalintas liepos 31 dienoje po visus visų lietuviškų parapijų kompus. Žmonės į rankas paėmė — su džiaugsmu širdyse, su tėviška meile kvėpavo, visi linksms — rods dangus jiems atsivėrė kada perskaitė — nes mūsų gerbiamieji Lietuvos veikėjai atvyko pas juos, ką tokio naujo apie užmirštą Tėvynės meilę jiems pasakyti, yt sapnuotą „Sventąją Lietuvą ir Žemaitiją“ atgaivinti ir perstatyti gyvą jų akims ir širdžiai. Ir su nerimasu laukia tos seredos, rugsėjo 2 dienos, yt šv. kalėdų, kuomet Kristus naujai užgimsta ir atgaivina suvargusią žmonią. Taip ir to vakaro, kada aštunta valanda išmūs

Ta pačią dieną kada plakatai buvo dalinti (liepos 31 d.), tapo atidengtas paminklas čechų dideliui veikėjui, pedagogui ir kotojui už laisvę — Karoliui Havlicek-ui, akiveidoje 25,000 visokių tautų žmonių. Na, apie tai išgirdo Chicago miesto — visų lietuvių cenzorius ir „deputatas“ (kitoje reikšmėje) — kun. J. Cis, ir užsimanė geriaus pasakius užsigeidė panašios sau garbės. Ir kokiū būdu prie tokios garbės dasigauti, nes dar gyvas yra o Havlicek assenai jau miręs. Panašios garbės gyvam! Ir da tokiam, kaip „bobininkas“, — Chicago cenzorius? Persimeldžiunežinojau, kad jis yra visos balstosios lytės genijumi; senas mat, tai užuot gražiosis lyties — lai būna jam „bobos“, nuo kurių, per tankų lankymąsi per jas tapo pramintas „bobininku“. Teisybė, kad jau žilaplaukis ir vis kōmendorius! Na, po šimts „kakaryku“ — tai jo deviza, paminklas — tai dar per siaura! Bent klebonu likti! Bet kokiū būdu? Na, kad pasakiau, tai turi taip būti! O delko „kakaryku“ aš esu — ir lietuviškų knygų cenzoriumi!! A! gal delto, kad aš nemoku pastatyti pilno saknyio tikrai lietuviškai? A, matyt, kad taip! Na, tie ateis, mat šovinstai — litvomanai ir užkirs jam kelią, — nes galėtų parodyti tikrą lietuvišką gramatikos ir rasos kilmę, o mat cenzorius — maišytas. Nors iš „užpuslėtų rankų“ — (lietuvių rankų) semtė sema, yt vandenį, piningus, bet lenkams endekams tarnauja...

Na savo išpildė. Vyskupas ištare: veto! Amžinas paminklas gyvaup visų Chicago lietuviškų knygų cenzoriumi! Garbė, matyt — ant dėno! Ur—ra!!

— Žmonių priplūdė. Aštuntą išmūsė! — Piano skardas pasigirdo ausyse. — atidaro akis ir mato — ausyse kalbos gerbjamųjų svečių skamba, bet, bet... aha! — duris uždarytos! — Pirmas da toks atsikimimas! — Užvydas! — Revoliucija kils! „Čū-dai ant eūdų!!“ — Lai būna amžina garbė, rugsėjo antros dienos paminėjimui, amžinajam ir nemirštajam visų Chicago lietuviškų knygų cenzoriumi! — Sit voluntas tua et gloria in excelsis censori!! Amen

A. M.

SPRINGFIELD, ILL.

Vaikščiojau vieną dieną po lietuvių bakužes, pasiūlydamas laikraščius užrašyti. Randu apsedę vyrą, ir kokia viena moterė, žydi tarp jų yt rožė o ant stalo stovi viedriukas su alum ir samtis plūduriuoja. „Ar ne užrašytumėt, sakau, laikraštį?“ „O kas tą laikraštį skaitys? Mės jau vieną turim, ir to nėra laiko skaityti: tik įsiūlio toks-pat, kaip ir pats — apgavikas“ Tiesa, matyt, kad mus broliams nėra laiko skaityti.

Darbai čionykštėse anglijų kasyklėse ne kaip eina — 2—3 dienas savaitėje dirba.

A. Čekanauskas.

NEW BRITAIN, CONN.

(Mūsų vor.)
Atsilankant į miesto knygyną matosi, jog lietuviai mažai tepai-

so apie lietuviškas knygas, kurios yra knygynė; viso yra apie 140 egzempliorių, o knygynė nuolat guli apie 50 knygų; tas jau ir parodo, kad lietuviai mažai teškai: „prie tiek lietuvių, kaip New Britaine, iš tu knygų turėtų nei vienos nesivaidinti ant lentynų; būtų dvi naudės: viena knygynas partrauktų daugias naujų knygų, antra — skaitant mums patiems būtų nauda.

Tūlas Mikas Lukaševičius savo pačią taip žiauriai šmūsė, kad ta net apsiskundė policijon; tēnai ją apžiūrėjus, tuojaus vyrą suėmė. Teisme pasirodė ir tas kančius, kuriom jis savo pačią mušė, ir kuris buvo kaipir speciališkas mušimo inrankis, anot laikraščiu, — „partrauktas iš svetur“ — Lukoševičius teisinosi, kad jis turėjo tiesą, savo pačią pamušė (nes pati kur tai buvo išėjusi jo nesiklausus). Teismas, nežiūrint į jo išvedžiojimus, už brutališką pačios mušimą nuteisė užmokėti \$20 ir lėšas ir da patupdė ant 30 dienų į belangę.

Mat kokių dar randasi „profesorijū“, kurie su kančiais duoda savo pačioms lekcijas. Laikas jau būtų, kad mūsų žmonės mokintųsi šeimyniškaime gyvenime žmoniškumo.

PATERSON, N. J.

Subatoje 12 d. rugsėjo susauktas visuotinis susirinkimas su tikslu sutverti lietuviškąją parapiją. Susirinko apie 100 ypatų, tarpe kurių buvo daugiau moterų. Parapiją čionai tveriamą gal kolis pentas metas, bet vaisių lig šiol nesimato, jei išskiriant tą, kad koks ten kuningas atvažiavęs iš kas-zinkur surinko apie \$250, pasidėjo savo kišenėn ir išnyko. Kad lietuviai čia sutvertų parapiją ir turto neaprašytų vyskupui — būtų gerai, nes atsiskirtų nuo lenkų ir nesiduotų išnaudoti lenkiškam klebonui. Bet pateroneičių veltas tas darbas, — jie parapijos nesutvers, nes čion yra tik 80—100 šeimynų, kurių didžiama tam nepritaria. O pritaria tik tie, kurie neturi jokios in-tėkmės; neišlaikys parapijos mažą kuopelė, kaip liūdi ja tas; kad tesusirenka tik apie 100 ypatų

Pagaliaus ką ir norė, kad sutvertų parapiją, kad iniciatoriai labai menkai apsipazinę su draugija, ir kad pritarėjai susirinkime užmiega.

Ir taip, delei mažumo žmonių čion negalima sutverti parapijos; tad ar negeriau būtų sutverti kooperaciją įsitaivismui lietuviškos svetainės, kuri čia būtų ir reikalinga ir labai lengvai tas būtų įvykdoma. **Vaiko Tėvas.**

New Yorko žinios.

§ Sulaikyti lietuviai. Ilevičiūtė, 29 metų ir jos brolis Boleslavas 9 metų, iš Grinkiskės, atkeliavo ant laivo „Lapland“ 7 d. rugsėjo. Jiedu keliavo pas Boleslavą Klemensas Igną, ir Vincę Ilevičius, 1728 Buble str., Chicago, Ill.— Abu nuteisti gražinti atgal, nes Boleslavas reikalauja tėvų globos, kurie gyvena Lietuvoje, ir sesuo Pranė turi jį palydėti, nes jis vienas yra per jaunas keliauti.

Petras Kliestis, 45 metų, iš Viešvilės, Telšių pav., atkeliavo ant laivo „Batavia“ 7 d. rugsėjo, ir keliavo pas savo sūnų Praną Steekį, 3 brolius ir vedusią seserį, 75 Vine str., Brockton, Mass. Petras yra buvęs Suv. Valstijose pirmiaus trejus metus ir dirbęs

kaipo duonkepys; jis nėra visiškai sveikas ir tapo sulaikytas ir nuteistas gražinti. Jis padavė apeliaciją su Slavanic Immigrant Society pagalba.

Petronė Kulikauskaitė 22 metų ir jos sesuo Ona 12 metų, iš Eiriogalos, atkeliavo ant laivo „Ryndam“ 8 d. rugsėjo; juodvi keliavo pas savo broį Joną Kulikauską, 1712 Girard str., Chicago, Ill.— Abi nuteistos gražinti, nes Ona reikalauja tėvų globos, kurie yra Lietuvoje.

Marcelė Kančiūtė, 17 metų, iš Riečių kaimo, Liškavos parapijos, atkeliavo ant laivo „Lapland“ 7 rugsėjo; keliavo pas dėdę Joną Kalantą, 26 Mass (gal Box?) Danbury, Conn., nuo kurio negavo atsakymo ant siųstam telegramo ir delto nuteista jam gražinti atgal.

Kazys Viščiūnas, 38 metų, iš Palavėnų, Panedelio parapijos, atkeliavo ant laivo „Birma“ 1 d. rugsėjo ir keliavo pas pusbrolį Karolį Sulečą, 904 — 12 Ave., Minneapolis, Mian Kazys turėjo permaži piningų — negana nei tikietui ir tapo nuteistas gražinti, negavus nuo pusbrolio pagalbos. P. Koukol, piemsėdis „Slovonic Immigrant Society“ surado Kazizų darbą ant fermos ir tuomi išgelbėjo nuo gražinimo. — Ar ilgai dar truks iki lietuvių galės pagelbėti saviems?

Delei krasos apsunkinimų.

Kaip žinoma, Washingtono kongresas nuskyrė komisiją, iširti, ar galima bus pakelti mokesčių už siuntinėjimą antros klasos siuntinių, — laikraščiu, žurnalų ir kitų spaudos dalykų. Komisijos pirminku yra buvęs New Yorko gubernatorius, o dabar sanarys Augščiausiojo Teismo Washingtone, Hughes. Komisija jau pradėjo posėdžius vyriausiam krasos ofise, New Yorke. Darbo organizacijų vardu, komisijai in-teikė p. Petras Grady protestą prieš pabranginimą krasos. Pabranginus siuntinius, jis sako, daugelis šimtų darbininkų bus išmesti iš darbo, nes sumaziš laikraščiai, o kiti leidėjai visai nebegalės užsilaikyti ir uždarinės savo laikraščius. Ypač tas skaudžiai atsilieps ant darbininkų ir šiaip jau ant vištos kojos begyvojančių laikraščiu.

§ Sufragisčių pasninkas.

Šią seredą užsibaigė visos savaitės pasninkas, kurį užsėdėjo 5,000 šio miesto sufragisčių, bet jos buvo miesto sufragisčių. Pasišventę prakilniam tikslui moteris, netik nevalgo per visą savaitę mėsos ir gyvenė ant vienų krokerių, bet jos buvo prisizadėję nieko tą savaitę neprikt, kaip va: brangių skrybėlių, šilkinų suknių, panėkų, pirštinių, ir mažą ką moteris savo papuošimui išleidiu. Už sutauptus piningus per pasninką, sufragystės ketina išsiųsti į Kaliforniją dvi agitatorkas, o likusiais piningais pagelbėti rinkimuose City Partijai. Ar daug taip susirinko-į kasą, laikraščiuose nerąšo.

§ Atvažiuos karalaitis.

Rudėniop į New Yorką ketina atvažiuoti Danijos karalaitis Kristijonas. Kas jo da per misija bus Amerikoje, nežinia.

§ Užspringo cukerkė.

Vaziuojant per Quinsboro tiltą pereitų orlaivininkė, Miss Quimby. Šia nedėdien ant stritkario pakilo lermas. Tūla mergaitė Rose Kress, 12 metų, važiuodama valgė cukerkė (candy) ir pradėjo juokties. Staigu cukerkė įstrigo gomuryj ir mergisčia parkrito rėkdama ant žemės. Paėmė ją

ambulansą. Sako, kad daktarai ištraukė cukerkę ir dar išgelbėjo nuo uždusimo mergisčia, bet šis priepolis bus jau gerai į pamokines, kad prižiūrėtų savo žiaunas.

§ Gyvės bažnyčiose.

Pribuvo New Yorkan garsus „milijonierius vaikata“, Eads How, kuris suorganizavo bedarbių draugiją: „International Brotherhood Welfare Unemployed Association“. Jisai jau pradėjo triušties prieš ateinančius rinkimus, kuriuose manoma užeisiant bedarbėms, kaip ir kiekvienuose rinkimuose esti. Taigi kreipėsi jisai į visų bažnyčių valdytojus ir kuningus, kad bedarbės laiku New Yorke ir Brooklyne būtų leista visiems bedarbjams ir pavargėliams gyventi bažnyčiose iki peris bedarbės ir sunkymetė.

Vietines Žinios.

— Nenusisekęs cukernių organizavimas.

Pereitoms savaitėms bandyta vėl suorganizuoti cukernių uniją, kuri pereitais streikais buvo susitvėrusi, bet tuojaų ir vėl pakriko. Buvo dabar susaukta susirinkimas. Pribuvo penki kalbėtojai į Tautišką Namą ir... penki klausytojai. Antrą sykį pribuvo penki kalbėtojai, ir neatėjo nei vienas klausytojas. Sakoma, kad cukernių bosai apskelbė, kad jeigu kuris vienas darbininkas ateis į prakalbas, tai tą tuojaus pašalys iš darbo. Matyt, šito žmonelės ir pabijojo. Per antrąsias prakalbas atėjęs cukernių sargas styrinėjo apie Tautišką Namą ir žiūrinėjo, kas ateis ant prakalbų.

— Plaukimo rekordas.

Pereitą nedėdienį atsibuvo plaukimo vandeniu lenktynės tarpe garsaus Australijos plaukiko Anderele ir rusiškos mergaitės Rožės Pitonov iš Bostono. Pradėjęs nuo E. 26-tos gatvės iš New Yorko abu plaukėjai plaukė į Coney Island. Nedaplaukus į vietą, Anderele pradėjo skęsti ir vos jį išgelbėjo. Tuom tarpu Pitonova laimingai pasiekė Coney Islandą, plaukusi 8 valandas ir nuplaukusi be sustojimo 21 mylią.

— Išėsmė ir vėl indėjo plaučius.

Nepaprastą medicinos rekordą padarė daktarai Harlem ligonbūtyje. Čionai atvežė tūlą amerikona, kuris susipešė su italu, ir šis pradūrė pirmajam vidurius. Pasirodė, kad žaidza taip pavojinga, jog reikia išimti ir susiuti plaučius. Dr. Baldmuth su savo asistentais ligojį apmarino, išėmė plaučius, susiuvo ir vėl indėjo. Dabar ligojis jau gija. Panašios operacijos dar niekur Amerikoje, o gal ir pasaulyje nebuvo padaryta.

— Areštuoja peštukus.

Aną nedėdienį per visą dieną areštavo ant įvairių stritkarų ir elevatorių apie 100 peštukų, kurie lypinėjo į karnus per langus, mėtė į važiuojančius su sviedinio pirštėmis, apstumdė keletą keleivių, barstė čiaudulio miltelius ir koliojosi moteriškai.

— Antra moteris orlaivininkė.

Aną savaitę gavo orlaivijos laipsnį pirmutinė Amerikoje moteris orlaivininkė, Miss Quimby. Šia nedėl tokį-pat laipsnį gavo Miss Matilda Moisant, sesuo nelaimingo orlaivininko John Moisant, kuris pernai užsimušė.

— Kovoja už darbo įstatymus.

New Yorko valstijos Darbo Fede-

racija suaukia savo 15-tą metinę konvenciją į Oswego. Svarbiausiu klausimu federacija esanti užimta — kovoti su šios valstijos legislatūra, kad perleistų įstatymą, draudžiantį moterims ir vaikams ilgiau dirbti kaip 9-nias valandas.

— Streikas aptilo.

Jau 17 dienų tęsiasi gatvekarių streikas ant Coney Island ir B. R. T. linijos, bet pasekmės jokios nepasirodo, jei neskaityt keleto sudaužytų karnų ir keleto su plygaliais sužeistų žmonių. Gelžkelio kompanija apskelbė, jog streikas jau čia užbaigtas, o streiko vedėjas, p. Shea apskelbė jam priešais, kad streikas toli gražu neužbaigtas. Streikieriai veda ramų boykotą ir suokia publiką, kad ant jų karnų nevažinėtų. Tačiau šitie karnai: Franklin, Smith ir De Kalb eina pilni žmonių. Galima spėti, kad streikas nepavyko ir tai per kaltę unijos vadovų, kurie padalino uniją į šimtus smulkių dalelių, o nesutveria vienos didelės organizacijos.

AR VISUOMET DIDELI ŽMONĖS YRA DORI?

Gal tamtos esate girdėję apie Richardą Wagnerį? Kas gi nebus girdėję apie tą didžiausį Vokietijos muzikos genijų, išgyvenusį 70 metų (1813—1883) ir sutvėrusį pasauliui tokias operas, kaip: Lohengrin, Parsifal, Nibelungų Žiedas, Rheingold, Siegfried, Tristanas ir Isolda, etc. Wagneris tapo pripažintas visame pasaulyje vienu iš geriausių kompozitorių, kurio muziką girdint sustoja žmogaus siela ir klausosi, kaip tolimų užžavėjančių dangiškių aidų...

Bet žmogus savo gyvenime turi dvi puses: viena aiškėje veikia gerus darbus, kita paslapčiomis viduje žmogaus erza ir stumia prie nedorybų. Tas buvo ir su pasaulio didžiausio Wagnerio. Nuo jo mirties iki šių dienų buvo apie Wagnerio netikusį šeimyninį ir vidurinį gyvenimą rašoma neintikėtinos legendos. Vieni joms tikėjo, kiti skeptiškai atsinešė. Ant galo išnyko abejonės, nes mumis pasiekė paties Wagnerio žodis iš užu grabo.

Žinoma buvo, jogei Wagneris, gyvas būdamas rašė savo memuarus arba auto biografiją (savo paties gyvenimą), kurią uždraudė spausdinti tuojaus jam pasi-mirus. „Tegul, esą, praeis kokis laikas“. Ir matomai jis turėjo savo raciją. Jei tuojaus po jo mirties būtų tą auto-biografiją kas atspausdinę, tai būtų nuvertę nuo pjedestalo milžinio Wagnerio stovyklą. Jos vietoj būtų pasilikęs mažas Wagneriukas, nuoguo-giausiai išrėdytas „nedorėlis“. Žmonės būtų pamiršę net jo geniališkus tvėrimus-raštas-muziką. Žmonės būtų jį apsvilpę ir palikę apsvilptą istorijai. Nes nieko nėra bjauresnio už tą gaują, kurią vadiname „žmonija“. Ji už vieną nepadorų darbėlį, užmiršta žmogaus genialių darbų dešimtį, ir jį praeikiečia...

Per trisdešimtis metų žmonija numiršo, kas apie Wagnerį buvo iš lūpų ir lūpas pasakoja, ir štai jo pasilikus nasolė atspausdino minėtąją Wagnerio auto-biografiją. Šitame rašte Wagneris, nieko nespėdamas, smulkiausiai nupasakoja apie savo gyvenimą. Kada viena jo pusė pasauliui atrodė didelį žmogų, prakilnų poetą, geniališką muzi-

Pirmasis Lietuvių DIENRAŠTIS

Amerikoje

Dienraštis turės pasirodyt pirm NAUJŲ METŲ

kaip tik bus suspėta ineiti į naujus "KATALIKO" NAMUS Be skaitlingo visuomenės pritarimo nebus galima tas darbas pradėti.

Kas nori Dienraščio tegu tuojaus atsiliepia laišku

Vertėtų tai visiems Amerikos lietuviams tas sumanymas remti Lietuviams juk reikia turėti kasdien po ranka žinių skelbėjas ir kelrodis. Pirmiau dienraštį leisti neleido nekuriuos aplinkybės, o nūdien tas pergalėti galima.

Kas nori dienraščio tegu pritaria laišku.

J. M. TANANEVICZE
3244 S. Morgan St., Chicago, Ill.

Joseph Topilis & Co.
Box... Brooklyn, N. Y.

DIDELIS SUSIRŪPINIMAS.

Kiekvienas minties intempimas, susirūpinimas, baimė, išgastis, tūžba, protiškas nusidirbimas labai tankiai sugadina, ištvarkos išstumia vidurius ir virškinamuosius organus. Reikalingas tam tikras jiems maistas. Vartotina Trinerio American Elmer of Bitter Wine. Jis stimuliuoja virškinamus organus, tai yra organus, kurie perdirba reikalingą mūsų organizmui maistą taip, kad jis būtų atsakomas. Jis išvalo kūną nuo visokių nereikalingų medgų, gydo vidurių užkietėjimą ir visas jo nemalones pasekmes, kaip antai, galvos ir strėnų skaudėjimus, neuralgiją, geltigę, daugelį moteriškų ligų, pilvo ir žarnų ligas, nerviškumą ir įvairias kraujo ir

odos ligas. Pataiso apetitą ir sustiprina visą kūną. Visose ap-
tiekose. Jos Triner, 1333 — 1339
So. Ashland ave, Chicago, Ill.

SVICIAL-NEBUVELIAL
lankysis Scrantone, Pa. 28, 29 ir 30
rugpjūčio (Augusto), 1911 m. Minė-
tomis dienomis įvyks 2-ras Lietuviškų
Laikraštinių susivaižavimas. Po-
sėdžiai, dienos metu, bus laikomi
svetainėje po No. 110 W. Market st.,
Providence, Scranton, Pa. nuo 9 ryt-
metėje iki 6-tai valandai vakare.
28-tą d. rugpjūčio vakare ant 7:30
džogoriaus, bus viešas susirinkimas
Auditorium svetainėje, kalbės svečiai
netik iš kitų Amerikos miestų atva-
žiavę, bet ir iš Europos. Įžanga 10c.
Gera progą pasimokinti apie tautos
reikalus. Todel kviečiame lietuvius
ir lietuvaites apsilankyti susirinkime
ir įgirsti kalbas svečių nebuvelių. Gal
antru kartu tokios progos neturėsime.
Komitetas.

**TĖVYNĖS MYLĖTOJŲ
DRAUGYSTĖS**
CENTRO VALDYBOS ADRESAI:
Pirmininkas: V. Daukšys,
1425 N. 28-th str., Philadelphia, Pa.
Jo pagalbininkas: J. Kazakevičius,
103 N. Main str., Pittston, Pa.
Raštininkas: J. Zemantauckas,
789 Bank str., Waterbury, Conn.
Kasierius: A. J. Povilaika,
804 Bank st., Waterbury, Conn.
Kningininkas: J. Simanavičius,
331 Barnes str., Plymouth, Pa.
Literatūris komitetas: J. Laukis,
3001 Farrd str., Shicago, Ill., V. S. Jo-
kubynas, 425 Lincoln str., Rockford,
Ill., J. Gabrys, 11 rue Sommerard, Pa-
ris, France.

**EMIGRANTŲ SELPIMO KOMITETO
ADRESAI:**
Pirm. S. Jankauckas, 158 Newark st.
Hoboken, N. J.
Pagelb. S. Zaliaucka, 243 Bedford
Ave., Brooklyn, N. Y.
Prot. sekr. J. A. Kavaliauckas, 120
Grand st., Brooklyn, N. Y.
Fin. sekr. J. Jukelis, 915 Clinton st.
Hoboken, N. J.
Išd. V. Daunaras, 223 Bedford Ave.,
Brooklyn, N. Y.
Skr. J. A. Kavaliauckas.

Pajieškau savo brolio Kazimiero
Danilevičiaus, Alsininkų kaimo, Tra-
ky pav., Vilniaus gub. 3 metai atgal
gyveno New York City, ir ketino va-
žiuoti į Vakarų (West) valstijas, o
dabar nežinau kur jisai gyvena. Jei
kas apie jį žino, tai malonės duoti ži-
nią ant šio adreso:
Ignas Danilevičia,
P. O. Box 184, Larksville, Pa.
(35)

Pajieškan Ign. Navickio iš Smilti-
nės kaimo, Skaudvilės val., Reseinių
pav., Kauno gub. Pirmiaus gyven-
no Port Washington, L. I. Atsisauki-
te ant šio adreso:
Vincentas Služinskis,
402 Johnson ave.,
Elmhurst, L. I., N. Y.

Pajieškau savo svogerio Vinco Zie-
melio, paėina iš Rakutinės kaimo,
Pieskinės gmino, Kalvarijos pavieto,
Suvalkų gub. 26 metai kaip Ameri-
koje. Pirmiaus gyvena Mt. Carmel
Pa., o dabar nežinau kur randasi. Jei
kas apie jį žino ar jisai pats, pra-
šau duoti žinią šiuom adresu.
Jonas Liubinskas,
250 Muskegon st.,
Grand Rapids, Mich.

OUTINGAS!
Pirmas metinis Lietuvos Sūnų Drau-
gystės rengiamas „outingas“ įkvažia-
vimas atsibus nedėlioje, 27 d. rugpjū-
čio (Aug.) 1911 m. Dexter Parke.
Prasidės 2-ra valandą po pietų ir
truksis iki 12-tai val. nakti. Gėrimai
Parke — dovanai. Prio to gražūs puik-
ki muzika ir kožnas galės praleisti
linksmai laiką. Muzika po vadovyste
prof. V. Retekevičiaus. Tikietais in-
eiti į Parką vyrui \$1.00, moterei —
50c. — Visus lietuvius ir lietuvaites,
vietinius ir iš aplinkinių miestelių,
prašom atsilankyti ant mūsų taip iš-
kalmingų žaislų (zobovų), o mes iš
savo pusės pasirūpysime visiems pa-
tarnauti.
Užkviēia Komitetas.

OUTINGAS!
Devintas metinis outingas su žai-
lėmis (gemiais) rengiamas Lietuvių
Gymnastikos Klubo, Brooklyn, N. Y.
Atsibus nedėlioje, 3 d. rugsėjo (Sept.)
Glendale Schuetzen Parke. Prasidės
2-ra val. po pietų. Įžanga: vyrams
\$1.00, moterims — 25c. Gėrimas
Parke dovanai. Šokiai prasidės 2-ą
val. po pietų. Base Ball game pra-
sidės 2:30 val. Bėgtynės (races) pra-
sidės 4 val. po pietų 4 ypotos gaus
dovanas pinigais. 2 dovanos vy-
rams: 1 prazais vyrams — 3 dol.;
2 prazais vyrams — 2 dol. 2 dova-
nos merginoms: 1 prazais merginoms
— dol.; 2 prazais merginoms — 1 dol.
Užkviēia visus
Komitetas.

PARSIDUODA
bučernia ir grosernia geroj vietoj ap-
gyventoj lietuviams ir lenkais ir tik
vienu lietuviška krautuvė apielinkėj.
Biznis eina gerai. Priežastis pardavi-
mo — išvaizavimas Lietuvėm, delei
stokos sveikatos. Nusimanančiam apie
tą biznį gali pirkti ir daryti gerą pra-
gyvenimą. Norintys platesnių žinių
kreipkitės laišku arba ypataiškai šiuo
adresu:
J. Aleknaviče,
60 Central str., Milford, Mass.

PARSIDUODA LABAI PIGIAL
Parsiduoda T. Lutkevičiaus hotelis
ir salūnas anų kertės Park ave. ir 6th
St., pačiam viduryje miesto, labai puik-
ki vieta del gero žmogaus. Salūno
laisniai yra užmėkėti už metus laiko
nuo 1 d. liepos (July) 1911 metų iki
kitos 1 liepos, 1912 m. Nedėliomis sa-
lūnai atidaryti per visą dieną. Parša-
vimo priežastis — neveikata. Pla-
čiau dasižinkite pas savininką:
Thomas Link,
Cor. Sixth st. and Park ave., Racine,
Wis.

Ant Pardavimo.
Iš priežasties ligos parsiduoda kriau-
čiška sapa. Biznis ger ai išdirbtas,
pelno neša ant nedėlios \$125.00 Da-
sižinkite po numeriu:
45 Grand St. 1st floor,
Brooklyn, N. Y.
(34)

VIENATINIS LIETUVIS
kuris užsima perkraustymu rakandų
„(formišių)“ ir duoda karietas ant
veselių, krikštynų ir šermy. To-
del lietuvių kreipkitės reikale pas
savąjį:
126 Grand st., Brooklyn, N. Y.
Su pagarba
Juozas Žitkus.
(9c)

FRANAS KUPSTAS
užlaiko puikiausią Hotelį, skanus
alus, gardi arielkėlė, visoki vy-
nai, porteris ir kvėpentis cigarai.
Lietuviai nepamirškite savo tau-
tietį.
63 W. Union & Maple St.,
NANTICOKE, PA.
(9c)

Gera Proga!
Geras laikraštis tai žmogaus iš-
tikimas draugas. Norėdami tatau,
kad daugiausiai žmonių draugautų
su gerais laikraščiais, pranešame
visuomenei, jog nuo Naujų Metų
galima įgyti du geru laikraščiu už
prieinamą kainą:
Visiems, kas užsirašys tiesiog
pas mus „Laisvajį Mintį“ ir pri-
siųs mums \$3.00, siuntinėsimė par-
lėstis metus „LAISVAJĄ MIN-
TĮ“ ir kaip priedą „VIENYBĖ
LIETUVNINKŲ“
ir gi par metus, kuriedu laikraščiu,
atsikairi užsirašant, apsieina \$4.00.
Sunku susilaukti geresnės progos,
o kadangi ir šita neilgai tebus,
tad pasiskubinkite!
Adresas:
„LAISVOJI MINTIS“
1401 N. Main Ave.,
Scranton, Pa

**Pirmutinė žingėdi
kninga.**
Tie kurie nori gauti šią
kningą, turi pasirūpinti
gauti du nauju skaitytoju,
kurie užsirašys ant čielų
metų „Vienybę Lietuvni-
kų“. Tai gi tas, kuris gaus
du nauju skaitytoju ir pri-
siųs mums \$4.00 (Money Or-
der'riu ar apdraustame (re-
gistruotame) laiške aplai-
kys dovanai viršminėtą
kningą — „Jubilėjinį Vien.
Liet. numerį“—kurioje tel-
pa 62 paveikslai mūsų įžy-
mių rašytojų ir veikėjų; 58
straipsniai įvairio turinio
— apysakos, eilės ir kt. Ta
kninga yra pirmutinė savo
rūšies lietuvių literaturoje,
ir todėl gali būti žingėdi
kiekvienam. Tačiau, jei-
gu kartais nepasisektų gau-
ti du nauju skaitytoju, tai
prisiųskite mums 50 centų
2-centėmis markėmis ir gau-

site šią kningą. Laukiame
užsakymų.
Su pagarba
J. J. Paukštis & Co.,
120 Grand st.,
Brooklyn, N. Y.

Į SKAITYTOJUS.

Gerbiamajei „Vien. Liet.“
skaitytojai, kurių prenume-
rata yra išsibaigus, ir ku-
riems išsiuntinėsos paragi-
nimo kortelės, malonėkit at-
naujinti prenumeratą, nes
kitaip būsime priversti su-
laikyti siuntinėję laikraštį.
Permainydami adresą pa-
duokit pirma senąjį adresą,
o paskui naująjį, ir tokiu
būdu bus išvengiama klai-
dos siuntinėjime laikraščio.
Permainydami adresą pa-
rašykite aiškiai — vardą, pa-
vardę, numerį, gatvės vardą,
miesto vardą ir valstijos.
Su pagarba
„V. Liet.“ Administracija.

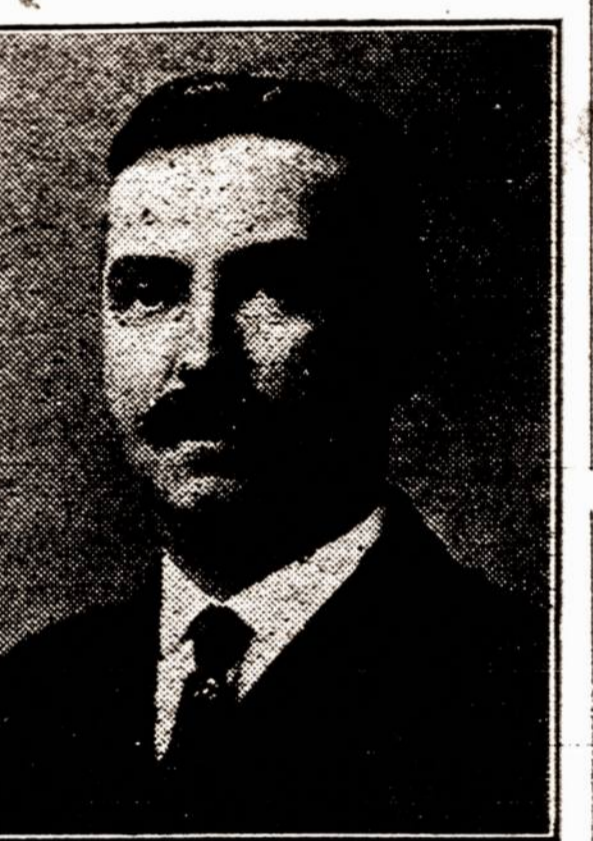
TIK ANT TRUMPO LAIKO!

Šiuomi pranešame visu-
omenei, kad tie, kurie da-
neturite istoriško „Vien. Lie-
tuvninkų“ Jubilėjinio nu-
merio“, idant pasiskubintumė-
t, nes su šiuo mėnesiu
užbaigiame siuntinėjimą.
Prisiųskite 10c. markėmis ir
gausite „Jub. numerį“, kurį
galėsite pasiųsti į Lietuvą
savo giminėms arba savo
draugams. Kreipkitės šiuo-
mi adresu:
J. J. Paukštis & Co.,
120 Grand st. Brooklyn NY.

Telefonas: Greenpoint 8.
Daktaras
A. Ščiupaitė-Jankaučiene.
Gydo visokias ligas moterų, vaikų,
vyrų ir lanko prie palagų.
VALANDOS: Nuo 12—2 po piet,
nuo 7—8 vakare.
265 Berry St., prie Grand St.,
BROOKLYN, N. Y.

Telefonas: 3254—T—Market.
Daktaras
Jonas J. Kaškiaučius
Gydo vyrų, moterų ir vaikų ligas,
pagelbsti prie gimdymo.
VALANDOS: Nuo 9—12 ryt.
nuo 6—8 vak.
88 Jefferson Str. prie Ferry Str.
NEWARK, N. J.

ANT SUDŽIOS

B. R. Jones
IŠ WILKES-BARRE, PA.
ant Luzernes Countio.
Piliečiai balsuokit rinkimo dienoje
30 Rugsėjo 1911 m.

W. Alfred Valentine

Tapo paskirtas per Sudą (Coura)
PROKURATORIUM
(District Attorney)
ANT DALIES LAIKO.
Dabar storavojasi, idant taptų ap-
rinktas ant viso termino.
**Meldžia lietuvių piliečių
balsuot dienoje rinkimū.**
Nominacijos 30 Rugsėjo.

Konkursinis Geograafijos VADOVELIS.

Skiriamas Lietuvos Mokyklai.
Su paveikslais ir spalvotais žem-
lapiams. Pirmutinis su žemlapiams
Geografijos vadovėlis, norinčiam
pažinti Geografiją butinai reika-
lingas.
Kaina 75c.
Apdaryta \$1.00.
J. J. Paukštis & Co.
120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Telephone 2427 Greenpoint.

„Vienybe Lietuvninku“

SENIAUSIS LIETUVIU LAIKRAŠTIS AMERIKOJE.

Inkurtas 1886 m.
„Vienybė Lietuvninkų“ seniausias iš visų kitų lietuviškų laikraščių, radikališkai, pirmėiviškai ir
bepartyviškai vedamas, pertai plačiai lietuvių skaitomas ir turis geriausių pasiekimų. „Vien. Lietuv-
ninkų“ balsis—teisybė į akis. „Vien. Liet.“ paduoda naujausias ir svarbiausias žinias, kas „Vien
Lietuvninkų“ skaito, tas išsilavina supratime ir doroje, kaip iš geriausio humaniškumo mokslainės.
„Vienybę Lietuvninkų“ skaito ne vien darbininkai, bet ir inteligentai: daktarai, advokatai, ku-
nigai ir biznieri, nes joje kiekvienas randa reikalingiausias žinias ir tą, ko žmogaus protas pirmė-
viškame laikraštijyje jieško. Norintiems matyti „Vien. Lietuv.“ siunčiama vieną numerį dovanai.
„Vienybė Lietuvninkų“ išėina kas Sereda jau nuo 1886 m.
Amerikoje prekioja metams \$2.00, pusei m. \$1.00. Užsieniuose metams \$3.00, pusei m. \$1.50.
Užsirašant „Vienybę Lietuvninkų“ reikia ir pinigus sykiu prisiųsti. Pinigus geriausia siųsti per
„Money Order“ arba registraotame laiške. Permainant adresą, reikia paduoti ir senąjį.

DIDŽIAUSIA IR SENIAUSIA LIETUVIŠKA

AGENTURA

Parduoda Laivakortes

in visas svieto dalis ir išmaino už-
rubežinius pinigus pagal kursą.

Padaro aktus rejentalnus su Konsulio paliudijimu.

Parduodame tikietus ant geležinkeliu Amerikoje in pietines ir vakarines valstijas.

Didžiausia krautuvė visokiu knygu, kokios tik yra
išėję iš po spaudos, kaip svietiškos, teip maldu knygos. Žodynu,
rankvedžiu ir Bibliju. Visoki spaudos dalykai atliekami, kokius
tik kas reikalauja.

J. J. Paukštis ir K. Brazys,
120-124 Grand Street,
BROOKLYN, N. Y.

VIENYBĖS LIETUVNINKŲ AGENTAI

BALTIMORE MD. J. Luis, 521 W. Baltimore str., J. Zebrauckas, 112 Green str.

BROOKLYN, N. Y. T. Jarmala, 217 Berry str. J. Ambrazievius, 120 Grand str. P. Pilenas, 129 Grand str. A. J. Jankauskas, 66 Hudson ave.

BOSTON, MASS. Julijonas Bukantis, 23 Prospect st.

BRIGHTON, MASS. P. S. Simauskis, 32 Lincoln st.

BENLD, ILL. J. J. Guzevičia, Box 155.

BRIDGEPORT, CONN. Fr. M. Vitkauskas, 355 S. Main st.

CAMBRIDGEPORT, MASS. P. Bartkevičius, 877 Cambridge st.

CHICAGO, ILL. P. M. Kaitis, 1607 Ashland ave. J. Ilgaudas, 1613 So. Halsted st. K. Sitavičius, K. s. 349 Kensington ave. M.K. Wilkewica, 3225 So. Halsted st. M. J. Damijonaitis, 3253 S. Halsted st.

SO. CHICAGO, ILL. S. Kvietkauskas, 8745 Escanoba ave.

CLINTON, IND. J. Skinderis, B. F. D. No 1 Box 85 A.

EASTON, PA. Feliks Raulynaitis, Box 196. A. J. Neris, Box 195.

ELIZABETH, N. J. Dom. Boczkus, 211 -th str.

GRAND RAPIDS, MICH. J. Garnapis, 653 N. Front str. Z. Urbanavicius, 264 Hamilton str. Jonas Brazaitis, 581 Broadway.

HARRISON, N. J. J. A. Benish, 107 John st.

HOLYOKE, MASS. K. P. Simkonis, 7 Columbia st.

KENOSHA, WIS. M. K. Petrauskas, 415 Middle st.

LAWRENCE, MASS. A. Ramanauskas, 99 1/2 Oak str.

LEWISTON, ME. K. Vilaniškis, Box 36. MONTELEO, MASS. B. P. Miškinis, Box 124.

NEWARK, N. J. V. Ambrazevičia, 178 Ferry str.

NEW BRITAIN, CONN. V. Alkaninis, 52 Grave str. J. Mažeika, 27 Comerton st.

NEW YORK CITY. J. M. Danielius, 211 W. 12-th str.

PITTSBURG, PA. J. G. Miliauskas, % Union Saving Bank

PHILADELPHIA, PA. J. L. Grušas, 3179 Salmon st. A. Bernotas, 509 So. 4-th St.

PATERSON, N. J. A. Varsakėvičius, 70 Lafayette str.

RUMFORD, ME. J. A. Kalvelis, 222 Pine str.

ROCHESTER, N. Y. A. S. Šmigelskas, 31 Weyl st. P. Petronis, 9 Gorham st.

So. MANCHESTER, CONN. A. Zokaitis, 30 School st.

SCRANTON, PA. J. Petrikis, 1514 Rose Ave. George Baltrūnas, 1823 N. Main ave.

SO. BOSTON, MASS. N. Gendrolius, 224 Athens str. J.J. Stropus, 30 W. Broadway. K. Jurgeliūnas, 238 Broadway.

WATERBURY, CONN. K. Ch. Kažemėkas, 785 Bank st. A. J. Povilaika, 804 Bank str. M. Alyta, 1235 Bank str. J. Zemantauskas, 789 Bank st.

WORCESTER, MASS. M. Paltanavičia, 15 Millbury str. Jos J. Kalakauskas, 121 Green str.

FRANAS URBONAS. Visi, kurie įsiekote vaistai (liekardos) ir sveikatos, galite ją gera roda parodyti apturet. Musu aptiekoriaus tikrą kelią in sveikata. SU PAGARBA FRANAS URBONAS 151 Metropolitan Ave. (cor. Berry st.) BROOKLYN, N. Y.

Nik. P. Zelwis LIETUVISZKAS GRABORIUS. Išbalsamotojas ir laidotuvių Direktorius. Karietos laidotuviams, veselioms ir krikščionims. Ofisas ir gyvenimas: 1034 Bank Street, Waterbury, Conn. Lietuviai, kreipkitės reikale.

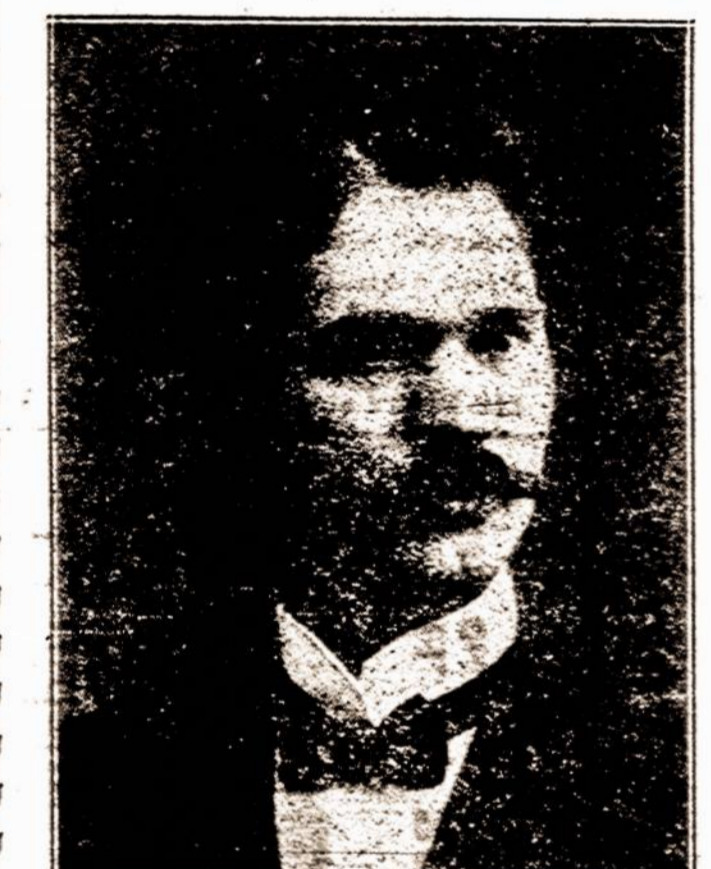
BE PEILIO IR PAVOJINGU OPERACIJU. RUPTURA Greitai Tiksai Isgydoma Visiškai VYRŲ, MOTERŲ, KUDIKIŲ. DIRŽAS PRAŠALINTAS ANT VISADA. Užtikrintas išgydymas nuo rapturos (abiejų lyčių) seniems ar jauniems, nežiūrint kaip seniai ji yra, nenaudojant peilio.

SKAITYK, O ŽINOSI VISKĄ. Pranešu visiems lietuviams ir savo kostumeriams, kad aš perkėliau savo krautuvę į Chicago, Ill., kurioj galite gauti: laikrodžių, laikrodėlių, lenčiųgėlių, visokių žiedų, spilly, kolčikų, kompasų, kryžiučių. Puikiai visokių muzikalių instrumentų, trūbų, koncertinių ir daugybę visokių muzikalių instrumentų. Gerų britvų, visokio skyriaus drukuojamų mašinų, albumų fotografijoms, guminių litarų. Monų knygy, istoriškų ir mada-knygy. Gražių popierių gramotoms rašyti su puikiais apskaitymais ir dainomis, su drukuotais aplinkui konvertais, tu-ziną už 25c, 5 tuz. \$1.00, perkupčiams 1000 už \$6.00. Jaigu kas ner-turite mano katalogą, rašyk šiądien: prisiusdami už 5c markę, o apturėsi mano Didelį Katalogą Dykai su 1000 naudingų visokių daiktų. Aš užtikrinu, kad mano tavoras pirmos klasos, o prekės pigesnės kaip kitur. Perkupčiai gali gauti pirtk tavorą daug pigiau kaip kitur. Kviečiu visus lietuvius ir lietuvaites su orderiais ir visokiais pirkiniais kreiptis savo tautietį.

M. K. Wilkewich, 3225 So. Halsted St. Dept. V. Chicago, Ill.

BENNETT TYPEWRITER. Preke \$18.00. Bennett Typewriter yra tai naujausio išradimo drukuojama mašina ir drukuoja teip greitai ir puikiai, kaip ir brangiausios mašinos. Ji yra su universaliais raktais, teip kaip mašinos už \$100.00, arba ir brangesnės. Ant tos mašinos galima drukuoti 80 žodžių į minutą. Padaryta iš labai tvirto plieno. Tik ši viena drukuojama mašinėlė atramtuojasi nuo kaspino. Didumas mašinos 2x5x10 colių. Galima vartoti popierą 8 ir pusės colių platumo. Turi 84 litaras ir ženklus. Volelis su litaromis mainosi ir tokiu būdu ant jos galima drukuoti visoke-riopose kalbose. Susideda iš 180 atskirų dalių, sveria 3 ir pusę svaro. Sudėta į labai puikią skrynelę ir ją galima nešiotis rankoje, arba kiseniuję. Ji yra netikėtai naudinga, bet ir reikalinga kiekvienai ypatai, o už tokią prekę, tai kaip dykai. J. J. Pauksztis & Co., 120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

PIRMAS LIETUVISZKAS Fotografistas ir Maliorius VISOKIU FOTOGRAFIJU

Darbą atlieku puikiai ir pigiai. Taipgi iš-mokiniu nutraukti ir padirbti fotografijas, pirmą mokeskis tik 5 dol. Ateikit ir atsi-veskit savo draugą arba draugę ir nu-trauksi jo ar jos foto-grafiją pats, ir į 24 valandas bus atliktas pirmos klasos dar-bas.

G. BENSON 328 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

20 Metu Senas Laikrasztis "LIETUVA" Išėina kas Petnyčia Chicago, Ill. Laikraštis "Lietuva", 8 puslapių, didelio formato, redaguojamas geriausių redaktorių, talpina raštus geriausių raštininkų ir visuomet pilnas naujausių ir tikriausių žinių iš Lietuvos, Amerikos ir viso pasaulio, ypač iš didžiausio miesto Chicago, kuriame gyvena apie 60,000 lietuvių ir turi šimtus visokių pašelpinių, teatrališkų, bižniškų, ir kitokių draugystių.

„Lietuvos“ prenumerata: Surlyentose Valst. Šiaurinės Amerikos: Metams \$2.00, pusei metų \$1.00. Kanadoj ir Mexike: Metams \$2.50, pusei metų \$1.25. Rusioj, Lieturoj ir kitose užrubežinėse viešpatystėse: Metams \$3.00, pusei metų \$1.50.

Užsirašyti „Lietuvą“ galima kiekviename laike. Užsirašant „Lietuvą“ reikia drauge ir prenumeratą siųsti per pašto Money Orderį arba pinigais registruotame laiške ant išleistojo ranky, adresuojant šiteip: A. OLSZEWSKI 3252 So. Halsted St., Chicago, Ill. Rašyk tuojaus, o gausi vieną "Lietuvos" numer: ant pažiūros dykai.

Pigiausios kainos - Didžiausia apsauga \$100,000.00. Skaitykite atydziai! Nesiduokite apgaudinėti triukšmingiems ir melagingiems Agentų apgarsinimams. Jeigu kuris sako jogei kame nors Jus užtikrina, paklauskite apgaviko, kuomi užtikrina ir kur jo grancija? Atsakomasis Agentas ir bankierius sudeda gvaranciją ir Valstijos kasa. Pirm negu pavesite savo pinigus taupinimui arba pasin-tinimui Tėvynėn, pasiteiraukite kaip ir kuomi užtikrina. Jūsų sunkiai uždirbta skatika. Sudėjan Valstijos kason šimta, tukstantių dolerių kaip po užtikrinim Jums. Išteminkite, jogei netikrojo bankieriaus reik lenktis. Jūsų patarnavimas yra senas dalyrusis Agentas, kuris: Siuščia 50 rub. už \$26.15, 100 rub. už \$51.90, 500 rub. už 259.40, 1000 rub. už \$518.00. Parluoda laivakortes į Eurodą ir į Ameriką Padaro kontraktus ir įgaliojimus (daviernastis) visą tą atlieka pigiai atsakančiai ir greitai. Reikalaukite pinigų kurso ir laivakortėjų kainų. Atsakinę greitai, o patarimai dykai. HENRY J. SCHNITZER 141 Washington st. NEW YORK.

Feeling "Fit" Every Day. Influenzos arba irme-dies užpuolimai naktimis arba kosulys ir die-gimai jūsų raume-nyse iš nusidirbi-mo, nepaguldys jus, jeigu turėsit Dr. Richter'io Pain-Expelleri savo namuose ir tuojaus imsite vartot. 25c. ir 50c. aptiekose. Sergėkis pamėgdžiotų vaisty. F. AL. RICHTER & CO., 215 Pearl Street, New York. Richter'io Congo Piles yra geros nuo viduria sukletėjimo. 25c. ir 50c.

Tel. 2334 Greenpoint. PUKIAUSIA VIETA LIETUVIAMS - pas PETRA A. DRAUGELI. Skanus alus, gardi artelka, elius, vi-sokis rynas, kviepti cigarai, ir puik-ys užkandžiai. Salė dėl mitingų ir veselių. Nepamirškite šios atsakan-čianšios vietos, o busit užganėdinti. 73 GRAND STR. BROOKLYN, N. Y. Palei Wythe Ave. Telephone 854 W. Williamsburgh. Williamsburgh BATHS. E. APRIL. Savininkas. Rusiškos ir Turkiškos PIRTYS 274 South First Street, (tarpe Havemeyer street ir Marcy Ave.) BROOKLYN, N. Y. Moterims kiekvieną utarninką.

Telephone 2762 Greenpoint. Daktaras Brandšteinas. Turėjęs praktišką Europoje 18 metų, dabar Brooklyne, N. Y., atidarė ofisą: 103 So. 2-nd Str., kampas Berry Str. Gydo naujausiu būdu ligas vyrų, moterų ir kudičių. Specialistas prie ligų chroniškų (jaisentusių). Valandos priėmimo ligonių: Iš ryto nuo 9 iki 10; vakare nuo 6 iki 10.

Klausyk Gero Patarimo Mokek sau o nekitam randą. Tas išmintingas ir laimingas, kuris nusiperka žemės sklype-ly, toki koki išgali New Yorke. New York City skubiai eina visoki pagerinimai, kaip va: tiltai, toneliai, (po miestu geležin-keliai), subway ir kiti visoki įtaisymai dėl palengvinimo žmo-nėms ir pagerinimo miesto. Per tai čia žnuoės ir puolasi pirk-ti ŽEMĖS ŠMOTĄ prie krašto miesto, ba už 3 ar 5 metų toji-žeme ar stuba pasilicka Jan mieste ir tokiu būdu toji žemė pasi-lieka 7-nis ar 15-ką kartų brangesnė negu perkant kaštavo. Ki-ta vigada, už 5 centus veža 35 miles, kad ir toli parsieina va-žinot, bet ima mažai laiko tik 2 minutes trukis bėga 1 mylę po žeme. Todėl New York City per pereitus 10 metų žmonių pa-sididino ant 1031368. Visi žino, kad New York City yra daugiausia turčių, o daugiausia prasigyveno iš žemės pradėdami su \$50, o mūs lietuviai sudeda pinigus į žydų bankas ir anie už sudėtus jų pinigus perka žemę, stato stubas ir nuo tų pačių lie-tuvių ima randą už jas. Sunku rasti tokią banką, kad neturėtų žemės New York City, tai kodėl lietuviai patys sau neaperčia tuos pinigus nupirkimni sklypą žemės alia pveda bankom sa-ve išnandot. ŠTAI MĖS PARDUODAM EAST NEW YORK'E Lotus, Stubas ir Namus, namai su puikiansiom įtai-som, sklepai simentuoti, ant pirmų lubų kuke ir 3 kambariai, ant antrų 4 kambariai ir maudyklė, zvanai ir šėpos drapanoms pasidėti, žodžiu sakant visas puikiai įrengta, parsiuduoda tik už \$3,500 įmokant keletą šimtų ant pradžią, o paskui po biski, be-veik su randa galima išmokėt. Taip pat ir LOTUS parduo-dam nuo \$450 iki \$750, prie pat krašto miesto, nuo Eleveiterio tik 3 Blokai. Cia raudasi visoki bizniai, mokyklos, hospitolės ir t. t. Nuo mūs žemę pirkdami įmoką už Lotą \$10%, o paskui po 750 kas mėnesis, o jeigu sirgtum ir nedirbtum, procento ne-reik mokėt už pasilikusią sumą. Visu pakraščiu mūs žemės Jamaica Bay yra rengiama priepilauka (doki) per 10 mylių ir jau per Kongresą Washington D. C. 10 d. Vasario 1910 yra užtvirtinti plenai ir paskirta 70 milijonų nuo Suvienytų Valeti-ųjų ir 40 milijonų New York City. Tai-gi galima tikėtis, kad ši vieta ateis į didelį brangumą. Kreipkitės asabiškai arba per laiškus pas mūs reprezentan-tus: V. J. Šlekys „Darb. Vilties“ išleistojas 119 E. Centre st. ir J. A. Žemaitis (Vargoninkas) Shenandoah, Pa. J. G. Alenskas, 80 Gearent Lane, Wilkes-Barre, Pa. M. Valentinavičia, Auditorium Bldg. Scranton, Pa. MARTUS REALTY CO. 120-4 Grand St., Brooklyn, N. Y. Telephone 2427 Greenpoint.

THE AMERICAN Prekė \$7.00
Labai puiki mašina drukavojimui laišku.

Sita mašina puikiai drukuoja, labai aiškus drukas ir drūčiai padaryta, visa jos sistema gražiai sutaisyta. Ji parsiduooda po \$10 dol., bet dabar ant trumpo laiko atpiginta tik už 7 dol. Skrinelė 2 dol. Kam reikalinga tankiai kilnotis, tai geriausia pirkti mašiną su skrynele, kurią pasiėmęs į ranką kaip čemodanėlį, gali nešti kur nori.

Pati skrynelė..... \$2.00
O mašina..... \$7.00

Dabar yra gera proga šią mašiną pigiai nusipirkti.

J. J. PAUKŠTIS & CO.
120-124 Grand Str. Brooklyn, N. Y.

ADVOKATAS

VIKTORAS E. GARCAS
45 Broadway, New York, N. Y.

Išveda pasekmingiausias visas Kriminalliskas ir Privatiskas Provas visuosia Amerikos ir Rusijos suduosia. Jei jumi atsitinka kokis nelaimė (suzeidzia) pasiklauskite pirma mano rodos. Išduodu visokias **Rajantalliskas popieras Daviernastis** ir t. t. Su **PALIUJIMU KONSULIO**. Kas negali asabisikai atsilankyti, tegul atsišaukia per laiską ant sekančio adreso:

VIKTOR E. GARTZ
(Advokatas)
45 Broadway, New York, N. Y.

Rusiskai Amerikoniska Linija. Vienatinis be persidimo Linija tarpe Amerikos ir Rusijos.

8½ dieny in Rotterdam	11½ dieny in Liepoja
III klasa \$29.-	III klasa \$30.-
II .. 45.-	II .. 47.-
I .. 52.-	I .. 62.-

Laivai iš New Yorko: Birma Gegužio 13, Kursk Geg. 27, Lithuania Bir. 10. Del smulkesni žinių kreipkitės in mūsų agentus ir centrališką kontora.

A. E. JOHNSON & CO. General Passenger Agents.
27 BROADWAY NEW YORK CITY, N. Y.

THE LACKAWANNA
Parankiausiai geležinkelio Europon keliaujantiems. Linijos sueina prie Trans-Atlantikių laivų. Nebrangiai perdavinėja bagažą ir perveža pasażierius.

The Road of Anthracite
(Kietųjų anglių kelias).
Trumpiausias kelias į Buffalo. Tiesiai į Scrantoną ir Anglijų Sritį. Tarpe New Yorko ir Buffalo penki traukiniai kasdien.

Tarpe New Yorko, Chicago ir Va-karų keturi traukiniai kasdien.

Tarpe New Yorko, St. Louis ir Pietvakarių, kasdien.

Tarpe visų vietinių Punktų nuolatiniis ir parankus susinėjimas.

Artymesny informacijų apie kainas, traukinių begiojimą, etc., kreipkitės pas savo vietinį agentą arba rašykite pas:

George A. Cullen,
General Passenger Agent,
90 West Street, N. Y.

PUIKUS HOTELIS
Andriaus Milisausko

Visada kaitas alus, skani arietka, elius, porteris, visoki vynai ir kvepianti cigari.

Lietuviai vietiniai ir atraziavę iš kitur, nepamirškite šios puikios vietos.

16 Baltimore st. Wilkes-Barre, Pa.
Priešai Central Dyga

MOKINKIMĖS PATYS
Gramatika angliskos kalbos mokintis be mokinio (apdaryta) \$1.00.

Valky Drangas arba kaip mokintis skaityti ir rašyti be mokinio 15 c.

Kausas Budas mokintis rašyti be mokinio..... 10 c.

Aritmetika mokiniui rokundy su paveiksiais (apdaryta)..... 85 c.

Pinigų siųskit per Money Order

P. Mikolainis,
Box 62. New York City.

PRANESZIMAS
Sveikatos Jieszkantiems!

Jeigu kiti daktarai taip pasekmingai išgydytų sergančius kaip kad PHILADELPHIJOS MEDICAL KLINIKOJE, tai ir jie būtų taip mylimi žmoniai, taip populiariski, jiems dėkavotų taip kaip iš daugybės išgydytų, nors kelios padėkavonės žmonių žodžiais kalba, nemint tokių padėkavonių už išgydytus nesveikumus, apie kuriuos pacientai nenori kad kas bent būtų žinoma.

As St. Suska turėjan didelius skaudėjimus ausyje, kilo skauduliai arti metalo, gydžiausi pas daugelį daktarų bet be pasekmes. Kuomet atsilankiau gi prie **PHILADELPHIJOS MEDICAL KLINIKOS** daktarų, tai į trumpą laiką man ausį ir galvos skaudėjimą visiškai išgydė. Dabar esn visiškai sveika ir labai dėkavojū PHILA. M. KLINIKAI. Su guodone —

St. Suska 2336 Calowhill St. Phila. Pa.

GUODOT. M. PHILA. KLINIKA.
Ilgai sirgau sunkumu krūtineje ir abiejų pilnų skaudėjimų galvos ir didelio kosulio, nors gydžiausi pas keletą daktarų per ilgą laiką, bet niekas nepadėjo. Jau buvau visai nusilpęs kad negalėjau nė lengva darba dirbti. Bet kaip atsisaukiau prie **PHILA. M. KLINIKOS** daktarų, tad man į greitą laiką pilnai išgydė. Dabar jau galu gerai dirbt ir sveikas esu, todėl širdingai dėkavojū už sveikatą.

J. MELNICZAKS, Coatesville, Pa.
GUODOTINI DAKTARAI.
Negaliu atidekavoti Tamistoms už geradėjystę kurią man padarėte. Pas daug daktarų buvau, bet nieko nepagelbėjo. Kaip tik atsisaukiau prie Tamistų, gavau Jūs vaistus dabar antrus, tai tik pusę suvartojau, tai jau as nejauciu jokių skaudėjimų ir viskas jau gerai. Kada norstik reikės daktariskos rodos, tai visada tiktai pas Jumis šauksiuos ir prašan neatsakyt. Mag. Weierene. bx 64 Hardwick, Mass.

Kurie tik norit išsigydyt, tai pribūkite bei atsisaukit lietuvių kalboj o apturėsite tikrą pagelbą. Geras ir greitas atgavimas sveikatos, verta žygio. Jaigu dėl tolimo negalit pribūte asabisikai, tad parašykite, apturėsit rodą ir pagelbą sveikatai.

Jeigu liga neišgydoma, tad išvyk apturėsit teisingą pranešimą, nes cionais yra teisingas daktaras, kad lietuviams tarnautų ir gelbtų nelaimingus iš ligos.

PHILA. M. KLINIKOJ. visokias ligas kaip vyrų taip moterų pasekmingai, gerai gydo; slaptas, užtikrečiamas ir visas ligas, kurios tik užpuola ant žmogaus kūno bei organizmo.

Viesuomet kreipkitės šituo adresu:
The Phila. Medical Clinic 1117 Walnut St. Philadelphia, Pa.

Val. ofiso: Nuo 10 rytų iki 4 po piet. Nedėliom Nuo 10.30 rytų iki 3 po piet. Utarniškais ir Pėtnydom. Nuo 6 iki 8 vakare.

Teisinga krantuvė, nes tikras lietuvis užlaiko.

Malonų viengenciai: turiu sau už garbę pranešti jums, kad turiu krantuvę ir užlaikau daugybę tavoro. Pas mane galima gauti naujausios mados laikrodėlių, žiedų.

Kryželių, armonikų, skripkių ir visokių muzikaliskų instrumentų. Gerų britvų visokio skyriaus, drukuojamų mašinukų, albumų fotografijoms, istoriskų ir maldakningių, visokių gražių poperų gromatomis rašyti su puikiais pasiskaitymais ir dainomis, su drukuotais aplinkui konvertais: tuzinas už 25c., 5 tuz. už \$1.00. Perkučiams 1.000 už \$6.00. Magiškos kazros, su kurioms galima į trumpą laiką išlošti daug pinigų—\$3.00. Tai jei katrie norite mano naujo, dieelio katalogo, prisiųskite už 2c. stampa ir aplaikišyt, kuriame telpa daugybė naudingų daiktų.

Malonėkite kreipkitis su šokiais pirkiniais ant šio adreso:

W. Waidelis,
112 Grand str., Brooklyn, N. Y.

New Phone 4023-2. Lock Box 48.
CHAS. ADAMS.
Laikau agenturą, parduodu šifkortes ant geriausių linijų ir greičiausių laivų ir siunčiu pinigus į visas vietas dalia, saugiai, greitai ir pagal tos dienos kursą. Prie tam laikau **HOTELI Chas. Adams,**
George ave & Ash st., Parsons, Pa.

GERIAUSIA UZEIGA LIETUVIAMS
— pas —
Jona Kulboka
SKANUS ALUS, GARDI ARIELKA, VISOKI VYNAI, KVEPIANTI CIGARAI.
74 Grand st., Brooklyn, N. Y. (kampus Wythe ave.)

Antanas Stašauskas.
Labai puikioje vietoje salūnas, užlaikau skaniausius gėrimus ir kvepianti cigarus. Lietuviai, nepamirškite atsilankyti pas savo vietautį.

No. 2 Cor. Nesbitt ir B. EAST PLYMOUTH, PA.

Julian Daktaras Tiesu, Czupka
Advokatas ir Notary Public.
Ofisas: 3 N. Main Street, Wilkes-Barre, Pa. kasdien. 188 So. Washington Ave. Scranton, Pa.

Pasidėliais ir Ketr. nuo 6-7 vak.

Ušimau provomis Wilkes-Barre ir Scranton. Teipgi pas skvairas paliudijimas (doviernastis) išrupina Ro-dzjoj ir Lietuvoj.

DIDIAUSIA LIETUVIANKA ORGANIZACIJA S. L. A.

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje susideda iš 250 ruopų, turi 10,000 sąnarių, New Yorko savo namus vertės \$40,000.00. Išeidinėja savitini laikraštį „Tevynė“, savo ište turi grynais pinigais suvirė \$25,000.00. Apvies-tos reikalams ir kitokiems labdarin-giems tikslams išmoka šimtus dolerių, kas metas. Todėl geistina, kad Susi-vienijimas turėtų bent 100,000 sąnarių, tuomet tokia organizacija galėtų atlikti mums ir mūsų tautai miliniškus darbus. Jeigu S. L. A. kuopos rastųsi kiekvienoje Amerikos vietoje, kur tik yra burielis brolijų, lietuvių ir kad visi suaugę būtų jo sąnariai, kaip po pasekme to, naštis ir našlatai ir nu-senę, po mirusiam sąnariui gautų 600 ar 1000 dol., tai pamastyk, kiek apun-kinimų, kokius dabar nuolatos lietu-viai nukendžia, galima būtų išvengti, kiek našlatai būtų išgelbėta lietuvis-tai, kurie dėl prievartos pakliuva į rankas kitataudių ir šuva kaipo lietu-viai! Kiek pinigų mūsų visomenės tada galėtų apvirsti visokiems naudin-giems tautes reikalams!

Šituos klausimus reikalaujame rim-tai apvarstyti. Pasvarstyk gerbiama-s skaitytojai valandėlį, kaip daug geru gali būti padaroma organizacijos tokios, kaip Susivienijimas Liet vių Amerikoje.

Imnokėti pinigai į šitą organizaci-ją (S. L. A.), buva pilnai uttikrinami atgavimui stgal sunkiose gyvenimo valandose ir dar daug sykių didėn-ji, negu tapo imokėta.

Suiv. L. A. išmoka mirusio nario pašelpgavini taip: \$150.00, — \$300.00, — \$600.00 ir — \$1000.00. Yra keturi skyriai apsaugos pagal virš paminėtas sumas.

Visokios blankos, konstitucija ir mokesčių knigėlė gaunama dovanaai pas Susivienijimo sekretorių: **A. B. Strimaitį,** 307 W. 30th st., New York City. Jeigu tavo miestelyje dar nėra S. L. A. kuopos, o nori tapti šios orga-nizacijos sąnariu, tai rašyk klausda-mas išlygų ir konstitucijos pas sek-retorių viršpaimėtu adresu, arba pas prezidenta: **F. Šivatkanską,** 110 W. Market st., Scranton, Pa.

TELEPHONE 1295 GREENPOINT.
P. BUTKUS
LIETUVISZKAS GRABORIUS
(UNDERTAKER)
Išbalsmuotojas ir laidotuvių Direktorius. Karietos laidotuvių, veselioms ir krikštynom.

Mano gyvenimo Ofisas atidaras **DIENĄ IR NAKTĮ.**

213½ Berry Str. Brooklyn, N. Y.
Branch Office: 48 Hudson Ave. LIETUVIAI KREIPKITES REIKALE PAS LIETUVĮ.

New Telephone 1070 R.
Vienatinis ir Geriausias Fotografistas.
Jos. Shukis
20 East Market st. Wilkes-Barre, Pa.

Bischoff's Banking House
287 Broadway Kampas Reade Gatvės
New York N. Y. Telefonas: Worth 2822

Kas reikalauja teisingo pataravimo ir nori kad jo reikalai būtų greitai atlikti, tegu atsišaukia į **Seniausį Bankinį Namą. Uzdėtą 1848 m.** (stov uti po Rediska Kancelia \$100,000).

Pinigų siunčiame į Krajų kuo greičiausiai. Pinigų visų kraštų išmainome pagal kursą. Pinigų pritamame ant procento ir išduodame ant pareikalavimo. Šifkortes parduodame ant geriausių marlaivių visų Linijų ir ir Krajaus už pigiausių kainą. Pasportus dėl keliaujančių į Krajų parupiname nereikalaujant jokių popierių. Daviernastis padarome pigiai ir visas kitas reje-taliskas popieras su paliudijimu Konsulio. Atjieskojimą dalių atthokame kuoteisingiausiai.

Atidaryta: kas dieną iki 6 vakare. Nedėlioje nuo 10 iki 12 val. ryte. Subatoje iki 8 val. vakare.

Bell Telephone, Dickinson 3757 w
Dr. Ignotas Stankus
Vienatinis tikras daktaras-lietuvis Philadelphiajioj

Įrengė ligonbutį ir klyniką su laboratorija Philadelphiajios mieste. Tame pačiame name įrengė savo ločną ap-pleką, kurioje randasi naujo išradimo geriausi vaistai

PASARGA: Mano ligon-butyje ir klinikoje turio po savo priežiūra sveimatūdiu daktarus specialistus pagal bai prie operacijų ir pavo-jingų ligų. Pas mane visi li-goniai išsigydo ir pasilieka sveiki. Vaistus siunčiu ir į kitus šteitus ir į visas šalis.

Gydan Visokias Ligas.

Su sena ir nauja metodu su chemiškais ir medicinos gy-duolemis, su vandeniu (hy-drotherapy), kraujo skysti-mu (serotherapy), su moks-lu psichologijos (psychothe-rapy), kaip tai žodžiais, nu-rodymu, atkreipimu atydos ir t. t. Gydan su elektra (electrotherapy), X-ray (šviesa, permatanti visą kūną žmogaus), greita elektra (hyfrequency) Galvana elektra, Paradejus elektra ir kitomis suvienytais elektromis. Darydams operacijas išgydan visokias organiskas ligas, kurių negalima išgydyti vaistais ir kitais prietaisais.

Turiu įsitaisęs savo ločnos elektra gydymo mašinas.

Visi sreganti kreipkitės prie daktaro STANKAUS asabisikai arba laišku, o busite užganėdinti nes jis gydo pasekmingiausiai visokas ligas ir daro visokas operacijas savo ločnau ligonbutyje. Daktariską rodą su teisingais pata-rimais duoda DYKAL. — ypatiskai par telefonu ir par laiskus besikirtum kaip toli gyvenat; Amerikoje, Kanadoje, Anglijoje ir kitose šalise svieto.

DR. IGNATIUS STANKUS
1220 So. Broad St., Philadelphia, Pa.
Valandos ofiso: Nuo 9 iki 12, nuo 2 iki 4 p. p. ir nuo 6 iki 8 vakare. Nedėlidienais nuo 1 iki 4 po pietų.

Jonas S. Lopatto
Attorney and Counselor-at-Law (Lietuvys advokatas pabalgis Pennsylvaniajios Universiteta), ušimta varamu provų visose teismuose.

Ofisas ramuose 47-48-49 Bennet Building, kampo Public Square ir North Main Street, WILKES-BARRE, PENNA.

Office Phone Peoples 37
Bell 47
Residence Peoples 1100

B. HORAK
191 17-th Str.
So. Brooklyn, N. Y.

DIPLIOMUOTA AKUSZERKA

Su daug metinia praktika ligonbu-čiuose New York. Prima palages pas save namuose ir elna kitur, pre-kė vidutinė. Patarimai dykai.

Persikėle iš 691 4-tos ave. po nu. 191 17-th str. šia netoli 4-tos ave. So. Brooklyn, N. Y.

W. SŁOMINSKA,
679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL.
Mano Dirbtuve tapo Apdovanota

DWIEMS MEDALIAIS
ant Kosciuskos Paro-dos už rupepinga, tei-singa ir artistiską iz-dirbimą.

KARUNŲ, SZARPU, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARSZAL-KINIŲ LAZDŲ ir tt.

Turiu už garbę apreikasti gu-dotiniems Kunjams ir gudotin. Draugystėms, kad aez dirbu wi-sus augszciauz „aminėtus daig-tus Pigiausiel, Teicingiausiel ir Geriausiel, nes per 30 metų užsidirdama išdirbimais įrijau geriausę praktiką ir dėl to galu wisą padirbt pigiau ir geriau ne-gu kiti fabrika.

Su guodone
W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.

Zmiejecznik yra tikrasis

ZMIJEJCZNIK
RATTLESNAKE UNIMENT

Geriausias Linimentas arba **PAIN EXPELLERIS** aut svieto nuo visokių galvos skaudėjimų, **KAULŲ, PERSALIMO, REUMATIZMO, STRENUŠOPES, SAUSGĖLŲ, KAKLO, GALVOS SUKIMO ir DIEGLIŲ.**

Jeigu nori ligoje ir nelaimėje pasigelti, nejeskok rodos pas kokius nemokintus žydelius ar kryziokus savo priepuoly, bet kreipkis arba tiesiai parašyk pas savo ločną vietautį, reikalau-damas tikrų, grynų ir gydančių vaistų — pas **ALBERTĄ G. GROBLEVSKĮ,**
Plymouth, Pa.

garsų dirbėją „Lenkiškų ir Lietuviškų gyduolių“, o persitikrinsi, kad neš-keleisi veltui ir ant apgavyščių savo sukiai uždirbto cento.

Turime gyduoles nuo visokių ligų, ko-kios tiktai randasi ant svieto teip dėl senų žmonių, kaip dėl kudikių, vyrų ir moter.

„Lenkiškai Lietuviški“ vaistai jau tukstančius padarė sveikais — išgydys ir Tave!

Ypatingai **SLAPTAS** ligas gydome ir gilioje slaptoje užlaikome, kaip kunigas išpažinti.

Dėlto jeigu trokšti tikros gydytojaus pagelbos, aprašyk savo negerovę, siiskiai ir su smulkesnomis, pridėk 2 centus ant atsakymo laišku, o niekuomet to nesigalėsi.

Adresas:
Albertas G. Groblevskis
Cor. Elm and Main Sts. Plymouth, Pa.

Nepamirškite Tautiško Namol!

Erta, daili salė mitingams, veselioms, tea rams ir baliams. Gardi degtinė, šviežias alus, kvėpią cigari, skanus užkan-džiai ir nakvinė.

TAI LIETUVIŲ UZEIGA.
Razutis & Dixon
101-103 Grand st., Brooklyn, N. Y.
Telephone 1470 Greenpoint.

Atidžiai visu Lietuvių LAIKAU PUIKŲ SALIUNĄ
Skanus alus, gardi arietka, Havanos cigari. Teipogi puiki salė mitingams veselioms ir kaip visokiems susira-kimams. Salė 212 Berry Str. Reikalė kreipkitės prie mūsų, o busite užganėdinti kongeruausiai.

JUOZAS JURKEVIČIUS
112 N. 8rd st., Brooklyn, N. Y.

H. B. ROSENSON,
BROOKLYN, N. Y.
817-819 Grand St.,
Telephone, 1128 W. 4th Street

PRETILTAI LIETUVIAI
12 dideliu ir 12 mažu.